

**Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja
na roky 2014 ó 2020**

**Integrovaná územná stratégia udržateľného rozvoja
mestskej funkčnej oblasti mesta Košice 2014 ó 2020**

Október 2017

Európska únia
Európsky fond pre Regionálny rozvoj
Integrovaný regionálny operačný program

Názov:	Regionálna integrovaná územná stratégia Košíckého kraja
Verzia	2.5
Dátum schválenia Radou Partnerstva pre UMR	25. 10. 2017
Dátum schválenia Radou Partnerstva pre RIÚS	25. 10. 2017
Dátum schválenia Riadiacim orgánom pre IROP	
Zodpovedný koordinátor RIÚS	<i>JUDr. Daniela Szélesová</i>
Zodpovedný koordinátor stratégie UMR	<i>Ing. Patrícia Štefanová, PhD.</i>

OBSAH

I. Úvod	4
1.1 Účel a ciele dokumentu RIÚS	4
1.2 Stručná charakteristika jednotlivých častí RIÚS	5
1.3 Spôsob zapracovania stratégie UMR	6
1.4 Prehľad východiskových dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia a informačných zdrojov	7
1.5 Chronológia prípravy RIÚS a spôsob zapojenia partnerov	8
1.6 Inštitucionálne zabezpečenie prípravy RIÚS	8
II. Analytická časť	10
1. Regionálna doprava	10
2. Verejná osobná doprava	12
3. Nemotorová doprava	14
4. Sociálna oblasť	14
5. Materské školy	27
6. Základné školy	33
7. Stredné školy	37
8. Zdravotná a ambulantná zdravotná starostlivosť	42
9. Vodovod a kanalizácia	46
10. Revitalizácia miest	47
11. SWOT analýza Košíckého kraja s ohľadom na analyzované oblasti	48
III. Strategická časť	53
3.1. Globálny cieľ RIÚS	53
3.2. Prioritná časť 1: Bezpečná a ekologická doprava v Košíckom kraji	53
Investičná priorita 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciárnych uzlov s infra-štruktúrou TEN-T vrátane multimodálnych uzlov	53
Investičná priorita 1.2: Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkohlukových, a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane	

	vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infra-štruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility	55
3.3.	Prioritná os . 2: Zlepšenie prístupu k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	59
	Investičná priorita . 2.1: Investície do zdravotníckej a sociálnej infra-štruktúry, ktoré prispievajú k celostátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť v zdravotnom postavení, podporujú sociálne začlenenie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné.....	59
	Investičná priorita . 2.2: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výchovnej infra-štruktúry	67
3.4.	Prioritná os . 4: Zlepšenie kvality životného prostredia v regiónoch s dôrazom na životné prostredie	72
	Investičná priorita . 4.2: Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré české štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek	72
	Investičná priorita . 4.3: Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, obnovy a dekontaminácie opustených priemyselných lokality (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku	75
3.5	Prioritná os . 5: Udržateľný mestský rozvoj funkčnej oblasti mesta Košice	76
IV. Vykonávacia časť		77
4.1	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie RIÚS	77
4.2	Indikatívny časový harmonogram a finančný plán realizácie RIÚS	78
4.3	Zásobník projektových zámerov	82
4.4	Monitorovanie realizácie RIÚS.....	82
4.5	Hodnotenie realizácie RIÚS	82
V. Prílohy		84

I. Úvod

1.1 Účel a ciele dokumentu RIÚS

V programovom období 2014-2020 je v IROP po prvý raz aplikovaný integrovaný prístup prostredníctvom Regionálnych integrovaných územných stratégií. RIÚS je tak východiskovým implementačným dokumentom pre realizáciu IROP. Zároveň RIÚS predstavuje záväzný akčný plán konkrétnych plánovaných aktivít IROP v Košickom kraji, definujúci konkrétne plánované opatrenia s dôrazom na integrovaný prístup pre rozvoj územia. Zdrojom financovania RIÚS sú hlavne prostriedky štruktúrálnych fondov vrátane povinného spolufinancovania z národných zdrojov a povinného spolufinancovania zo zdrojov rozpočtov regionálnej a miestnej samosprávy.

Je treba však upozorniť na skutočnosť, že aj keď v zmysle platnej legislatívy predstavujú štruktúrne fondy doplnkový zdroj financovania potrieb regionálneho rozvoja, v skutočnosti sú u nás na Slovensku pomerne dlhý čas jediným zdrojom jeho financovania. V súvislosti preto nie je jasné, z čoho budú financované potreby regionálneho rozvoja po roku 2020, teda po ukončení štruktúrálnej pomoci, čo môže do istej miery ovplyvniť trvalú udržateľnosť dosiahnutých výsledkov, resp. môže zhoršenie nepriaznivého stavu v Košickom kraji najmä v oblasti nezamestnanosti a rastúcej chudoby.

Ako základný problém pri tvorbe RIÚS sa ukázalo definovanie obsahovej náplne dokumentu. Boli tu dva rozdielne pohľady. Podľa jedného má byť RIÚS programovým dokumentom, teda má analyzovať potreby samosprávneho kraja, navrhnúť opatrenia na ich riešenie a následne definovať zdroje zo štruktúrálnych fondov, štátneho rozpočtu a vlastné zdroje na financovanie navrhovaných opatrení, pričom zdroje IROP mali byť len jedným z týchto zdrojov. Tento prístup, vrátane metodiky na tvorbu strategického dokumentu takéhoto typu je presne definovaný v zákone o podpore regionálneho rozvoja s názvom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja príslušného samosprávneho kraja. Tento program je základným plánovacím nástrojom regionálneho rozvoja ako na regionálnej, tak i na miestnej úrovni. Podľa druhého pohľadu má byť RIÚS implementačným nástrojom IROP s cieľom alokovať konkrétne navrhované opatrenia IROP stanovené na národnej úrovni do územia konkrétneho samosprávneho kraja. Tým má byť zabezpečený integrovaný prístup k plánovaniu regionálneho rozvoja, kde ciele stanovené na národnej úrovni sú prostredníctvom RIÚS realizované na území regionálnej a miestnej samosprávy, pričom národná úroveň poskytne nevyhnutné zdroje z IROP na realizáciu týchto cieľov. Je treba povedať, že celkový spôsob prípravy a spracovania IROP sa prikláňa k druhému pohľadu, teda že RIÚS má byť implementačným nástrojom IROP. Z tejto skutočnosti potom priamo vyplývajú aj požiadavky na rozsah analytickej a návrhovej časti RIÚS.

RIÚS by tak mal prispieť jednak k plneniu strategického rámca IROP tvoreného cieľmi politiky regionálneho rozvoja na národnej úrovni a jednak by mal reflektovať potreby a výzvy regionálnej a miestnej úrovne v Košickom kraji v prioritných oblastiach určených v IROP. Dosiahnutie tohto cieľa však bude závisieť od výšky regionálnej alokácie finančných prostriedkov na implementáciu RIÚS. Úfň teraz však môžeme povedať, že výška finančných prostriedkov na potreby a výzvy regionálnej a miestnej úrovne nedosiahne ani polovicu výšky finančných prostriedkov v predchádzajúcom programovom období 2007 - 2013 vylenených v Regionálnom operačnom programe. Pri tom výsledky hodnotenia minulého programovacieho obdobia, vykonaného Centrálnym koordináčnym orgánom ukazujú, že napriek prijatej pomoci zo štruktúrálnych fondov zaostávanie Košického kraja sa na alej prehlbuje. To je vážne varovanie pre reálne nastavenie výšky indikátorov výsledku RIÚS.

Na základe vymedzenia z národnej úrovne RIÚS sústreďuje svoje intervencie do vybraných cieľov týchto prioritných oblastí:

- bezpečná a ekologická doprava v regiónoch,
- ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám,
- konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie,
- zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie.

Je treba však povedať, že ani jedna z týchto oblastí vylenených v IROP priamo nerieši najzávažnejší problém v oblasti regionálneho rozvoja v Košickom kraji, ktorým je neustále rastúca nezamestnanosť, stagnujúce mzdy a z toho vyplývajúci nezadržiateľný nárast chudoby. Tento závažný problém je podrobne analyzovaný v strategickom dokumente, Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického kraja 2015 – 2020, ktorý bol predložený na schválenie koncom roka 2015.

Prínosom celého RIÚS je identifikovanie a realizácia priorít na základe ich analýzy a následného konsenzu aktérov v Košickom kraji, čím sa má dosiahnuť predchádzanie negatívnym úkonom nekoordinovaného plánovania, ktoré je typické pre doterajší intuitívne orientovaný prístup pri identifikácii a realizácii priorít z národnej úrovne.

Vzhľadom na relatívne nízku výšku regionálnej alokácie a relatívne vysokú výšku investičného dlhu v uvedených prioritných oblastiach, investičný dlh nieko násobne prevyšuje výšku regionálnej alokácie, bude cesta k dosiahnutiu konsenzu pravdepodobne veľmi ťažká.

1.2 Stručná charakteristika jednotlivých častí RIÚS

Podľa záväzného Metodického usmernenia č. 1 Riadiaceho orgánu pre IROP pre prípravu RIÚS verzia 1.0 je stanovená jednotná štruktúra dokumentu v nasledovnom členení:

- I. Úvod
- II. Analytická časť
- III. Strategická časť
- IV. Vykonávací časť
- V. Prílohy

V úvode sú rozpracované jednotlivé povinné časti v súlade s uvedeným Metodickým usmernením č. 1.

Analytická časť obsahuje analýzu a komplexné hodnotenie východiskovej situácie v rámci každej tematickej oblasti IROP, s jasnou väzbou na strategickú časť RIÚS. V rámci analyzovaných tematických oblastí, tam kde je to relevantné, sú definované **územné investičné jednotky**, t.j. územie, ktoré bolo zvolené pre preskúmanie účinnosti plánovanej intervencie vo vzťahu k plneniu cieľov a ukazovateľov RIÚS na tomto území, v porovnaní s inými, identickými územnými investičnými jednotkami. Pre účely objektívneho porovnania územných investičných jednotiek boli stanovené kritériá, na základe ktorých je možné odôvodniť výber konkrétnej územnej investičnej jednotky. Uvedená metodika sa bude uplatňovať v prioritnej osi 2 pri špecifických cieľoch 2.1.1., časť B (zariadenia sociálnych služieb/zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na komunitnej úrovni) a C (rozvoj služieb starostlivosti o dieťa a do troch rokov veku na komunitnej úrovni), 2.1.2., 2.2.1., 2.2.2. a 2.2.3., pri ktorých sa bude uplatňovať dvojkoľový proces výberu projektov. Závety analýzy sú pre každý špecifický cieľ IROP zhrnuté v SWOT analýze, ktorá sumarizuje silné a slabé stránky a príležitosti a ohrozenia analyzovaných tematických oblastí.

Strategická časť

Strategická časť obsahuje ciele, priority a súbor oprávnených aktivít na ich dosiahnutie prevzatých z IROP. Očakávané výsledky sú definované hodnotami indikátorov výsledku.

Hodnoty týchto indikátorov boli odhadnuté na základe rozdelenia výky regionálnej alokácie na jednotlivé špecifické ciele. Rozdelenie výky regionálnej alokácie bolo stanovené jednak konsenzom partnerov a jednak na základe projektových zámerov zozbieraných na území Košického kraja na oprávnené aktivity IROP. Tam, kde bol požadovaný väčší finančný objem vyplývajúci z projektových zámerov, tam bol stanovený aj väčší podiel regionálnej alokácie na daný špecifický cieľ s prihliadnutím na potreby vyplývajúce z analytickej časti, ktoré sú zhrnuté v SWOT analýze. Je treba však povedať, že celkový finančný objem projektových zámerov prevyšuje celkovú regionálnu alokáciu minimálne dva a pol krát, takže vždy ide viac o vnútroregionálny kompromis a konsenzus, ako o výsledok strategického plánovania.

Vykonávací as

Táto časť obsahuje:

- inštitucionálne a organizačné zabezpečenie prípravy a realizácie RIÚS
- časový a finančný harmonogram realizácie RIÚS
- indikatívny zoznam projektových zámerov prerokovaný s príslušnými regionálnymi ZMOS
- monitorovanie a hodnotenie RIÚS.

Prílohy

Táto časť obsahuje:

- stručnú charakteristiku územia kraja a podrobnejšie analytické materiály týkajúce sa niektorých oblastí IROP, ktoré pre svoj rozsah nemohli byť zaradené do pôvodného materiálu
- zoznam subjektov tvoriacich Partnerstvo
- zoznam členov Rady Partnerstva pre RIÚS
- zoznam a zloženie odborných poradných skupín podiehajúcich sa na tvorbe RIÚS
- zoznam použitých zdrojov
- skúsenosti z implementácie projektov v období 2007 – 2013
- grafické prílohy.

1.3 Spôsob zapracovania stratégie UMR

V roku 2014 bola medzi Košickým samosprávnym krajom a Mestom Košice podpísaná Dohoda o spolupráci (Príloha 1.2), v rámci ktorej bola dohodnutá vzájomná spolupráca strán dohody pri príprave, realizácii, monitorovaní a hodnotení stratégií RIÚS a UMR, ktoré majú byť spracované podľa požiadaviek IROP. Dohoda bola schválená v Zastupiteľstve Košického samosprávneho kraja i v Zastupiteľstve mesta Košice. V Dohode o spolupráci boli dohodnuté nasledovné skutočnosti:

- stratégia UMR bude integrálnou súčasťou RIÚS
- obe stratégie UMR a RIÚS budú predmetom schvaľovania v Zastupiteľstve KSK a v Zastupiteľstve mesta Košice
- funkčné územie mesta Košice je presne vymedzené Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov 1 KURS 2011 a funkčné územie KSK tvorí celé územie Košického kraja
- územná investičná jednotka (ÚIJ) funkčnej mestskej oblasti mesta Košice je samostatne riešená v prioritnej osi 1.5
- mestské funkčné územie mesta Košice tvoria tieto samosprávy: Košice, Trebejov, Sokoľ, Družstevná pri Hornáde, Kostomany nad Hornádom, Budimír, Vajkovce, Rozhanovce, Beniakovce, Nifňový Klátov, Hračovík, Košické Opatovce, Bukovec, Bačeka, Sady nad

- Torysou, Malá Ida, Ko-ická Polianka, Vy-ná Hutka, Niflná Hutka, Ve ká Ida, Kok-ov - Bak-a, Valaliky, Haniska, Ge a, a a, Soko any, Se a, Bo iar, Belfla, Kechnec, Milhos
- strany dohody sa dohodli, fle vý-ka alokácií finan ných prostriedkov medzi RIÚS Ko-ického kraja a IÚS UMR Ko-ice bude prerozdelená pomerne, pri om kritériom na prerozdelenie alokácií bude po et obyvate ov pripadajúci na mestské funk né územie mesta Ko-ice v pomere k celkovému po tu obyvate ov funk ného územia Ko-ického kraja, pod a stanoveného kritéria teda na UMR pripadne 35 % alokovaných finan ných prostriedkov z prostriedkov ur ených pre RIÚS Ko-ického kraja, pri om tieto prostriedky nezah ajú vý-ku prípadnej alokácie, ktorá bude formou integrovaných územných investícií, resp. iných projektových zámerov alokovaná na funk né územie mesta Ko-ice z prostriedkov, ktoré bude ma k dispozícii KSK, resp. prostriedkov alokovaných na financovanie integrovaných územných investícií realizovaných Ministerstvom kultúry SR, Ministerstvom zdravotníctva SR a Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny SR
 - rovnakým pomerom bude prerozdelená aj vý-ka alokácií pridelených na Technickú pomoc z IROP
 - strany dohody sa zaväzujú, fle v súlade s platnou a ú innou metodikou a -tatútom, budú pri hlasovaní v Rade Partnerstva postupova tak, fle budú re-pektova svoje vzájomné potreby, ktoré vyplnú z analýz spracovaných v odborných poradných skupinách pre RIÚS Ko-ického kraja a IÚS UMR a premietnu sa do strategických dokumentov RIÚS Ko-ického kraja a IÚS UMR
 - dohoda bola uzatvorená na dobu ur itú a jej trvanie je viazané na lehoty a termíny ur ené záväznými dokumentmi stanovenými riadiacim orgánom pre IROP ó Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

1.4 Preh ad východiskových dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia a informa ných zdrojov

Vzh adom na skuto nos , fle nový Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Ko-ického samosprávneho kraja 2015 ó 2020 bol spracovaný afl koncom roku 2015, teda po spracovaní RIÚS, je RIÚS zahrnutý do PHSR KSK 2015-2020 ako jeho sú as . Rovnako v meste Ko-ice IÚS UMR tvorí sú as schváleného Programu rozvoja mesta Ko-ice na roky 2015 ó 2020, výh adovo 2025.

Zárove je RIÚS obsahovo previazaný s plánmi hospodárskeho a sociálneho rozvoja miest a obcí na území Ko-ického kraja, v rámci ktorých predlofili svoje projektové zámery na nadväzujúce na jednotlivé -pecifické ciele IROP.

Na národnej úrovni je RIÚS cez PHSR KSK previazaný najmä s cie mi Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR ako aj al-ími národnými sektorovými a koncep nými dokumentmi. Rovnako je RIÚS cez PHSR previazaný aj na regionálnej úrovni s relevantnými strategickými dokumentmi i ufl ide o územnoplánovacie dokumentácie alebo strategické dokumenty v oblasti kultúry, -kolstva, sociálnej oblasti, zdravotníctva, dopravy a ochrane flivotného prostredia schválené zastupite stvami KSK a Mesta Ko-ice.

o sa týka otázky informa ných zdrojov prednostne sú pouflívané verejne dostupné informa né zdroje, ako sú -tatistické údaje T¹tatistického úradu SR a Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny SR. V prípade absencie takýchto údajov sú pouflité vlastné zis ovania najmä v oblasti -kolstva, dopravy a v sociálnej oblasti.

1.5 Chronológia prípravy RIÚS a spôsob zapojenia partnerov

Za iatok prípravy RIÚS bol podmienený vydaním základných dokumentov zo strany riadiaceho orgánu, a to Metodiky prípravy a vykonávania RIÚS a schváleného znenia IROP.

Na základe Metodiky koordinátor pre RIÚS za Ko-ický samosprávny kraj pripravil ako podklad na rokovanie pracovnej skupiny pre RIÚS návrh textu RIÚS, ktorý bol následne na konferencii predstavený lenom pracovnej skupiny. Koordinátor pre RIÚS vyzval lenov pracovnej skupiny na predloženie projektových zámerov pre jednotlivé –pecifické ciele. Zároveň sa uzavrela dohoda medzi KSK a Mestom Ko-ice, že IÚS UMR bude vypracovaný ako súčasť RIÚS. K úovou bola dohoda o prerozdelení alokácií IROP medzi RIÚS a IÚS UMR. Ako porovnávací nástroj bol dohodnutý ukazovateľ po tu obyvateľov oboch funkčných území. Na základe výslednej alokácie pre funkčné územie Ko-ického kraja bola táto alokácia rozdelená na jednotlivé –pecifické ciele. K úom pre rozdelenie alokácie bol celkový finančný objem predložených projektových zámerov na jednotlivé –pecifické ciele. Výberové kritériá pre projektové zámery boli navrhnuté na základe analýzy jednotlivých oblastí v rámci –pecifických cieľov, kde boli stanovené sledované ukazovatele. Na základe získaných hodnôt a podľa oprávnenosti v rámci daných podmienok uvedených v IROP boli vyhodnotené predložené projektové zámery. Zároveň budú navrhnuté projektové zámery z príslušného územia prerokované s regionálnymi ZMO. Kritériá, ktoré sú v analytickej časti uvedené pre výber ÚIJ, majú informatívny charakter. Závazný zoznam kritérií vrátane spôsobu výpočtu, zdroja dát a kauzality bude súčasťou výzvy na predkladanie projektových zámerov pre príslušný –pecifický cieľ. Pre –pecifické ciele, pri ktorých sa neuplatňuje dvojkoľový výber projektov, sa kritériá pre výber sú súčasťou výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

RIÚS a každú jej aktualizáciu berie na vedomie Rada Partnerstva pre Regionálnu integrovanú územnú stratégiu Ko-ického kraja na roky 2014 – 2020 (RIÚS a UMR) a Zastupiteľstvo Ko-ického samosprávneho kraja a schvaľuje ju Riadiaci orgán pre Integrovaný regionálny operačný program.

1.6 In-stitucionálne zabezpečenie prípravy RIÚS

Prípravu RIÚS zabezpečuje KSK vlastnými kapacitami najmä pracovníkmi Odboru regionálneho rozvoja, plánovania a implementácie projektov. Niektoré časti spadajúce do kompetencií iných odborov Úradu KSK sú zabezpečené príslušnými odbormi. Ide hlavne o odbor sociálnych vecí a zdravotníctva, odbor –kolstva, odbor kultúry a odbor dopravy. Na makroekonomické analýzy boli zabezpečené práce externého spracovateľa a formou dohody o vykonaní práce. Rovnaký mechanizmus bol použitý pre spracovanie časti týkajúcej sa návrhu Kreatívneho centra v Ko-iciach.

Na predloženie projektových zámerov bola vytvorená pracovná skupina z relevantných partnerov z územia Ko-ického kraja. Rovnako bola vytvorená pracovná skupina pre oblasť kreatívnej ekonomiky.

Príprava IÚS UMR bola mestom Ko-ice zabezpečená obdobným spôsobom, pričom na spracovanie IÚS UMR boli zabezpečené na dohodu o vykonaní práce dve pracovníky z externej firmy, ktorá zároveň pripravuje aj spracovanie Programu rozvoja mesta Ko-ice.

Uvedené štyri Dohody o vykonaní práce majú byť, podľa príslušného riadiaceho orgánu refundované z technickej pomoci IROP.

o sa týka spolupráce koordinátorov RIÚS a IÚS UMR, tá je zakotvená priamo v Dohode o spolupráci medzi KSK a mestom Ko-ice, kde je uvedené, že strany dohody sa budú:

- vzájomne informovať o v-etských dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa prípravy, spracovania a realizácie RIÚS Ko-ického kraja a IÚS UMR
- navzájom pozývať na pracovné stretnutia týkajúce sa RIÚS Ko-ického kraja a IÚS UMR a aktívne na nich participovať
- vzájomne informovať o aktuálnom stave prác na RIÚS Ko-ického kraja a IÚS UMR
- spolupracovať pri príprave, realizácii, monitorovaní a hodnotení RIÚS Ko-ického kraja a IÚS UMR.

II. Analytická časť

Kompletná analýza Košického kraja je dostupná v spracovaných materiáloch Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja, i v Národnej stratégii regionálneho rozvoja SR. Stručnú charakteristiku Košického kraja uvádzame v prílohe materiálu ako povinnú prílohu. Pre potreby RIÚS boli stručne analyzované len oblasti podporované v IROP.

Pre úplnosť v oblasti dopravy v prílohe materiálu pripájame Plán rozvoja a modernizácie ciest II. a III. triedy v Košickom kraji (regionálny master plán) a Analýzu železničných tratí na území Košického kraja. Za oblasť zdravotníctva prikleďujeme Sieť zdravotníckych zariadení v Košickom kraji a Ústavnú zdravotnú starostlivosť v Košickom kraji, za oblasť kreatívnej ekonomiky výsledky prieskumu o štruktúre respondentov a štruktúre kreatívnych podnikateľov pod a sektorov Kultúrneho a kreatívneho priemyslu.

1. Regionálna doprava

Územím Košického kraja prebiehajú významné nadregionálne cestné, železničné a energetické, dopravné siete v smere východ – západ a sever – juh. V oblasti cestnej dopravy sú to európske trasy E 50 (filialná z Prešova do Košíc a Michalovce – štátna hranica s Ukrajinou) E 71 Košíc – štátna hranica s Maďarskom a Miskolc) a E/58 (Zvolen – Roľava – Košice – štátna hranica s Ukrajinou). Diaľnica D1 je v súčasnosti realizovaná v úseku Košice – Prešov, vrátane diaľničného privádzača do Košíc, realizovaná je aj rýchlostná cesta R4 po hranicu s Maďarskom.

Mapa 1 – Dopravná sieť v Košickom kraji

Dĺžka cestnej siete v Košickom kraji je 2 382,46 km ciest (13,3% z celkovej dĺžky ciest v SR), z čoho v krajskom meste Košice je spolu 99,30 km ciest (4,2% z celkovej dĺžky ciest v kraji). Najvyšší podiel v kraji tvoria cesty III. triedy v dĺžke 1 414,5 km (59,4%), najnižší podiel dlhodobu tvoria rýchlostné cesty v dĺžke 26,5 km (1,1%) a diaľnica v dĺžke 5,4 km (0,2%). Hustota cestnej siete dosiahla hodnotu 0,353 km/km², resp. 3,054 km na 1000

obyvate ov. V okresoch mesta Ko-ice je rovnako ako v kraji najvyší podiel ciest III. triedy (37,1%) a II. triedy (25,6%).

Tabu ka 1 ó Cestná sie v Ko-ickom kraji v rokoch 2008 ó 2013 (km)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
D flka ciest spolu	2379,2	2379,1	2379,1	2378,8	2378,9	2382,5
Cesty I. triedy	366,6	342,4	342,4	342,4	342,4	339,9
Cesty II. triedy	586,2	586,2	586,2	586,5	586,5	583,5
Cesty III. triedy	1421,0	1421,0	1421,0	1420,3	1420,3	1414,5
Dia nice a dia ni né privádza e	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,4
Rýchlostné cesty a privádza e	0,0	24,2	24,2	24,3	24,3	39,2
Hustota cestnej siete (km/km ²)	0,352	0,352	0,352	0,352	0,352	0,352
Hustota cestnej siete (km/1000 obyv.)	3,068	3,068	3,068	3,068	3,068	3,068

Zdroj údajov: Slovenská správa ciest SR

Tabu ka 2 ó Cestná sie v okresoch mesta Ko-ice v roku 2013 (km)

	Mesto Ko-ice
D flka ciest spolu	99,3
Cesty I. triedy	12,5
Cesty II. triedy	25,4
Cesty III. triedy	36,8
Rýchlostné cesty a privádza e	24,5
Hustota cestnej siete (km/km ²)	0,419
Hustota cestnej siete (km/1000 obyv.)	0,425

Zdroj údajov: Slovenská správa ciest SR

1.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti regionálnej dopravy

Na základe Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011 by sa mali na alej rozvíja stredne veľké mestá ako sú as polycentrického systému osídlenia a zároveň posilni význam sídelných systémov ako afísk osídlenia. Prevaľná vä -ina centier osídlenia Ko-ického kraja je lokalizovaná na nadradenej cestnej infra-truktúre (jej hustota v podmienkach Ko-ického kraja je relatívne dostato ná) niektoré mestá (napr. centrá rozvoja Spi-ská Nová Ves, Gelnica), v-ak leflia na cestách II. triedy s absenciou nadradenej dopravnej infra-truktúry. Práve prepojením centier osídlenia (a ich zázemia) s nadradenou cestnou infra-truktúrou sa napomôfle vyváflenej-iemu územnému rozvoju regiónov. V rámci -truktúry afísk osídlenia je nevyhnutné zabezpe i kvalitnú cestnú infra-truktúru aj vo vz ahu k vidieckym priestorom, ktoré sú obsluhované prevaľne po cestách III. triedy. Zabezpe enie bezpe nosti cestnej premávky, zlep-enie regionálnych dopravných prepojení v záujme zlep-enia mobility a konkurencieschopnosti regiónov, posil ovanie mobility a zlep-ovanie kvality flivotného prostredia sú teda základným predpokladom rozvoja regiónov.

Nároky na kvalitu ciest II. triedy vychádzajú z toho, fle viaceré preberajú funkciu nadradenej cestnej infra-truktúry (t.j. ciest I. triedy) v prepojení terciárnych a sekundárnych uzlov s priamym napojením na nadradenú cestnú sie a infra-truktúru TEN-T (taktiefl ako dôsledok zvý-enia intenzity v súvislosti so zavedením mýtneho systému na dia niciach, rýchlostných cestách a cestách I. triedy). Cesty I. triedy úplne absentujú v okresoch Gelnica, Spi-ská Nová Ves pri om zásadným problémom ciest II. a III. triedy nielen v týchto regiónoch je ich zlý stavebno-technický stav, ktorý má vplyv na zhor-enie dostupnosti regiónov a bezpe nos a plynulos cestnej premávky. Zvy-ovanie bezpe nosti cestnej premávky je jedným zo základných cie ov EÚ v oblasti dopravy: šZníffi do roku 2050 po et

smrte ných nehôd v cestnej doprave takmer na nulu.¹ Významný prvok z hľadiska dostupnosti a zjazdnosti ciest predstavujú mostné objekty, z ktorých mnohé sa vyznačujú zlým stavebno-technickým stavom a prekročenou dobou životnosti.

2. Verejná osobná doprava

V regionálnej verejnej osobnej doprave rozsahom služieb dlhodobo dominuje autobusová doprava. Prímestskú autobusovú dopravu zabezpečujú autobusoví dopravcovia (Eurobus, a.s. a ARRIVA Michalovce, a.s.) na základe zmluvných vzťahov so samosprávnymi krajinami od roku 2003. Aktuálne zmluvy sú platné do konca roka 2017, pričom existuje možnosť ich predĺženia až do roku 2021.

V počte prepravených osôb v prímestskej autobusovej doprave je od roku 2008 zaznamenaný klesajúci trend, keď v roku 2008 bolo prepravených spolu 31 641 tisíc osôb a do roku 2014 ich počet poklesol na 23 049 tisíc osôb. Tento vývoj je možno ilustrovať aj počtom predaných cestovných lístkov (počet prepravených osôb a počet cestovných lístkov nie sú totožný údaj, rozdiel spôsobuje v možnosti kúpiť 1 lístok, ak autobus vykonáva tzv. pokračujúci spoj).

Tabuľka 3.6 Počet predaných cestovných lístkov

Rok	Obyčajné cestovné	Zavnené cestovné - študent	Zavnené cestovné - deti, ZP, nad 70 rokov	Spolu
2008	17 084 341	10 681 607	3 443 546	31 209 494
2009	14 345 046	9 633 314	2 995 032	26 973 392
2010	13 669 312	9 400 577	3 076 374	26 146 263
2011	13 052 175	8 890 740	3 131 241	25 074 156
2012	12 783 435	8 414 122	3 107 819	24 305 376
2013	12 736 430	7 929 712	3 019 061	23 685 203
2014	12 354 866	7 543 894	2 910 291	22 809 051

Zdroj: KSK

Prímestská doprava je zabezpečená do vzdialených miest a obcí Košického kraja. Dopravná ponuka a analýzy jej posudzovania vychádzajú z Plánu dopravnej obsluhovanosti Košického kraja spracovaného z úrovne ministerstva v roku 2007. Od prevzatia kompetencií sa vozidlový park prímestskej dopravy v Košickom kraji postupne modernizoval a v roku 2014 pozostával zo 457 autobusov, ktorých priemerný vek je 5,86 rokov. Počet nízkopodlažných autobusov v prímestskej doprave je 14. Štruktúra vozidlového parku sa plynule prispôsobuje zmenám v dopravnom dopyte najmä zvyčajúcim sa podielom nízko a stredno kapacitných autobusov.

Integrácia dopravy je zatiaľ realizovaná iba v prepravnej a technologickej úrovni (koordinácia cestovných poriadkov, vzájomná akceptácia prirodzených prestupných miest, ochota zjednotiť prepravné poriadky dopravcov, kompatibilita vybavovacích tarifných systémov), chýba ale tarifná integrácia a preukázateľná inštitucionálna podpora objednávateľov.

Krajské mesto Košice je druhým najväčším železničným uzlom SR. Košický kraj má hustú sieť železničných tratí, ktoré ho spájajú s okolitými štátmi EÚ. Prostredníctvom systému Východoslovenských prekladísk a širokorozchodnej trate je napojené na Ukrajinu a Rusko.

¹ Biela kniha EK

fielezni ná doprava obsluhuje 83 z 440 obcí v Ko-ickom kraji. Hlavnou traou je trasa Spi-ská Nová Ves ó Margecany ó Ko-ice ó Trebi-ov ó Michalovce/ ierna nad Tisou. Technickým problémom tratí je ich nízka prepravná rýchlosť, pomerne zastaraný vozový park i nevyhovujúca úroveň fielezni ných staníc v niektorých mestách i obciach.

Dĺžka prevádzkovaných fielezni ných tratí v Ko-ickom kraji v priebehu sledovaných rokov klesá, v roku 2013 bolo prevádzkovaných 357 km fielezni ných tratí, oproti roku 2008 ide o pokles o 91 km (20%). Podrobný prehľad fielezni ných tratí je v prílohe materiálu.

Dopravný potenciál kraja zvyšuje Letisko Ko-ice ó Airport Ko-ice a.s., ktoré patrí do I. kategórie ako verejné letisko s medzinárodným významom. Na území Ko-ického kraja sa nachádza aj verejné vnútro-tátne letisko Spi-ská Nová Ves, dva heliporty pre leteckú záchrannú službu a 16 letísk pre letecké práce v poľnohospodárstve.

Aktivizuje sa aj vodná cesta na rieke Bodrog od Ladmoviec smerom do Maarska.

2.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti verejnej osobnej dopravy

Podiel verejnej osobnej dopravy (ale len šVODô) na prepravnom množstve poklesol z 50% v roku 1995 na 30% v roku 2008 a podiel individuálnej automobilovej dopravy (ale len šIADô) sa tak v tomto období zvýšil na 70%. V prímestskej a regionálnej autobusovej doprave boli vykonané v poslednej dekáde viaceré opatrenia smerujúce k zmene tohto nepriaznivého stavu (obnova vozidlového parku, modernizácia autobusových staníc, obnova v-etských označení autobusových zastávok apod.).

Tabuľka 4 ó Vozidlový park prímestskej dopravy v Ko-ickom kraji

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet autobusov	ks	474	465	467	466	461	459	457
Priemerný vek autobusov	roky	12,20	11,34	10,40	10,06	8,76	6,92	5,86
Počet zakúpených autobusov	ks	75	46	35	39	45	45	45

* zakúpených aj 12 ojazdených autobusov

Zdroj: KSK

V autobusovej doprave je však okrem nevhodnej organizácie dopravy stálym nedostatkom aj nízka úroveň kvality zastávok a staníc, nízky rozsah doplnkových služieb a absencia infra-štruktúry ó v rámci staníc chýbajú záchytné parkoviská pre osobné vozidlá a taxíky, odstavné plochy pre bicykle a motocykle a úschovne batoflín. Na ďalšom javom je nedostatok koordinovanosť jednotlivých dopravných systémov ó dopravné systémy sú koordinované len v oblasti zosúladenia cestovných poriadkov prímestskej autobusovej dopravy a fielezni nej dopravy, avšak bez akejkoľvek tarifnej integrácie medzi jednotlivými dopravnými systémami. Napriek tomu sú vytvorené podmienky na tarifnú integráciu formou jednotného vybavovacieho dopravného systému v-etských dopravcov prímestskej a mestskej dopravy na území Ko-ického a Prešovského samosprávneho kraja, čo umožní prechod systému EMBASE ó vzájomné uznávanie lípových kariet medzi dopravcami. Vybavovacie systémy v prímestskej doprave sú z roku 2005 a ich technologická životnosť končí. Zároveň sú v spolupráci medzi objednávateli a dopravcami vytvorené prestupné miesta s kvalitnou časovou koordináciou prestupov. Infra-štruktúra prestupných miest však neobsahuje dynamické informačné údaje ani štandardné technologické zázemie pre cestujúcich. Koordinácia medzi dispečingami dopravcov zatiaľ nie je technologicky ani organizačne zabezpečená.

3. Nemotorová doprava

Na dopravné ú ely sú vyufflívané predov-etkým cyklotrasy v mestách, cesty II. a III. triedy s nízkymi intenzitami a ojedinele vybudované segregované cyklistické komunikácie medzi obcami. Ko-ický samosprávny kraj zrealizoval ku koncu roku 2010 prieskum de by prepravnej práce v troch mestách kraja (Ko-ice, Michalovce, Spi-ská Nová Ves). Podiel bicykla na doprave tvoril v priemere 4,1%. Mestské cyklotrasy sú vedené samostatnými cyklistickými cestami, cyklistickými pruhmi a pásmi alebo sú vedené v spoločnom priestore s chodcami. Odhadovaná d flka cyklistickej siete na dopravné ú ely v Ko-ickom kraji vrátane mestských cyklotrás je 31 km.

Na území mesta Ko-ice dosiahla celková d flka cyklistickej siete spolu 26km, z toho 22,8km je mestských cyklotrás.

V Ko-ickom kraji bolo na základe mapovania v roku 2011 identifikovaných celkovo 54 cykloturistických trás rôznej kategórie, v d flke spolu 1306,9 km. Územím kraja prechádzajú medzinárodné cyklotrasy Karpatská cyklistická cesta a Cyklotrasa dobrého vojaka Tvejka, navrhované sú Zemplínska cyklomagistrála a EUROVELO 11.

3.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti nemotorovej dopravy

Rozvoj mestskej mobility formou podpory cyklo dopravy priná-a pozitívny efekt nielen pre cyklistov, ale i pre motoristov a samotné samosprávy. Sú asný trend v SR poukazuje na zvy-ujúci sa záujem verejnosti o cyklo dopravy v súvislosti s postupne vzrastajúcou preferenciou verejnej osobnej dopravy (VOD) v mestách a regiónoch. Stav infra-truktúry pre nemotorovú dopravu v SR aj v Ko-ickom kraji možno hodnotiť ako nevyhovujúci, pričom jej najvä-ším nedostatkom je neucelená sie komunikácií pre nemotorovú dopravu s množstvom lokálnych diskontinuit, nekvalitná stavebná úprava, nedostatok nadväznos na sie hromadnej dopravy a nízka úroveň bezpečnosti chodcov a cyklistov. Súhrnná d flka cyklokomunikácií v SR predstavuje necelých 150 km. Tri pätiny tvoria samostatné komunikácie ó bu výhradne pre cyklistov (15%) alebo asťe-je pre chodcov i cyklistov, a to s oddelenou prevádzkou (23%) i zmie-anou prevádzkou (22%). Tretinu súhrnnej d flky tvoria chodníky vybudované v pridruženom dopravnom priestore, z toho na takmer 16% je pohyb cyklistov oddelený, na vy-e 18% je zmie-aný s pohybom chodcov. Iba 6% d flky cyklokomunikácií v mestách je v hlavnom dopravnom priestore (cyklistický pruh, pás, koridor). Z autobusových staníc, flezni ných staníc a zastávok v sledovaných mestách SR je 16% vybavených parkoviskami alebo stojanmi pre bicykle.² V rámci SR bolo v roku 2013 najviac cyklostojanov v meste Ko-ice (134). Podpora v rámci RIÚS-u Ko-ického kraja bude v rámci posilnenia cyklistickej dopravy zameraná na rozvoj cyklokomunikácií, cyklopruhov, cyklokoridorov apod., ako aj na roz-írenie doplnkovej cyklistickej infra-truktúry (cyklostojany, odpo ívadlá apod.).

4. Sociálna oblas

Sociálna starostlivos

V oblasti sociálnej starostlivosti v Ko-ickom kraji je v priebehu rokov 2008 ó 2013 zaznamenaný rast tak v počte zariadení ako aj v počte miest v týchto zariadeniach. V roku 2013 bolo v Ko-ickom kraji spolu 137 zariadení sociálnej starostlivosti, v ktorých bolo celkovo 5 761 miest. Oproti roku 2008 ide o nárast počtu zariadení sociálnej starostlivosti v kraji o 25%.

² Na ú ely analýzy stavu cykloinfra-truktúry v mestách bol v roku 2012 vykonaný prieskum, v ktorom Výskumný ústav dopravný oslovil 138 slovenských miest. Prieskumu sa zúčastnilo 67 miest.

Tabuľka 5 ó Vývoj počtu sociálnych zariadení a ich kapacity v Košickom kraji v rokoch 2008 a 2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet zariadení sociálnych služieb	109	119	128	137	140	137
Počet miest v zariadeniach soc. služieb (k 31.12.)	5 272	5 524	5 527	5 678	5 639	5 761
Počet miest v zariadeniach pre cieľovú skupinu seniori	1 937	1 803	1 941	1 682	1 644	1 664
Počet miest v domovoch soc. služieb	1 566	1 690	1 509	1 598	1 581	1 888

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

Na základe Registra poskytovateľov sociálnych služieb je v Košickom kraji k marcu 2015 evidovaných 644 poskytovateľov sociálnych služieb, z čoho najvyšší podiel sú poskytovatelia sociálnych služieb pre cieľovú skupinu seniorov (43%) a zdravotne postihnutých občanov (37%). Z hľadiska druhu poskytovanej služby je najviac poskytovateľov opatrovateľskej služby (182, t.j. 28,3%). Väčšina poskytovateľov sociálnej služby (58,5%) sú neverejní poskytovatelia, obce/mestá v Košickom kraji poskytujú 31,5% sociálnych služieb. V rámci zariadení služieb krízovej intervencie (útulky, zariadenia núdzového bývania, domovy na pol-cestě) je v Košickom kraji evidovaných 17 zariadení s celkovým počtom 432 miest.

V evidencii žiadateľov o zabezpečenie sociálnej služby bolo k marcu 2015 spolu 64 občanov Košického kraja v rámci cieľovej skupiny seniorov a 100 občanov v rámci cieľovej skupiny ľudí zdravotne postihnutých občanov.

V priebehu roka 2014 požiadalo o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu 802 občanov, pričom najviac žiadostí sa týkalo tých druhov sociálnych služieb, ktoré sú poskytované pobytovou formou (špecializované zariadenie, zariadenie podporovaného bývania, domov sociálnych služieb), a to 769. Na základe žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu bolo vydaných celkovo 718 kladných rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu.

Počet občanov odkázaných na sociálnu službu sa odzrkadlil aj v počte požiadaviek na zabezpečenie sociálnej služby v priebehu roka 2014. K 1.1.2014 KSK evidoval 53 nevybavených žiadostí o zabezpečenie sociálnej služby, k nim v priebehu roka 2014 pribudlo ďalších 599 žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby, čo k 31.12.2014 predstavovalo spolu 652 žiadostí o zabezpečenie sociálnej služby. Z uvedeného počtu bola sociálna služba zabezpečená s dôrazom na slobodný výber budúceho poskytovateľa a sociálnej služby celkovo 621 žiadateľom, t.j. 95% občanov. K 31.12.2014 bolo evidovaných 25 nevybavených žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby. Respektujúc občanov vlastný výber poskytovateľa a sociálnej služby, evidoval KSK k 31.12.2014 v evidenciách akatev na voľné miesta v konkrétnych zariadeniach sociálnych služieb celkovo 229 žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby (z toho 131 žiadostí u verejných poskytovateľov a 98 žiadostí u neverejných poskytovateľov).

Tabuľka 6 ó Počet vybavených žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v Košickom kraji v rokoch 2014 a v 1. Q 2015

	TVZ	DSS	ZPB	RS	Spolu
1.Q 2014	64	48	15	4	131
2.Q 2014	80	43	15	7	145
3.Q 2014	75	41	23	10	149
4.Q 2014	131	36	23	6	196
Rok 2014 spolu	350	168	76	27	621

1.Q 2015	129	45	18	3	195
----------	-----	----	----	---	-----

Zdroj údajov: KSK

K 1.1.2015 KSK evidoval 25 nevybavených fliadostí o zabezpečenie sociálnej slufby, k nim v priebehu 1.Q 2015 pribudlo ďalších 179 fliadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej slufby, o k 30.06.2015 predstavovalo spolu 204 fliadostí o zabezpečenie sociálnej slufby. Z uvedeného po tu KSK zabezpečil, s dôrazom na slobodný výber budúceho poskytovateľa a sociálnej slufby, sociálnu slufbu celkovo 195 fliadateľom. Repektujúci občanov vlastný výber poskytovateľa a sociálnej slufby eviduje KSK k 31.3.2015 v evidenciách akatov na voľné miesta v konkrétnych zariadeniach sociálnych slufieb celkovo 207 fliadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej slufby (z toho 147 fliadostí u verejných poskytovateľov a 60 fliadostí u neverejných poskytovateľov).

Celkový počet poberateľov sociálnych dávok v Košickom kraji mal do roku 2012 rastúcu tendenciu, po tomto roku možno sledovať postupný pokles ich počtu. Vzhľadom na druh sociálnej dávky je najviac poberateľov prídavku na dieťa, ich počet však v celom sledovanom období postupne klesá, v roku 2014 bolo v Košickom kraji spolu takmer 92 tisíc poberateľov prídavku na dieťa. Druhou výraznejšou skupinou sú poberatelia pomoci v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke, ktorých bolo v roku 2014 celkom 34,4 tisíc v Košickom kraji. Aj tu je možné sledovať pokles ich počtu od roku 2010.

Tabuľka 7 o Vývoj počtu poberateľov sociálnych dávok v Košickom kraji v rokoch 2009 – 2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pomoc v hmotnej núdzi a príspevky k dávke	41 491	43 121	42 459	41 676	41 248	34 374
Pomoc v hmotnej núdzi - dávka a príspevky pre uchádzačov o zamestnanie	-	-	-	32 094	31 655	25 668
Prídavok na dieťa	101 221	100 013	98 218	95 988	93 680	91 879
Rodičovský príspevok	21 024	21 386	22 107	21 902	21 691	21 201
Peňažné príspevky na kompenzáciu pre ňľko zdravotne postihnutých občanov	22 058	23 463	24 362	24 942	25 424	25 809
Peňažné príspevky na opatrovanie	8 450	9 078	9 376	9 515	9 607	9 651
Mesto Košice						
Pomoc v hmotnej núdzi a príspevky k dávke	7 735	7 850	7 826	7 554	7 377	5 546
Pomoc v hmotnej núdzi - dávka a príspevky pre uchádzačov o zamestnanie	-	-	-	4 965	4 757	2 805
Prídavok na dieťa	31 723	30 925	30 084	29 199	28 482	27 979
Rodičovský príspevok	5 333	5 298	5 547	5 485	5 468	5 336
Peňažné príspevky na kompenzáciu pre ňľko zdravotne postihnutých občanov	4 687	5 005	5 227	5 416	5 565	5 594
Peňažné príspevky na opatrovanie	1 451	1 575	1 622	1 653	1 671	1 660

Zdroj údajov: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela

K zariadeniam sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (SPOD a SK) patria detské domovy, krízové strediská a resocializačné strediská.

Ku koncu roka 2014 bolo v Košickom kraji 16 detských domovov, z toho 14 v zriaďovateľskej pôsobnosti len ÚPSVaR SR a 2 v zriaďovateľskej pôsobnosti akreditovaných subjektov. Do roku 2014 v Košickom kraji neboli zriadené fliadne detské domovy akreditovanými subjektmi. Celková kapacita detských domovov bola ku koncu roka 2014 spolu 1100 miest (z toho 1085 miest v ňľtých zariadeniach), oproti roku 2009 ide

o mierny nárast o 36 miest. Vo funk nom území mesta Ko-ice sa nachádza 5 detských domovov, z oho tri sú -tátne, ktoré v roku 2014 mali celkovú kapacitu 242 miest. Zo 14 -tátnych detských domovov v Ko-ickom kraji bolo ku koncu roka 2014 zriadených 5 domovov detí. Pod a Koncepcie zabezpe ovania výkonu súdnych rozhodnutí v detských domovoch na roky 2012 -2015 s výh adom do roku 2020 ó Plán transformácie a dein-titucionalizácie náhradnej starostlivosti je zámerom, fe do konca roku 2020 by mali by v-etky detské domovy v Ko-ickom kraji, ktoré sú v sú asnosti centrami detí, zmenené na domovy detí.

Po et miest v profesionálnych rodinách sa od roku 2009 neustále zvy-oval. V roku 2009 bolo z vtedaj-ej celkovej kapacity 1064 miest vy lenených 124 miest v profesionálnych rodinách, o predstavovalo necelých 12%. V roku 2014 to ufl bolo 301 miest z celkovej kapacity 1100 miest, o predstavovalo 27,4%.

Tabu ka 8 ó Vývoj po tu detských domovov a ich kapacity v Ko-ickom kraji a v meste Ko-ice v rokoch 2009 ó 2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ko-ický kraj						
Po et detských domovov spolu	15	15	14	14	14	16
- z toho -tátne	15	15	14	14	14	14
- z toho ne-tátne	0	0	0	0	0	2
Kapacita detských domovov spolu	1 064	1 069	1 072	1 075	1 085	1 100
- z toho -tátne	1 064	1 069	1 072	1 075	1 085	1 085
- z toho ne-tátne	0	0	0	0	0	15
Po et miest v profesionálnych rodinách	124	146	185	270	291	301
Vyuflite nos kapacity (%)	95,29	95,02	95,47	98,64	97,36	94,19
Mesto Ko-ice						
Po et detských domovov spolu	3	3	3	3	3	5
- z toho ne-tátne	0	0	0	0	0	2
Kapacita detských domovov spolu	214	214	214	212	212	242
- z toho ne-tátne	0	0	0	0	0	15

Zdroj údajov: ÚPSVaR SR

Po et krízových a resocializa ných stredísk v Ko-ickom kraji je na stabilnej úrovni, s miernym nárastom kapacity v resocializa ných strediskách. Ku koncu roka 2014 bolo v Ko-ickom kraji 7 krízových stredísk a 2 resocializa né strediská. Celková kapacita krízových stredísk bola ku koncu roka 2014 spolu 105 miest, u resocializa ných stredísk 70 miest. Oproti roku 2009 bol zaznamenaný nárast o 16 miest v resocializa ných strediskách. Vo funk nom území mesta Ko-ice majú miesta výkonu 3 krízové strediská s celkovou kapacitou 54 miest v roku 2014 a 1 resocializa né stredisko s kapacitou 18 miest.

Tabu ka 9 ó Vývoj po tu krízových a resocializa ných stredísk a ich kapacity v Ko-ickom kraji a v meste Ko-ice v rokoch 2009 ó 2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ko-ický kraj						
Po et krízových stredísk	6	6	6	6	7	7
Po et resocializa ných stredísk	2	2	2	2	2	2
Kapacita krízových stredísk	105	105	105	97	105	105
Kapacita resocializa ných stredísk	36	54	54	54	70	70
UMR						
Po et krízových stredísk	3	3	3	3	3	3

Počet resocializačných stredísk	1	1	1	1	1	1
Kapacita krízových stredísk	53	53	53	54	54	54
Kapacita resocializačných stredísk	0	18	18	18	18	18

Zdroj údajov: Register poskytovateľov sociálnych služieb

Starostlivosť o deti do troch rokov veku

Starostlivosť o deti mladšie ako 2 roky na území Košického kraja je poskytovaná spolu v 29 zariadeniach s celkovou kapacitou 638 miest, z čoho takmer ¾ sú na území mesta Košice.

Tabuľka 10: Zariadenia starostlivosti o deti do 2 rokov v Košickom kraji

Okres	Počet zariadení	Celková kapacita
Mesto Košice	20	449
Košice - okolie	1	15
Michalovce	2	74
Roháča	1	23
Spišská Nová Ves	2	30
Trebišov	3	47

Zdroj údajov: RÚVZ Košice

Starostlivosť o deti od 2 rokov na území Košického kraja poskytujú vety materské školy, pokiaľ im to dovoľuje stanovená kapacita. V materských školách v Košickom kraji bolo v septembri 2014 zapísaných spolu 1101 detí vo veku do troch rokov, čo predstavuje 5,5% z celkového počtu zapísaných detí v materských školách.

Tabuľka 11: Počet detí v mladších ako 3 roky v materských školách v Košickom kraji

	2014
Počet zapísaných detí mladších ako 3 roky	1 101
Počet zapísaných detí	20 098

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

4.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti sociálnych služieb

Počas procesu realizácie deinštitucionalizácie sociálnych služieb, konkrétneho zariadenia, bude poskytovanie sociálnych služieb finančne náročnejšie, ako sú asne inštitucionálne poskytovanie služieb. I keď z pohľadu klienta je to jednoducho krok vpred, smerom k zlepšeniu poskytovania sociálnych služieb, z pohľadu trvalej udržateľnosti je oproti súasnému stavu finančne oveľa náročnejšie. Vyplýva to najmä zo zvýšených nákladov na mzdy (inštitucionálne zariadenie DSS s celoročným pobytom s kapacitou 80 potrebuje podľa normatívu cca 40 zamestnancov kým deinštitucionalizované zariadenie DSS s celoročným pobytom (13 rodín po 6 klientov) potrebuje cca 60 zamestnancov (1 rodina v samostatnom bývaní potrebujete pre zabezpečenie prevádzky minimálne 4 odborných zamestnancov a zabezpečenie zmien v súlade so zákonníkom práce a tiež 8 neodborných zamestnancov).

Tieto zvýšené náklady budú najmä v období poskytovania sociálnej služby v pôvodnej inštitúcii a tiež v rodinných domoch paralelne. Po ukončení procesu DI a zatvorenie pôvodnej inštitúcie sa predpokladá zníženie nákladov na maximálne rovnakú úroveň ako pre zatím DI, prípadne nižšie.

Preto bolo nevyhnutné vypracovať stratégiu deinštitucionalizácie sociálnych služieb v Košickom kraji, aby sa znížilo riziko možného nedostatku zdrojov v rozpočte Košického samosprávneho kraja v budúcich obdobiach na udržanie nového systému deinštitucionalizovaných služieb. Konceptia rozvoja sociálnych služieb v Košickom kraji na

roky 2016 ó 2020 bola spracovaná za iatkom roka 2016 a Zastupite stvo KSK ju schválilo uznesením . 318/2016 d a 22.02.2016.

V sú asnosti je v Ko-ickom kraji nedostatok zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku, o vytvára bariéry pre návrat flien po materskej dovolenke na trh práce. Túto skuto nos iasto ne eliminuje vysoká miera nezamestnanosti v Ko-ickom kraji. Ak v-ak chceme prispie k rie-eniu nezamestnanosti, nezaobíde sa to bez zvý-enia kapacity zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku.

4.2. Definovanie územných investí ných jednotiek

Pre sociálnu oblas v rámci sociálnych sluffieb na komunitnej úrovni je územnou investí nou jednotkou úrove obce/okresu (LAU 2/LAU 1), resp. klient sociálnej sluffby, resp. cie ová skupina, ktorým sa poskytuje sociálna sluffba a sluffba sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Na území Ko-ického kraja je spolu 461 územných jednotiek (obcí), z toho mesto Ko-ice pozostáva z 22 mestských astí. Mestské funk né územie mesta Ko-ice tvorí mesto Ko-ice a 30 pri ahlých obcí, teda spolu s mestskými as ami ide o 52 územných jednotiek.

Projekty v sociálnej oblasti boli rozdelené pod a formy sociálnej služby a prijímateľov sociálnej služby, t.j. cieľovej skupiny, do piatich skupín, pre ktoré boli stanovené nasledujúce kritériá:

Posudzovaná oblasť	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočetné kritériá	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
Podpora poskytovania služieb na komunitnej úrovni pre osoby so zdravotným postihnutím	Obec (LAU 2)	Vybavenosť územia komunitnými službami pre osoby so zdravotným postihnutím (hodnotiace)	Kritérium sa počíta ako pomer medzi súčasnou kapacitou komunitných služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a celkovým počtom osôb so zdravotným postihnutím.	Register poskytovateľov služieb v kraji, osoby so ZP: –štatistické výkazy ÚPSVaR SR o počte poplatkov na kompenzáciu ZP	Primeraná vybavenosť územia službami pre obyvateľov je prvým predpokladom ich spokojnosti. Hlavným výsledkom špecifického cieľa bude zmena podielu inštitucionálnej a komunitnej starostlivosti v prospech komunitnej.
		Počet obyvateľov na území, kde majú poskytovateľ služby pre osoby so zdravotným postihnutím (hodnotiace)	Podľa počtu obyvateľov obciam nad 4000 pridelieme plný počet bodov. Obciam pod 4000 priradíme hodnotu nasledovne: obciam s počtom obyvateľov 3999 a 2000 pridelieme 10 bodov, obciam 1999-1000 pridelieme 5 bodov, menej ako 999 1 bod.	ŠÚ SR, register poskytovateľov	Kritérium počtu obyvateľov na území, kde sú zabezpečené služby pre danú cieľovú skupinu napomôže rentabilnosti týchto služieb. Podľa štandardov minimálnej vybavenosti obcí by práve obce nad 4000 resp. 5000 mali mať pomerne pestrú škálu služieb, ktoré môžu byť využívané občanmi so zdravotným postihnutím. Nevyužitý potenciál sa zvyšuje s veľkosťou obce, pokiaľ primerane nerastie aj vybavenosť komunitnými službami tak, aby boli saturované potreby všetkých rizikových sociálnych skupín.
Podpora poskytovania služieb na komunitnej úrovni pre seniorov	Obec (LAU 2)	Vybavenosť územia komunitnými službami pre seniorov (hodnotiace kritérium)	Kritérium sa počíta ako pomer medzi súčasnou kapacitou komunitných služieb pre seniorov v obci a celkovým počtom seniorov. Interpretácia: Platí, akýmkoľvek je nevyužitý potenciál, tým naliehavejšie je vybavenie obce potrebnými službami.	Register poskytovateľov služieb v kraji; ŠÚ SR	Primeraná vybavenosť územia službami pre obyvateľov je prvým predpokladom ich spokojnosti. Prístupnosť sociálnych služieb je aj jedným z hlavných kritérií hodnotenia úrovne služieb z hľadiska naplnenia medzinárodných štandardov. Pre toto kritérium sa berie do úvahy len kapacita služieb, ktoré sú určené seniorom, teda denný stacionár, rehabilitačné stredisko, zariadenie opatrovateľskej služby.
		Komplexnosť komunitných	Týmto kritériom sa sleduje	ŠÚ SR, register	Kritérium vybavenosti územia

Posudzovaná oblasť	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
		služieb pre seniorov (hodnotiace kritérium)	zastúpenie komunitných služieb pre seniorov v obciach vo vzahu ku komplexnosti služieb pre túto cieľovú skupinu. Hodnotí sa primeranosť komunitných služieb vo kosti obce a akú pestrú paletu služieb pre seniorov v obci ponúka - zákon 448/2008 Z.z. Do skupiny služieb pre seniorov nepočítame služby, ktoré majú viac preventívny a aktivizačný charakter - denné centrá, jedáleň, pretože tento typ služby by sa nemal obmedzovať podľa ve kosti obce	poskytovateľov služieb	komplexnými službami pre seniorov má zabezpečiť, aby sa pomocou komunitných služieb uspokojovali potreby všetkých cieľových skupín obyvateľov miest a obcí. Tvorový výber a dostupnosť komunitných služieb je najlepšou prevenciou pred vytváraním tlaku na pobytové služby. Nevyužitý potenciál sa zvyšuje s veľkosťou obce, pokiaľ primerane nerastie aj vybavenosť komunitnými službami tak, aby boli saturované potreby všetkých rizikových sociálnych skupín.
		Počet obyvateľov na území, kde sa poskytujú služby pre seniorov (hodnotiace kritérium)	Podľa počtu obyvateľov napríklad obciam nad 2000 pridáme plný počet bodov. Obciam pod 2000 pridáme hodnotu nasledovne: 1999-1000 10 bodov, menej ako 999 5 bodov. Ak by sa obce s nifľom spojili a budú posúdené v rámci ve kosti obce podľa súčtu obyvateľov v danom území.	ÚSR, register poskytovateľov služieb	Kritérium počtu obyvateľov na území, kde sú zabezpečené služby pre danú cieľovú skupinu napomôže rentabilnosti týchto služieb. Podľa štandardov minimálnej vybavenosti obcí by práve obce nad 2000 obyvateľov by mali mať istú úroveň služieb, ktoré môžu byť využívané občanmi seniorského veku. Nevyužitý potenciál sa zvyšuje s veľkosťou obce, pokiaľ primerane nerastie aj vybavenosť komunitnými službami tak, aby boli saturované potreby všetkých rizikových sociálnych skupín.
		Starnutie obyvateľstva (Hodnotiace)	Kritérium vypočítame ako podiel obyvateľstva nad 65 rokov k celkovému počtu obyvateľstva. V lokalitách s vyšším počtom seniorov je väčšia potreba budovania	ÚSR	Štatistiky dlhodobou upozorujú na nárast percentuálneho podielu seniorov v spoločnosti. Predpokladáme, že komunitné služby pre seniorov je potrebné budovať v tých lokalitách, v ktorých je starnutie najmarkantnejšie, čo nám umožní práve

Posudzovaná oblasť	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
			komunitných služieb pre seniorov.		uplatnenie tohto kritéria. Pri nedostatkoch kapacitách zostávajú seniori izolovaní vo vlastných bytoch, alebo sú nútení využívať celoročné pobytové formy starostlivosti.
Podpora poskytovania služieb krízovej intervencie na komunitnej úrovni	Obec (LAU 2)	Vybavenosť územia službami krízovej intervencie na komunitnej úrovni (hodnotiace)	Kritérium sa počíta ako pomer medzi súčasnou kapacitou komunitných služieb krízovej intervencie v obci a potencionálnej skupiny obyvateľstva v krízovej situácii. Interpretácia: Platí, čím vyšší je nevyužitý potenciál, tým naliehavejšie je vybavenie obce potrebnými službami	Register poskytovateľov služieb v kraji, TNÚ SR, VÚC	Primeraná vybavenosť územia službami pre obyvateľov je prvým predpokladom ich spokojnosti. Prístupnosť sociálnych služieb je aj jedným z hlavných kritérií hodnotenia úrovne služieb z hľadiska naplnenia medzinárodných štandardov. Pre toto kritérium sa berie do úvahy len kapacita služieb krízovej intervencie - zariadenie núdzového bývania, útulok, nocľahárňa a domov na polceste.
		Komplexnosť služieb krízovej intervencie (hodnotiace)	Týmto kritériom sa sleduje zastúpenie komunitných služieb krízovej intervencie v obciach vo vzťahu ku komplexnosti služieb pre cieľovú skupinu. Hodnotí sa primeranosť komunitných služieb vo veľkosti obce a akú pestrú paletu služieb krízovej intervencie v obci ponúka - upravujúci je zákon 448/2008 Z. z. Služby krízovej intervencie sú najmä v podmienkach väčších miest nevyhnutnou súčasťou (preto je vhodné uprednostniť územia s početnou obyvateľstvom napr. nad 10 000)	TNÚ SR, register poskytovateľov	Kritérium vybavenosti územia komplexnými službami krízovej intervencie má zabezpečiť, aby sa pomocou komunitných služieb a prevencie uspokojovali potreby všetkých cieľových skupín obyvateľov miest a obcí. Široký výber a dostupnosť komunitných služieb je najlepšou prevenciou pred vytváraním tlaku na pobytové služby. Služby krízovej intervencie sú najmä v podmienkach väčších miest nevyhnutnou súčasťou. Kvalitné a široké spektrum terénnych a ambulantných služieb krízovej intervencie pomôže predchádzať nárastu sociálneho napätia, kriminality, vynútených umiestnení do pobytových služieb, hospitalizácií, nariadeniam výkonu opatrení SPO a SK a pod.
		Počet obyvateľov na území, kde sa poskytujú služby krízovej intervencie (hodnotiace)	Podľa počtu obyvateľov obciam napr. nad 8000 pridáme plný počet bodov. Obciam pod 8000 pridáme	TNÚ SR, register poskytovateľov	Kritérium počtu obyvateľov na území, kde sú zabezpečené služby pre danú cieľovú skupinu napomôže rentabilnosti týchto služieb napriek tomu, že štandardy

Posudzovaná oblasť	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
			hodnotu nasledovne: 7999-4000 10 bodov, 3999-2000 5 bodov, menej ako 1999 1 bod. Ak by sa obce s nižším počtom obyvateľov spojili, budú posúdené v rámci veľkosti obce podľa súčtu obyvateľov v danom území.		minimálnej vybavenosti obcí navrhujú služby krízovej intervencie zabezpečená pre územie s 30 000 obyvateľmi. Nevyužitý potenciál sa zvyšuje s veľkosťou obce, pokiaľ primerane nerastie aj vybavenosť komunitnými službami tak, aby boli saturované potreby veľkých rizikových sociálnych skupín.
Podpora poskytovania preventívnych služieb a vykonávania opatrení SPOD a SK na komunitnej úrovni	Obec (LAU 2)	Komplexnosť preventívnych služieb a vykonávania opatrení SPOD a SK (hodnotiace)	Týmto kritériom sa sleduje zastúpenie komunitných služieb preventívneho charakteru a vykonávanie opatrení SPO a SK v obciach vo vzťahu ku komplexnosti služieb pre obyvateľstvo obce. Hodnotí sa akú pestrosť palety služieb preventívneho charakteru v obci ponúka a prítomnosť akreditovaných subjektov na výkon opatrení SPO a SK v obci. Hodnotí sa prítomnosť ambulantných služieb a terénnych služieb (denné centrum, jedáleň, práčovňa, poskytovanie pomôcok, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu, komunitné centrum, rodinného a pracovného života, monitorovanie a signalizácia potreby, sociálne poradenstvo základné aj špecializované) a akreditovaných subjektov na výkon opatrení vrátane resocializačných stredísk, v	Účastník SR, register poskytovateľov	Kritérium vybavenosti územia komplexnými službami preventívneho charakteru a zastúpenie akreditovaných subjektov na výkon opatrení SPO a SK má zabezpečiť, aby sa pomocou komunitných služieb a prevencie uspokojovali potreby veľkých cieľových skupín obyvateľov miest a obcí. Široký výber a dostupnosť komunitných služieb je najlepšou prevenciou pred vytváraním tlaku na pobytové služby. Kritérium dostatočne rozlišuje druhy služieb a rôznorodosť sídelnej štruktúry, čím vytvára obraz o stave pokrytia územia. Tento typ služby by sa nemal obmedzovať podľa veľkosti obce - vieme tak podporiť seniorov, osoby so ZTP aj bezdomovcov resp. osoby a rodiny v kríze.

Posudzovaná oblasť	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
		Pomere k celkovému počtu obyvateľov na území, kde sa poskytujú preventívne služby a vykonávajú opatrenia SPO a SK na komunitnej úrovni (hodnotiace)	Podľa pomeru počtu obyvateľov obciam nad 2000 prideliť plný počet bodov. Obciam pod 2000 sa prideliť hodnota nasledovne: 1999-1000 10 bodov, menej ako 1999 5 bodov. Ak by sa obce s nižším počtom obyvateľov spojili, budú posúdené v rámci veľkosti obce podľa počtu obyvateľov v danom území. Pozn: Kritérium sa neuplatní pre projektové zámery týkajúce sa resocializačných zariadení (celkovo je v SR 18 zariadení s celoživotnou pôsobnosťou).	TMÚ SR, evidencia MPSVaR SR	Kritérium počtu obyvateľov na území, kde sú zabezpečené služby pre danú cieľovú skupinu napomôže rentabilnosti týchto služieb. Preventívne služby a výkon opatrení sú veľmi dôležité a jeho dostupnosť môže napomôcť predchádzať vzniku odkázanosti na iný typ služby alebo krízovej situácii. Preto považujeme za relevantné územie s 2000 obyvateľmi. Nevyužitý potenciál sa zvyšuje s veľkosťou obce, pokiaľ primerane nerastie aj vybavenosť komunitnými službami tak, aby boli saturované potreby veľkých rizikových sociálnych skupín.
		Dostupnosť služby (hodnotiace)	Kritérium vypočítame ako pomer existujúcej kapacity v oblasti SPOD a SK a preventívnych služieb na komunitnej úrovni k celkovému počtu obyvateľov v posudzovanom území.	TMÚ SR, databáza MPSVaR SR, Evidencia VÚC zariadení vykonávajúcich opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately	Predchádzanie vzniku nevhodného správania, alebo sociálneho vylúčenia a diskriminácie je závislá na dostupnosti kvalitných preventívnych služieb a výchovných programoch.
Podpora služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni	Obec (LAU 2)	Vybavenosť územia zariadeniami služieb starostlivosti pre deti do 3 rokov (detské jasle) (hodnotiace)	Kritérium vypočítame ako pomer detí do 3 rokov, na ktoré niekto poberá príspevok na starostlivosť o dieťa vo veľkosti kapacity zariadení pre deti do 3 rokov.	Zoznam zariadení starostlivosti o deti do 6 rokov na regionálnom úrade verejného zdravotníctva: kapacita a vekové	Naplnenie kritéria je predpokladom dosiahnutia špecifického cieľa - rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku, čo vytvára priestor pre zvýšenie zamestnanosti žien starajúcich sa o dieťa v danom veku, resp. ich návrat alebo vstup na trh práce zosúlania. Týmto kritériom sa

Posudzovaná oblasť	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
				zložené detí, miesta poskytovania služby a do úvahy sa berú len zariadenia, ktoré boli pre deti do 3 rokov; Ú SR: počet narodených detí (na ktoré sa poberá príspevok); ÚPSVaR SR: počet poberateľa príspevku na starostlivosť o dieťa	posudzuje vybavenosť územia službami starostlivosti o deti do troch rokov v pomere k predpokladanému dopytu rodičov, ktorí poberajú príspevok na starostlivosť o dieťa a teda je predpoklad, že budú mať záujem o takúto službu, alebo ju ufl vyufľivajú.
		Počet obyvateľov územia, kde sa majú poskytovať služby zariadenia pre deti do 3 rokov	Prepočet na relatívnu hodnotu kritéria podľa počtu obyvateľov. Ak by sa obce spojili, budú posúdené v rámci veľkosti obce podľa počtu obyvateľov v danom území.	Ú SR	V sídlach s veľkým počtom obyvateľov a teda aj veľkou zamestnanosťou je veľký záujem o služby starostlivosti o deti do 3 rokov, pritom rodičia/poberatelia príspevku na starostlivosť o dieťa nemajú v danom sídle nemajú trvalé bydlisko (buď z dôvodu, že zariadenie sa nachádza v blízkosti ich práce alebo z dôvodu, že v dotknutom území pracuje veľká oblasť obyvateľov, ktorí tu nemajú nahlásený trvalý pobyt).
		Podiel detí do 3 rokov veku (hodnotiace)	Podiel detí do 3 rokov veku v obci k celkovému počtu obyvateľov obce, priemer za posledných 3 roky.	Ú SR	Kritérium signalizuje veľkú potrebu vybavenosti územia službami starostlivosti o deti do 3 rokov veku v obciach s veľkým podielom detí v tomto veku na celkovom počte obyvateľov.
		Dostupnosť služby (hodnotiace)	Kritérium vypočítame ako pomer medzi zistenou kapacitou zariadení pre deti vo veku 0-3 roky a počtom detí v zodpovedajúcom veku v obci.	Ú SR, Regionálny úrad verejného zdravotníctva	Deti vo veku 0-3 roky potrebujú celodennú výchovnú starostlivosť, čo znamená, že jeden z rodičov v prípade absencie vhodných zariadení zostáva v domácnosti, aby sa postaral o dieťa. Vybudovaním zariadení pre deti do 3 rokov bude umožnené týmto rodičom nastúpiť do pracovného procesu.
		Potreba zariadení pre deti do 3	Kritérium sa vypočíta ako	Ú SR, vlastné	Pre posúdenie územia je jedným zo

Posudzovaná oblasť	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
		rokov (hodnotiace)	podiel detí do 3 rokov veku umiestnených v detských jasliach a materských školách ku kapacite zariadení služieb starostlivosti o deti do 3 rokov. Pre posúdenie potrebnosti jasí sa vychádza z počtu detí, ktoré ešte nedovŕšili 3 roky a navštevujú materskú školu. Zisťujeme o aké percento je potrebné minimálne zvýšiť kapacitu zariadení služieb starostlivosti o deti, aby deti do 3 rokov veku mohli byť v danom prímernom zariadení.	zistenia Regionálne úrady verejného zdravotníctva.	základných kritérií vybavenosť územia zariadeniami pre deti do 3 rokov. Vychádzame z predpokladu, že rodičia, ktorí umiestnili dieťa do materskej školy, aj keď nedovŕšilo 3 roky, potrebovali zosúladiť svoj pracovný a rodinný život. Preto ak by sa v daných lokalitách zvýšila kapacita zariadení pre deti do 3 rokov, predpokladáme jej vyuffitie a zároveň odľahčenie tlaku na materskú školu.

5. Materské školy

Košický kraj je charakteristický výim prirodzeným prírastkom obyvate stva, ktoré pozitívne ovplyv uje rast po tu obyvate ov, aj ke tempo rastu v poslednom období sa spoma uje. Z h adiska vekovej truktúry môžeme hovori o regresívnej populácii, ke podiel poproduktívnej zloflky obyvate stva prevy-uje predproduktívnu, pri om dochádza k postupnému poklesu po tu obyvate stva v predproduktívnom a produktívnom veku a narastaniu podielu obyvate stva v poproduktívnom veku, teda k starnutiu populácie. Veková truktúra obyvate stva Košického kraja je ve mi diferencovaná s osobitne nepriaznivou situáciou (aj z celoslovenského h adiska) v okrese Sobrance a v meste Košice, kde poproduktívne obyvate stvo výrazne prevafluje nad predproduktívnym.

Po et škôl i po et fliakov v Košickom kraji mali v posledných rokoch klesajúci trend, o súvisí s demografickým vývojom a postupným znifovaním podielu predproduktívnej zloflky obyvate stva, o sa odráfla v následnej racionalizácii siete škôl a školských zariadení. Od roku 2011 možno sledova opätovný nárast po tu detí v materských školách, s im súvisí aj rastúca potreba miest v týchto zariadeniach.

Po et materských škôl v Košickom kraji klesol v rokoch 2008 afl 2013 zo 442 na 432, v roku 2014 ich po et stúpil na 440, z oho je 415 (94%) štátnych, 12 súkromných a 13 cirkevných. V materských školách bolo v roku 2014 zapísaných spolu 20 217 detí, oproti roku 2008 ide o 5%-ný nárast. Vo funk nom území mesta Košice bolo v roku 2014 spolu 104 materských škôl, v ktorých bolo zapísaných 7 841 detí (38,8% zapísaných detí v rámci materských škôl v Košickom kraji).

Tabu ka 12 ó Vývoj po tu materských škôl a po tu detí v Košickom kraji v rokoch 2008 ó 2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Po et materských škôl	442	443	440	438	433	432	440
Po et zapísaných detí	19 270	18 782	18 610	19 138	19 525	19 577	20 217
Mestská funk ná oblas mesta Košice							
Po et materských škôl	97	98	98	97	98	99	104
Po et zapísaných detí	7 293	7 231	7 179	7 292	7 407	7 561	7 841

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

5.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti materských škôl

V sú asnosti v Košickom kraji je nedostatok zariadení starostlivosti o deti v predškolskom veku, o nepriaznivo ovplyv uje celkovú za-kolenos detí a návrat flien po materskej dovolenke na trh práce. Zárove sa limituje vyuffívanie predškolského vzdelávania na vytváranie (zvy-ovanie) študijných schopností a sociálnu integráciu detí. Nedostatok predškolských zariadení nie je taký výrazný z dôvodu vysokej miery nezamestnanosti (aj flien) v Košickom kraji. Ak v-ak chceme prispie k rie-eniu nezamestnanosti, nezaobíde sa to bez zvý-enia kapacity zariadení starostlivosti o deti v predškolskom veku.

5.2. Definovanie územných investí ných jednotiek

Pre oblas materských škôl je územnou investí nou jednotkou úrove obce (LAU2), nako ko obce sú zria ovate mi materských škôl.

Prijatím zákona . 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vy-íe územné celky, sa za al proces decentralizácie štátnej správy aj v oblasti regionálneho školstva a na obce postupne pre-la zria ovate školská kompetencia vo vz ahu k základným školám, materským školám a školským zariadeniam.

Obce ako zriaďovatelia materských škôl, ktorých výnos financujú z vlastných finančných prostriedkov, majú v kompetencii rozhodovať o problematike predškolských zariadení. Majú aktuálne informácie o stave jednotlivých zariadení a zároveň poznajú problematiku v danej obci, ktorá vplýva na potrebu zvyšovania kapacity materských škôl. Nedostatočná kapacita materských škôl má za následok množstvo nevybavených žiadostí rodičov detí a s tým súvisiace problémy, ako je nemožnosť nastúpiť do práce pre matky po materskej dovolenke, ktoré by prinieslo zlepšenie príjmovej situácie mladých rodín a zabezpečenie prístupu ku kvalitnejším verejným službám v oblasti predškolskej výchovy.

Preto sú obce definované ako územné investičné jednotky. V priebehu realizácie jednotlivých projektov bude možné vyhodnocovať výnos investícií pre každú investičnú jednotku samostatne a tiež bude možné v kritériách na základe objektívneho porovnania určiť priority.

Na území Košického kraja je spolu 461 územných jednotiek, z toho mesto Košice pozostáva z 22 mestských častí. Mestské funkčné územie mesta Košice tvorí mesto Košice a 30 priľahlých obcí, teda spolu s mestskými časťami ide o 52 územných jednotiek.

Typický cie	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
2.2.1: Zvýšenie hrubej za-kolenosti detí materských -kôl	Obec (LAU2) Obce ako zriaďovatelia materských -kôl majú vo svojej kompetencii rozhodovať o problematike materských -kôl, majú aktuálne a presné informácie o stave jednotlivých zariadení a zároveň poznajú problematiku v danej obci	Nedostatočná kapacita (hodnotiace)	Celkový počet nevyhovených žiadostí za posledný rok (pre ktorý sú dostupné dáta) / celkový počet zapísaných detí v materských -kolách za posledný rok (pre ktorý sú dostupné dáta) V prípade ÚIJ, v ktorej počet nevyhovených žiadostí za posledný rok nedosahuje absolútnu hodnotu aspoň 10, je kritériu priradená nulová hodnota. V prípade ÚIJ, v ktorej sa materská -kola nenachádza, sa vypočítaná hodnota kritéria nasledovne v závislosti od počtu fivonarodených detí v danej ÚIJ za posledné tri roky (2012-2014): - 0 - 19 fiND - 0% váhy kritéria - 20 - 29 fiND - 33% váhy kritéria - 30 - 39 fiND - 66% váhy kritéria - 40 a viac fiND - 100% váhy kritéria Pozn.: Zdrojové údaje týkajúce sa výpočtu kritéria (počet nevyhovených žiadostí a zapísaných detí) sú modifikované v súvislosti s vyhlásenými a ukončenými výzvami na rozširovanie kapacít M TM	Centrum vedecko-technických informácií SR	Kritérium nevybavených žiadostí poukazuje na nedostatok kapacít materských -kôl, čo je v súčasnosti mimoriadne závažný problém najmä v obciach, prípadne spádových miest. Neprijatie dieťaťa do materskej -koly predstavuje bariéru pre zamestnanosť žien a tým má vplyv na mladé rodiny, ktoré nemôžu naplno využívať svoj pracovný potenciál a tým zvyšovať príjem domácnosti.
		Hrubá za-kolenosť (hodnotiace)	Celkový počet detí vo veku 3-5 rokov za posledné 3 roky	Centrum vedecko-technických	Kritérium nedostatku kapacity materských -kôl je jedným z

Typický cieľ	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
			<p>/ celkový počet zapísaných detí v materských školách za posledné 3 roky.</p> <p>V prípade ÚIJ, v ktorej sa materská škola nenachádza, sa vypočíta hodnota kritéria nasledovne v závislosti od celkového počtu detí vo veku 3-5 rokov v danej ÚIJ v poslednom známom roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 0 - 19 detí - 0% váhy kritéria, - 20 - 29 detí - 33% váhy kritéria - 30 - 39 detí - 66% váhy kritéria - 40 a viac detí - 100% váhy kritéria <p>Pozn.: Zdrojové údaje týkajúce sa výpočtu kritéria (počet zapísaných detí) sú modifikované v súvislosti s vyhlásenými a ukončenými výzvami na rozširovanie kapacít MTM</p>	<p>informácií SR; TM štatistický úrad SR</p>	<p>najdôležitejších v súvislosti s cieľom, ktorým je zvyšovanie zaťaženia detí.</p>
		<p>Prírastok flivorodenosti (hodnotiace)</p>	<p>Počet flivonarodených detí za posledné tri roky (2012 ó 2014) mínus počet detí vo veku 3-5 za posledný rok (2014)</p> <p>Obce kde je evidovaný úbytok v počte flivonarodených detí za posledné tri roky v porovnaní so súčasným stavom detí vo veku 3-5 rokov je dosadená nulová hodnota kritéria.</p> <p>Kritérium sa vyhodnocuje pre</p>	<p>TM štatistický úrad SR</p>	<p>Pokiaľ sa v konkrétnej lokalite narodí veľa detí, signalizuje to do veľkej miery blízkej budúcnosti vysokú potrebu navýšenia kapacít v materských školách. Naopak lokality, kde nie je prírastok nových detí, resp. je evidovaný úbytok, môžu do budúcnosti predpokladať zastabilizovanie situácie a nemusia kapacitu materských škôl zvyšovať.</p>

Typ špecifický cie	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
			ÚIJ, v ktorých sú et flivorodenosti za posledné 3 roky predstavuje aspo 20 detí.		
		Obyvateľstvo vo veku 15-49 rokov (hodnotiace)	Obyvatelia vo veku 15-49 rokov za posledný známy rok / celkový počet obyvateľov za posledný známy rok Kritérium sa vyhodnocuje pre ÚIJ, v ktorých sa nachádza aspo 350 obyvateľov vo veku 15-49 rokov.	Štatistický úrad SR	Obyvatelia vo veku 15-49 rokov predstavujú do budúcnosti potenciálnych rodičov detí, ktoré sa narodia v budúcom období a budú mať záujem navštevovať materské školy.
		Intenzita výstavby (hodnotiace)	Súčet dokončených bytových jednotiek za obdobie 3 rokov / celkový počet obyvateľov ÚIJ	Štatistický úrad SR	Počet dokončených bytov, bytových domov a domov je tak isto kritériom, ktoré má priamu súvislosť s cieľom zvyšovania zdravotnosti, nakoľko predstavuje základ pre založenie rodiny a s tým súvisiaci počet novonarodených detí.
		Marginalizovaná rómska komunita (MRK) (hodnotiace)	Podiel príslušníkov MRK / počet obyvateľov ÚIJ V prípade, keď ÚIJ nie je evidovaná v Atlase rómskych komunít, je v rámci ÚIJ priradená nulová hodnota.	Atlas rómskych komunít na Slovensku 2013, http://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/socialne-vylucenie-spolocenstva/dokumenty.html Štatistiky obce	Miera participácie rómskych detí na predprimárnom vzdelávaní je v porovnaní s majoritnou populáciou výrazne nižšia. Práve predprimárne vzdelávanie môže mať najmä v prípade detí zo slabšieho socioekonomického prostredia výrazne pozitívny vplyv, ktorý je ťažké dosiahnuť v neskoršom veku.
		ZP deti vo veku od 0-5 rokov (hodnotiace)	Podiel detí vo veku 0-5 rokov so ZP / celkový počet detí vo veku 0-5 rokov	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Štatistický úrad SR	Pri stanovení kritéria vychádzame z aktuálnej situácie pod a počet detí so ZP a predpokladom, že umiestnenie detí so ZP zvyšuje nároky na materské školy a to o finančne nákladné úpravy budov a taktiež na infraštruktúru.
		Podiel nevybavených fliadostí na území ÚIJ	Absolútna hodnota podielu nevybavených fliadostí v ÚIJ	Centrum vedecko-technických	Kritérium nevybavených fliadostí poukazuje na nedostatok kapacít materských škôl, čo je

Typ špecifický cie	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
		(hodnotiace)	za posledné tri roky (2013-2015) Pozn.: Zdrojové údaje týkajúce sa výpočtu kritéria (počet nevybavených miest) sú modifikované v súvislosti s vyhlásenými a ukončenými výzvami na rozširovanie kapacít M TM	informácií SR	v súvislosti mimoriadne závažný problém najmä v oblastiach, prípadne spádových miest. Neprijatie dieťaťa do materskej školy predstavuje bariéru pre zamestnanosť žien a tým má vplyv na mladé rodiny, ktoré nemôžu naplno využívať svoj pracovný potenciál a tým zvyčajne príjem domácnosti.

6. Základné školy

Počet škôl i počet firiem v Košickom kraji má klesajúci trend. Tento trend súvisí s demografickým vývojom a postupným znižovaním podielu predproduktívnej zložky obyvateľstva, čo sa odráža v následnej racionalizácii siete škôl a školských zariadení.

Počet základných škôl v Košickom kraji v rokoch 2008 až 2014 poklesol z 320 na 310. Z celkového počtu základných škôl v Košickom kraji je 284 štátnych (91,6%), 8 súkromných a 18 cirkevných. Základné školy v Košickom kraji navštevovalo v roku 2014 spolu 67 043 firiem, oproti roku 2008 ich počet poklesol o viac ako 4 000 firiem. Vo funkčnom území mesta Košice bolo v roku 2014 spolu 66 základných škôl, ktoré navštevovalo 21 107 firiem (31,5% firiem základných škôl v Košickom kraji).

Tabuľka 13.6 Vývoj počtu základných škôl a počtu firiem v Košickom kraji v rokoch 2008 až 2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet základných škôl	320	319	318	317	316	314	310
Počet firiem v ZŠ TM	71 309	70 218	69 616	69 010	68 340	67 631	67 043
Mestská funkčná oblasť mesta Košice							
Počet základných škôl	65	65	66	66	66	66	66
Počet firiem v ZŠ TM	22 760	22 224	22 014	21 756	21 389	21 289	21 107

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

6.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti základných škôl

Výsledky testovania firiem ZŠTM naznačujú, že medzi nimi dochádza k zhoršovaniu gramotnosti firiem základných škôl, či ide o jazykovú, literárnu, matematickú, prírodovednú alebo IKT gramotnosť. Riešením by mohlo byť technické vybavenie ZŠTM kvalitnými odbornými učiteľmi. V rámci zamerania Košického kraja na informačné technológie a kreatívne odvetvia, bude potrebné dobudovať odborné učebne pre tieto odvetvia, ktoré vytvorí kritickú masu absolventov ZŠTM, ktorá by bola ľahkou talentov pre ďalšie štúdium na stredných a vysokých školách v uvedených oblastiach.

6.2. Definovanie územných investičných jednotiek

Pre oblasť základných škôl je územnou investičnou jednotkou obec / zariadenie (LAU2), nakoľko procesom finančnej decentralizácie sa na obce preniesla kompetencia preneseného výkonu štátnej správy v oblasti školstva. Obec v súlade so zákonom č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zriaďuje školy. Zriadením materských a základných škôl vytvára podmienky na výchovu a vzdelávanie, zabezpečuje plnenie povinnej školskej dochádzky. Obec sa poskytovaním služieb a zabezpečením podmienok v súlade so zákonom stáva garantom poskytovania predprimárneho, primárneho a sekundárneho vzdelania. Zároveň, z dôvodu ekonomického využitia budov a priestorov škôl, ktorých je zriadených viac, je v mnohých prípadoch obec aj poskytovateľom celoživotného vzdelávania.

Na území Košického kraja je spolu 461 územných jednotiek, z toho mesto Košice pozostáva z 22 mestských častí. Mestská funkčná oblasť mesta Košice tvorí mesto Košice a 30 priľahlých obcí, teda spolu s mestskými časťami je to 52 územných jednotiek.

Typický cieľ	Zvolená ÚJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
2.2.2: Zlepšenie kvalifikačných kompetencií študentov základných škôl	Školské zariadenie v obci (LAU2 - úroveň zariadenia) Obec je zodpovedná za zriaďovanie škôl, poskytovanie služieb a zabezpečovanie podmienok v súlade so zákonom sa stáva garantom poskytovania predprimárneho, primárneho a sekundárneho vzdelania. Analýza posudzuje efektivitu a potrebnosť realizácie ÚJ u jednotlivých zariadení ZŠ	Charakteristika plnoorganizovanej školy (selektívne)	Kritérium selektuje ZŠ s minimálnym počtom študentov v druhom stupni školy (ročníky 5-9)	Centrum vedecko-technických informácií SR	Posúdenie investičného potenciálu v záujme zlepšenia kvalifikačných kompetencií študentov má zmysel realizovať len v takých školských zariadeniach, ktoré majú plnoorganizovaný charakter (ročníky 1-9) a dostatočný počet študentov v druhom stupni (ročníky 5-9). Cieľom je sústrediť pozornosť na dlhodobú udržateľnú zariadenia s dostatkom študentov v druhom stupni v súlade s programovým vyhlásením vlády SR (plánovaná optimalizácia siete škôl a školských zariadení s dôrazom najmä na druhý stupeň základných škôl).
		Počet študentov na školu (hodnotiace)	Počet študentov v škole	Centrum vedecko-technických informácií SR	Väčší počet študentov v škole garantuje väčšie využitie učební. Rozvoj kompetenčných zručností v celom rozsahu povinnej školskej dochádzky pri väčšom množstve absolventov školy zabezpečí následne lepšie smerovanie študentov k profesijnej orientácii študentov v súlade s požiadavkami regiónu.
		Počet študentov na 2. stupni (hodnotiace)	Počet študentov na 2. stupni	Centrum vedecko-technických informácií SR	Je potrebné podporovať ZŠ s väčším počtom študentov.
		Podiel študentov 2. stupňa (hodnotiace)	Počet študentov 2. stupňa / Počet študentov celkovo	Centrum vedecko-technických informácií SR	Pri väčšom odchode študentov druhého stupňa na osemročné gymnázia vzniká reálna hrozba zníženia kvality dosiahnutých vzdelávacích výsledkov školy. Pri obmedzení odlivu študentov škola dokáže zabezpečiť zvýšenie odbornosti, kompetenčnú pripravenosť pre budúcu profesionálnu orientáciu. Škola dokáže garantovať svoju profiláciu na základe požiadaviek zamestnávateľov v danej obci/regióne v oblasti celoživotného vzdelávania.
		Testovanie deviatkov T9 - SJ (hodnotiace)	Nifľia dosiahnutá hodnota v testovaní znamená vyšiu	NÚCEM	Kvalitné výsledky testovania ovplyvnia kvalitu školy v prípade, keď v nižších

Typ špecifického cieľa	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
			hodnotu kritéria.		<p>ro níkoch neodchádzajú študenti na osemročné gymnáziá. Zabezpečenie dobrých výsledkov v testovaní ovplyvňuje pripravenosť študentov pred maturitným štúdiom. Je predpokladom umiestnenia absolventov školy na stredných školách rôzneho typu. Vo vzťahu k cieľom IROP je nevyhnutné posilniť kľúčové kompetencie študentov najmä tam kde nie sú dosahované dobré výsledky preukázané v testovaní.</p> <p>IROP: Realizácia špecifického cieľa a je potrebné uskutočniť integrovaným spôsobom s národným projektom MŠVVV SR z OP Vzdelávanie štruktúrovanie kvality vzdelávania na základných a stredných školách s využitím elektronického testovania, implementovaného Národným ústavom certifikovaných meraní vzdelávania.</p>
		Testovanie deviatakov T9 - M (hodnotiace)	Níže dosiahnutá hodnota v testovaní znamená vyššiu hodnotu kritéria.	NÚCEM	<p>Kvalitné výsledky testovania ovplyvnia kvalitu školy v prípade, keď v nižších ročníkoch neodchádzajú študenti na osemročné gymnáziá. Zabezpečenie dobrých výsledkov v testovaní ovplyvňuje pripravenosť študentov pred maturitným štúdiom. Je predpokladom umiestnenia absolventov školy na stredných školách rôzneho typu. Vo vzťahu k cieľom IROP je nevyhnutné posilniť kľúčové kompetencie študentov najmä tam kde nie sú dosahované dobré výsledky preukázané v testovaní.</p>
		Vybavenosť základných škôl odbornými učebnicami (hodnotiace)	Celkový počet študentov na škole / počet odborných učebníc na základnej škole.	Centrum vedecko-technických informácií SR	<p>Zámernosť je zvyšovanie odbornosti, gramotnosti študentov a vytvorenie základov pre ich profesionálne zručnosti s perspektívnym využitím získaných poznatkov v danom regióne.</p>

Typ špecifický cie	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
		<p>Počet firiem so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (hodnotiace)</p>	<p>Súčet firiem so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v danej ZTM (kategória firiem u ktorých nie je možná inklúzia)</p>	<p>Centrum vedecko-technických informácií SR</p>	<p>Sprístupnenie vzdelávania v kľúčových kompetenciách pre vetchých firiem bez rozdielu. Ekonomicky vyšia nároky na vytvorenie prostredia pre vzdelávanie integrovaných firiem z dôvodu technickej nároky nstí priestorového usporiadania a vybavenia prírodovedných a technických učebníc. Dôležitým faktorom je snaha zabezpečiť, ohrozenej skupine obyvateľstva sociálnym vylúčením, vyšiu pozornosť učiteľov od primárneho vzdelávania, v dôsledku čoho sa v dlhodobom horizonte zvýši pravdepodobnosť integrácie intaktných firiem do bežnej praxe a spoločenského života.</p> <p>IROP: Rozvoj a zvýšenie kľúčových kompetencií bude podporený aj u firiem so špeciálnymi potrebami v špeciálnych základných školách, vo výnimkových a odôvodnených prípadoch, kedy nie je možné zabezpečiť ich inklúziu.</p>
		<p>Existencia centra celoživotného vzdelávania v ZTM (hodnotiace)</p>	<p>Kritérium zvýhodní ZTM, ktoré majú možnosť sprístupnenia odborných učebníc pre učiteľov verejných.</p>	<p>VÚC</p>	<p>IROP: Zámerom je rozvoj materiálno-technického vybavenia základných škôl z hľadiska ich funkcie ako centier celoživotného vzdelávania a ich sprístupnenie (podporovaných učebníc) pre verejných a poskytovať om celoživotného vzdelávania v súlade so zákonom č. 568/2009 o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.</p>

7. Stredné školy

Počet stredných odborných škôl v Košickom kraji sa od roku 2008 znížil o 12 škôl (štátnych) na 59 škôl, z toho po ňu je 44 štátnych škôl (74,6%), 11 súkromných a 4 cirkevné. V rámci denného štúdia SOTM v roku 2014 navštevovalo 20 181 žiakov (oproti roku 2008 pokles o 6 tisíc žiakov). V Košickom kraji bolo v roku 2014 evidovaných 36 gymnázií (oproti roku 2008 zníženie o 1 školu), z toho je 23 štátnych (63,9%), 6 súkromných a 7 cirkevných. Škola s bilingválnym využívaním je 10, z toho 7 s anglickým jazykom a po jednej s francúzskym, nemeckým a španielskym jazykom. Gymnázia navštevovalo v roku 2014 v rámci denného štúdia 11 644 žiakov, oproti roku 2008 sa ich počet znížil o 3 077 žiakov (pokles o 20%). Opakovaný trend vo vývoji počtu žiakov je na konzervatóriách, keď 4 konzervatória v Košickom kraji v roku 2014 navštevovalo 962 žiakov a ich počet oproti roku 2008 vzrástol o viac ako 90%.

Vo funkčnom území mesta Košice sa nachádzajú stredné školy len v samotnom meste Košice. V roku 2014 bolo v meste Košice spolu 29 stredných odborných škôl, ktoré navštevovalo 11 489 žiakov (56,9% žiakov stredných odborných škôl v Košickom kraji), 20 gymnázií s počtom 6 384 žiakov (54,8% žiakov stredných odborných škôl v Košickom kraji) a všetkých 4 konzervatória.

Tabuľka 14.6 Vývoj počtu stredných škôl a počtu žiakov v Košickom kraji v rokoch 2008 – 2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet stredných odborných škôl	71	69	67	60	59	59	59
Počet žiakov v SO TM	26 226	25 490	24 345	22 519	21 346	20 407	20 181
Počet gymnázií	37	36	36	36	35	36	36
Počet žiakov v gymnáziách	14 721	14 013	13 252	12 827	12 205	11 753	11 644
Počet konzervatórií	3	4	3	4	4	4	4
Počet žiakov v konzervatóriách	502	471	400	864	912	924	962
Mesto Košice							
Počet stredných odborných škôl	33	33	32	29	30	29	29
Počet žiakov v SO TM	14 444	14 021	13 949	12 927	12 283	11 689	11 489
Počet gymnázií	20	20	20	20	19	20	20
Počet žiakov v gymnáziách	7 758	7 533	7 171	6 900	6 676	6 451	6 384
Počet konzervatórií	3	4	3	4	4	4	4
Počet žiakov v konzervatóriách	502	471	400	864	912	924	962

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

7.1. Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti stredných škôl

Celoživotné vzdelávanie sa stáva neoddeliteľnou súčasťou požiadaviek trhu práce. Preto je potrebné zvyšovať kvalitu stredoškolského vzdelávania v spolupráci a podpora požiadaviek trhu práce. Podporou inštitúcie COVP (centrá odborného vzdelávania a prípravy), ktoré poskytujú aj rekvalifikačné kurzy v rámci celoživotného vzdelávania, zlepšujeme podmienky pre zvyšovanie úasti žiakov na praktickom využívaní. Zároveň pre potreby kreatívnej ekonomiky bude potrebné vybudovať nové COVP pre kreatívne odvetvia.

7.2. Definovanie územných investičných jednotiek

Pre oblasť stredných škôl je územnou investičnou jednotkou úroveň kraja (NUTS3). Z hľadiska štruktúry hospodárskych odvetví je potrebné vnímať región ako relatívne nedeliteľný celok. Práve odvetvová štruktúra hospodárstva je určujúcim ukazovateľom pre analýzu odborného vzdelávania a prípravy. V oblasti odborného vzdelávania je jasne identifikovateľná

spádovos regiónu smerujúca hlavne do krajského mesta Košice. Rovnako je tomu aj v dochádzke do zamestnania, resp. za službami.

Pre pokrytie potrieb jednotlivých odvetví na počet absolventov je vo väčšine prípadov postačujúci nielen počet stredných odborných škôl, v niektorých prípadoch je pre konkrétne odvetvie vytvorené len jedna škola zameraná na danú oblasť. Z tohto pohľadu nie je teda logické deliť územie Košického kraja na menšie integrované územné jednotky, nakoľko celé územie kraja predstavuje v tomto zmysle jednu spádovú oblasť a z hľadiska odborného vzdelávania jeden celok.

Zvolená územná investičná jednotka na úrovni NUTS3 tiež poskytuje priestor pre získanie relevantných štatistických údajov, pričom stredné odborné školstvo ako jedna z prenesených kompetencií vyšších územných celkov je často skúmaná a hodnotená práve na tejto úrovni. Rovnako údaje týkajúce sa hospodárskych ukazovateľov sú vhodne spracované na úrovni krajov. Umožní sa tak optimálne sledovanie trendov v hospodárskej štruktúre a potreba prispôsobenia odborného vzdelávania na tento vývoj.

Typ špecifického cieľa	Zvolená ÚJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
TC 2.2.3: Zvýšenie počtu študentov na odbornom výcviku	NUTS3 (úroveň operácie) sa navzájom posudzujú sa konkrétne zariadenia S TM	Dominantné odbory stredných odborných škôl (Selektívne)	Podmienkou pre splnenie kritéria je evidencia minimálne 50 študentov v konkrétnom študijnom odbore na škole, alebo v konkrétnom študijnom odbore existuje / pripravuje sa COVP.	Centrum vedecko-technických informácií SR	Vyufitlenie selektívneho kritéria má za následok elimináciu odborov, ktoré svojím zameraním nie sú v súvislosti so schopnosťou prilákať dostatočné množstvo študentov. Cieľom je podporiť najvýznamnejšie študijné odbory a to z hľadiska tak kvalitatívneho, ako aj kvantitatívneho.
		Počet študentov v študijnom / odbornom odbore na škole (hodnotiace)	Evidovaný počet študentov v konkrétnom študijnom odbore na S TM	Centrum vedecko-technických informácií SR	Počet študentov v študijnom odbore vo výraznej miere vyjadruje význam študijného / odborného odboru vo vzdelávacej štruktúre regiónu. Taktiež pre zabezpečenie udržateľnosti je vhodné prioritne podporovať študijné odbory s dostatočným počtom študentov, ktoré zabezpečia kontinuitu odbornej výučby v podmienkach Slovenska.
		Vznik centra odborného vzdelávania a prípravy (hodnotiace)	Preukázateľná príprava alebo existencia COVP v konkrétnom odbore na škole znamená priradenie váhy kritéria.	VÚC	V zmysle podmienok IROP bude podpora smerovaná na centrá odborného vzdelávania a prípravy. Podporou centier vytvorených v zmysle podmienok Zákona č. 61/2015 Z.z. o odbornom vzdelávaní a príprave sa zabezpečí koncentrácia finančnej podpory pre štátne vzdelávacie zariadenia a zároveň sa zabráni duplicitnej podpore viacerých stredných škôl s rovnakým odborným zameraním, čo je v súlade so zámerom racionalizácie siete škôl. Podporou centier vytvorených v zmysle podmienok Zákona č. 61/2015 Z.z. o odbornom vzdelávaní sa zabezpečí koncentrácia finančnej podpory pre štátne vzdelávacie zariadenia a zároveň sa zabráni duplicitnej podpore viacerých stredných škôl s rovnakým odborným zameraním, čo je v súlade so zámerom racionalizácie siete škôl. Koncentrácia prostriedkov len na vybrané školské

Typ špecifického cieľa	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
					zariadenia je dôležitá pre dosiahnutie maximálneho rozvojového efektu za vynaložené finančné prostriedky, pričom táto koncentrácia bola jednou z podmienok Európskej komisie pri schvaľovaní rámca IROP.
		Počet novoprijatých študentov (hodnotiace)	Evidovaný počet študentov, ktorí k danému termínu nastupujú na štúdium v konkrétnom študijnom odbore na vysokých školách NUTS3 / celkový evidovaný počet študentov, ktorí nastupujú k danému termínu v NUTS3	Centrum vedeckotechnických informácií SR	Počet novoprijatých študentov podobne ako ukazovateľ celkového počtu študentov priamo vyjadruje záujem študentov o konkrétny študijný odbor. Podpora v rámci špecifického cieľa 2.2.3. bude smerovaná na stabilné a študentmi hľadané odbory, čím sa zároveň zabezpečí aj udržateľnosť investície a pravidelný prísun študentov potrebný pre komplexný rozvoj centra odborného vzdelávania a prípravy.
		Podiel študentov na odbornom výcviku a praxi u zamestnávateľa a (hodnotiace)	Podiel počtu študentov účastníacich sa odborného výcviku a praxi u zamestnávateľa a k celkovému počtu študentov v danom odbore	Centrum vedeckotechnických informácií SR	Podpora rozvoja centier odborného vzdelávania a prípravy, ktorých hlavnou úlohou je podľa zákona o odbornom vzdelávaní a príprave poskytovať odborné vzdelávanie a prípravu na výkon daného povolania a odborných činností. Veľký význam je preto potrebné klásť práve na odbornú / praktickú zložku vyučovacieho procesu.
		Miera absolventskej nezamestnanosti (hodnotiace)	Podiel nezamestnaných absolventov k celkovému počtu absolventov študijného odboru za posledné dva roky vyjadrený v %	Centrum vedeckotechnických informácií SR	Ukazovateľ miery absolventskej nezamestnanosti priamo definuje úspešnosť / študijných odborov v príprave vhodných absolventov pre uplatnenie na trhu práce. Vysoký podiel absolventskej nezamestnanosti naznačuje nepomer medzi vzdelávaním a potrebami trhu práce.
		Prioritný študijný odbor v regionálnom kontexte trhu práce (hodnotiace)	Hodnota kritéria priradená v súlade s prioritizáciou študijných odborov, definovaných v regionálnych stratégiách vzdelávania a výchovy.	VÚC	Kritérium je vyhodnocované s ohľadom na plánovanie a pokračujúci vývoj v oblasti regionálnej politiky trhu práce. Určuje sa na základe platných regionálnych strategických dokumentov.

Typ špecifický cie	Zvolená ÚIJ	Kritérium / (typ kritéria)	Výpočet kritéria	Zdroj údajov	Kauzalita kritéria
		Priemerná hrubá mesa ná mzda v odvetví (hodnotiace)	Priemerné mesa né mzdy sú vypo ítané spriemerovaním sú tu celkovej mesa nej mzdy na mesa nej báze a jeho vydelením priemernou dennou úrov ou zamestnanosti po as -tvr roka. Údaje sú zverej ované ako priemerné hrubé mesa né mzdy.	Štatistický úrad SR, Regionálna databáza ó Priemerná hrubá mesa ná mzda pod a ekonomických inností a krajov	Vý-ka mesa nej mzdy taktiefl do istej miery pôsobí ako rozhodovací faktor pri výbere odborného -túdia, pri om o odbory s predpokladom zamestnania s vy-ím platovým ohodnotením je medzi -tudentmi vy-í záujem.
		Zmluva o duálnom vzdelávaní (hodnotiace)	Uzavretá zmluva o duálnom vzdelávaní medzi zamestnávate om a SO TM a u ebne zmluvy uzatvorené medzi zamestnávate om a fliakmi SO TM	KSK	Duálne vzdelávanie je jedným z nástrojov zvy-ovania kvality odborného -kolstva, ktoré umofní fliakom lep-íu pripravenos na vstup do systému prepojenia vzdelávania s praxou. Uskuto uje sa v súlade so zákonom . 61/2014 Z.Z. o odbornom vzdelávaní a príprave.
		Po et nezamestnaných v odvetví v SR (hodnotiace)	Celkový po et uchádza ov o zamestnanie pod a klasifikácie ekonomických inností NACE pod a posledného zamestnania bezprostredne pred evidenciou	ÚPSVaR SR	Nezamestnanos v odvetví definuje jeho pozíciu v hospodárskej -truktúre regiónu. Vysoký po et uchádza ov o zamestnanie nazna uje stagnáciu daného odvetvia, prípadne nesúlad medzi po tom uchádza ov o zamestnanie a reálnymi potrebami trhu práce. V kaľdom prípade nie je vhodné, aby -tudijné odbory v takejto situácii produkovali al-ích absolventov v týchto odboroch, pri om ich -anca na okamfíté uplatnenie je nízka. Z tohto dôvodu bude podpora IROP smerovaná najmä do tých odborov, ktoré sa o najviac dokáflu prispôbi pofliadavkám trhu práce.

8. Zdravotná a ambulantná zdravotná starostlivosť

Zdravotnícka infra-štruktúra v Košickom kraji je tvorená sieťou zdravotníckych zariadení prevádzkovaných verejnými i neverejnými poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti sa realizuje v bývalých poliklinikách a zdravotníckych zariadeniach, ktoré sú často energeticky neefektívne, technicky zastarané a nespĺňajú nároky na poskytovanie kvalitných moderných služieb.

Zdravotný stav obyvateľov Slovenska, vrátane obyvateľov územia Košického kraja, nie je veľmi priaznivý. Ovplyvňuje ho predovšetkým fluktuálny, zhoršená kvalita životného prostredia v niektorých regiónoch, nezamestnanosť, sociálna situácia a nevhodné bytové podmienky časti populácie (marginalizované skupiny obyvateľstva, rómske etnikum). K významným faktorom ovplyvňujúcim zdravotný stav rómskeho obyvateľstva patria aj: nedostatok vzdelania tejto skupiny obyvateľstva, nízka zodpovednosť za svoje zdravie, nízka návštevnosť lekárov primárneho kontaktu a absolvovanie preventívnych vyšetrení a nedostatok integrácia Rómov.

V Košickom kraji ako aj v Slovenskej republike sa stredná dĺžka života pri narodení u mužov aj žien dlhodobo zvyšuje, aj keď tempo rastu je pomalé. V rámci Európskej únie však stále patríme medzi krajiny s najnižšou strednou dĺžkou života pri narodení. Priemerná stredná dĺžka života pri narodení bola v rokoch 2012 a 2014 v Košickom kraji na úrovni 72,09 rokov u mužov a 79,32 rokov u žien, zatiaľ čo priemer za Slovenskú republiku dosiahol v roku 2014 hodnoty 73,19 rokov u mužov a 80,00 u žien. Mesto Košice dosahuje nadpriemerné hodnoty strednej dĺžky života pri narodení tak oproti krajskému ako aj celoslovenskému priemeru, priemer za roky 2012 a 2014 dosahoval úroveň 74,62 rokov u mužov a 80,90 rokov u žien, čo je o 1,5 roka viac ako krajský priemer. Medziročné rast strednej dĺžky života pri narodení v Košickom kraji je u mužov na úrovni 0,3 a 0,5 roka, u žien 0,1 a 0,3 roka, v meste Košice sú medziročné prírastky vyššie (u mužov 0,3 a 0,6 roka, u žien 0,2 a 0,5 roka).

Tabuľka 15 o Vývoj strednej dĺžky života pri narodení v Košickom kraji a v Slovenskej republike v rokoch 2008 a 2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Muži							
Slovenská republika	70,85	71,27	71,62	72,17	72,47	72,90	73,19
Košický kraj	69,67	70,11	70,54	70,83	71,18	71,55	72,09
Mesto Košice	71,75	72,13	72,41	72,94	73,53	74,02	74,62
Ženy							
Slovenská republika	78,73	78,74	78,84	79,35	79,45	79,61	80,00
Košický kraj	77,82	77,92	78,05	78,35	78,65	79,05	79,32
Mesto Košice	78,56	78,75	79,23	79,80	80,23	80,57	80,90

Zdroj údajov: Infostat

V roku 2014 bola v Slovenskej republike stredná dĺžka života vo veku 65 rokov 14,91 rokov u mužov a 18,47 rokov u žien. Podľa EU-SILC z roku 2012 strávia ženy vo veku 65 rokov 3,1 roka (17% ich zostávajúceho života) bez obmedzení v aktivitách, 8,8 roka (48%) s čiastočnými obmedzeniami v aktivitách a 6,6 roka (36%) s výrazným obmedzením v aktivitách. Muži v rovnakom veku strávia 3,5 roka (24% ich zostávajúceho života) bez obmedzení v aktivitách, 6,7 roka (46%) s čiastočnými obmedzeniami v aktivitách a 4,4 roka (30%) s výrazným obmedzením v aktivitách (Správa o zdravotnom stave obyvateľstva 2015, Vláda SR). Tieto faktory, t.j. zvyšujúce sa dožiadavky obyvateľov a zároveň zdravotné

obmedzenia vo veku 65+ rokov a narastajúca prevalencia chronických ochorení, budú vytvárať tlak na efektívnejšiu primárnu zdravotnú starostlivosť.

Demografický vývoj bude v období najbližších rokov jednoznačne ne-determinovaný starnutím populácie, ktoré je výsledkom predovšetkým populačných zmien v minulosti a meniaceho sa rodinného správania populácie, nízkou fertilitou, predĺžením dĺžky ľudského života v súvislosti³.

V nasledujúcich rokoch dôjde k výraznému nárastu populácie seniorov, čo predpokladá zvýšenie zdravotnej a sociálnej starostlivosti z dôvodu vekom podmienenej znižujúcej sa miery sebestačnosti jedinca.

Socioekonomické charakteristiky územia Košického kraja z pohľadu zdravotného stavu tvoria:

- výdavky domácností na zdravotníctvo
- štruktúra ekonomiky
- zdravotný stav obyvateľstva (štruktúra úmrtnosti)
- index chudoby (sociálne vylúčené obyvateľstvo)
- demografická regionalizácia a populačné procesy (stredná dĺžka života, ekonomická závislosť obyvateľstva...)

Zdravotný stav obyvateľstva úzko súvisí so socioekonomickým postavením obyvateľstva, demografickým vývojom obyvateľstva a vybavenosťou územia infraštruktúrou.

Socioekonomické postavenie obyvateľstva Košického kraja vyjadruje najmä miera nezamestnanosti, príjmy a výdavky domácnosti (s dôrazom na zdravotníctvo), priemerná mesačná hrubá nominálna mzda. V celkovom hodnotení najlepšia situácia je v meste Košice, najhoršia situácia v okrese Košice-ókolie. Priemerná domácnosť v Košickom kraji vynaložila v roku 2013 na zdravotníctvo 2,8% z priemerného príjmu domácnosti, čo predstavovalo sumu 8,12 EUR mesačne (rovnako ako na alkoholické nápoje). Oproti roku 2012 poklesla priemerná doba trvania pracovnej neschopnosti z dôvodu choroby na priemerne 47 dní (o 8 dní), kleslo aj priemerné percento pracovnej neschopnosti na 3,37% (medziročne o 0,99%).

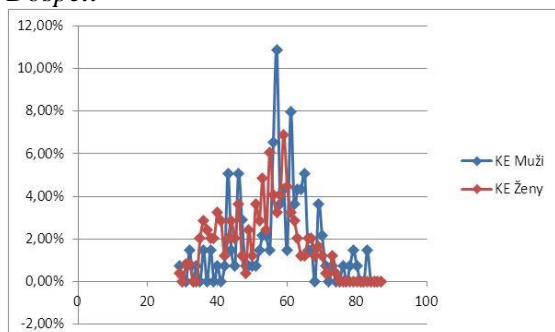
Podiel zamestnancov v sociálnych službách a v zdravotníctve tvorí 13,7% a po posledných troch rokoch mal klesajúcu tendenciu. V najbližších rokoch sa očakáva nárast podielu zamestnancov najmä v sociálnych službách.

Nepriaznivá veková situácia lekárov primárneho kontaktu (všeobecný lekár pre dospelých a všeobecný lekár pre deti a dorast) bude tiež viac limitujúcim faktorom dostupnosti k primárnej zdravotnej starostlivosti.

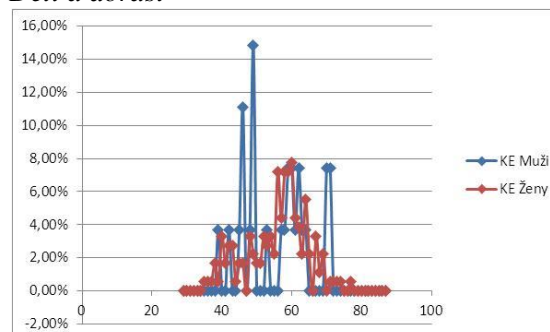
³ http://www.infostat.sk/vdc/sk/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=12&Itemid=56

Obrázok 1 ó Veková štruktúra všeobecných lekárov pre dospelých a pre deti a dorast v Košickom kraji k 1.1.2014

Dospelí

Deti a dorast

Ako možno vidieť z Obrázku 1, medián veku všeobecných lekárov pre dospelých je blízko veku 60 rokov. Lepšia situácia je u pediátrův, kde medián je vo veku 51 rokov. Akoko vek, tieto údaje sú alarmujúce a pre zvyšovanie tlaku a požiadaviek na služby primárnej zdravotnej starostlivosti je nutné na tieto skutočnosti patriť ne reagovať.

Z hľadiska hustoty obyvateľstva bude potrebné zabezpečiť dostupnosť služieb zdravotnej starostlivosti vo všetkých okresoch okrem okresův Michalovce, Spišská Nová Ves, Trebišov a mestskej funkčnej oblasti Košice.

Zdravotnú starostlivosť v Košickom kraji poskytujú poskytovatelia ambulantnej, ústavnej zdravotnej starostlivosti, záchranej zdravotnej služby a lekárenskej starostlivosti.

Poskytovatelia ústavnej zdravotnej starostlivosti sú v rámci Košického kraja rozmiestnení najmä v sídlach s vysokým podielom obyvateľov. Predmetné zdravotnícke zariadenia poskytujú svoje služby v rámci spádovej oblasti s prihliadnutím na garanciu slobodnej voľby poskytovateľa a zdravotnej starostlivosti.

Počet ústavných zdravotníckych zariadení v rámci kraja je vzhľadom k podielu obyvateľov dostatočný. Špecializovaná ambulantná starostlivosť je rovnako sústredená najmä do krajského a okresných miest. Jej koncentrácia v menších sídlach je najmä v závislosti od podielu obyvateľov nízka.

Ambulantná zdravotná starostlivosť má v rámci kraja dostatočné zastúpenie. Jej slabšie zastúpenie môžeme sledovať v južných a severných oblastiach trebišovského, južných oblastiach rožňavského a michalovského okresu. V roku 2011 bolo najviac poskytovateľov zdravotnej starostlivosti (nad 20) sústredených v mestách (okrem krajského mesta): Michalovce, Spišská Nová Ves, Trebišov, nasledované okolím mesta Gelnica, Sobrance.

Ambulantnú zdravotnú starostlivosť v kraji (december 2013) poskytuje 524 poskytovateľov ambulantnej zdravotnej starostlivosti. Z tohto počtu je 333 všeobecných lekárov pre dospelých a 191 všeobecných lekárov pre deti a dorast.

Počet úväzkov všeobecných lekárov pre dospelých je v Košickom kraji mimo funkčného územia krajského mesta 191,68, spolu pracujú v 156 kontaktných miestach, u pediátrův je to 108,93 úväzkov v 73 kontaktných miestach. Viac ako 90% týchto ambulancií je v prenajatých priestoroch.

Tabuľka 16 ó Súčasný stav všeobecných lekárov pre dospelých v Košickom kraji (december 2013)

Okres	Hlavné kontaktné miesto (KM)		Počet úväzkov na KM (súčasný stav)	Ďalšie kontaktné miesta		
	Mesto	Adresa		Počet KM	úväzky	úväzok/KM
Gelnica	Gelnica	Slovenská	2	11	7,5	0,682
Košice	Košice	Trieda SNP	14,2	3	5,2	1,733

Ko-ice	Ko-ice	Rastislavova	11	7	15,1	2,157
Ko-ice	Ko-ice	Lú na	14	9	15,6	1,733
Ko-ice	Ko-ice	Cottbuská	5	6	10,7	1,783
Ko-ice	Ko-ice	s. armády	5	5	5,5	1,100
Ko-ice	Ko-ice	Komenského	4,5	5	9	1,800
Ko-ice	Ko-ice	Mar-ála Koneva	6	1	3	3,000
Ko-ice ó okolie	Ko-ice			20	15,9	0,795
Ko-ice ó okolie	Moldava nad Bodvou	s. armády	5	7	7,2	1,029
Michalovce	Michalovce	Nám. Oslobodite ov	6	6	10,5	1,750
Michalovce	Michalovce	Tréfánikova	4	8	10,83	1,354
Michalovce	Stráfske			4	3	0,750
Michalovce	Ve ké Kapu-any	Z. Fábryho	3,4	9	11,1	1,233
Rofl ava	Rofl ava	Trfátnická	4	24	20,1	0,838
Sobrance	Sobrance	Hollého	3	6	5,6	0,933
Spi-ská Nová Ves	Spi-ská Nová Ves	Trfárikovo nám.	4	8	13,75	1,719
Spi-ská Nová Ves	Spi-ská Nová Ves			6	7,5	1,250
Spi-ská Nová Ves	Krompachy	Trfárova	2	7	6	0,857
Trebi-ov	Trebi-ov	SNP	4,5	10	13,9	1,390
Trebi-ov	Krá ovský Chlmec	Nemocni ná	4	10	10,9	1,090
Trebi-ov	Se ovce	Darg. hrđinov	3	5	3	0,600

Zdroj: KSK

Z údajov v Tabu ke 16 je možno pozorova fragmentovanú primárnu zdravotnú starostlivosť s priemerným úväzkom cca 1,08 v-eobecného lekára pre dospelých na jedno kontaktné miesto. Z hľadiska poskytovania kvalitnej (viac odlišných pacientov v ambulanciách primárneho kontaktu a menej v špecializovanej ambulantnej starostlivosti; v súhrnlosti v SR až 80% pacientov je odosielaných z primárnej ambulantnej starostlivosti na vyšie pracovisko), efektívnej (vzájomné zdieľanie infra-štruktúry ambulancií) a koordinovanej (vzájomná zastupiteľnosť a spolupráca) primárnej zdravotnej starostlivosti je potrebné, aby na pracovisku bolo (integrovalo sa) 5-10 lekárov rovnakého zamerania (*Evaluation of Primary Care Reform Pilots in Ontario, PWC, 2001*).

8.1 Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti zdravotnej a ambulantnej zdravotnej starostlivosti

Vysoká fragmentácia poskytovateľov primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti, zvyšujúca prevalencia chronických ochorení a starnúca populácia vytvárajú jednoznačný tlak na vyššiu efektivitu poskytovania služieb primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti. Zároveň je absentujúce prepojenie sociálnej a zdravotnej infra-štruktúry.

Ďalším limitujúcim faktorom je vysoký vek v-eobecných lekárov, čo je spôsobené nedostatkom motiváciou (odchod mladých lekárov do zahraničia) ako aj dlhé roky absentujúcou prípravou v-eobecných lekárov. Tento fakt môže byť eliminovaný rezidentským programom, ktorý začal od októbra 2014. Kompetenčné obmedzenia v-eobecných lekárov vytvárajú zbytočný tlak na špecializovanú ambulantnú starostlivosť. Je dôležité aby sa kompetencie v-eobecných lekárov rozšírili, a to najmä v oblasti liečby chronických ochorení (arteriálna hypertenzia, dyslipidémia, diabetes mellitus II, ischemická choroba srdca a iné ochorenia).

Z pohľadu pacienta je vytváranie Centier integrovanej zdravotnej starostlivosti (CIZS) posunom ku komplexnej primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti. Pacient dostane viac zdravotných, ako aj sociálnych služieb na jednom mieste, t.j. zvýši a zefektívni sa jeho obsluhuje. CIZS nadväzujú na tradíciu zdravotných stredísk, ktorú pozná staršia generácia a posúvajú služby na novú, generáciu a kvalitatívne vyššiu úroveň. Cieľom CIZS na území KSK bude významným rozvojovým faktorom pre vyvážený územný rozvoj a zlepšenie kvality života obyvateľov regiónu.

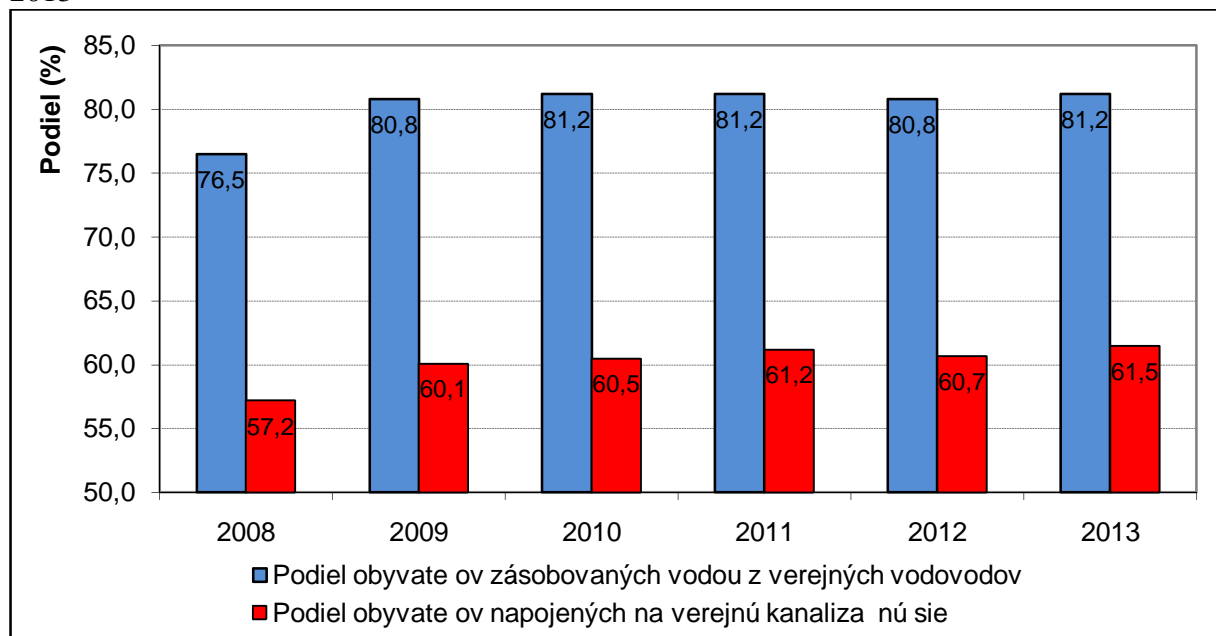
8.2 Definovanie územných investičných jednotiek

Pre ambulantnú zdravotnú starostlivosť bude územná investičná jednotka zadaná v Regionálnom master pláne, ktorý bude obsahovať súbor pravidiel a syntézu základných požadov na možnosti etablovania a optimalizáciu umiestnenia služieb CIZS za účelom implementácie konceptu integrovaného modelu starostlivosti o zdravie na území KSK.

9. Vodovod a kanalizácia

Vodovodná sieť na území Košického kraja dosahovala v roku 2013 dĺžku 4 101km. Na verejné vodovody bolo v roku 2013 napojených 81,2% obyvateľov, čím kraj nedosahuje priemer SR (87,4%). V porovnaní s rokom 2008 sa podiel napojených obyvateľov mierne zvýšil (+4,7%). Kanalizačná sieť v Košickom kraji dosiahla v roku 2013 dĺžku 1 488km a podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť bol 61,5% obyvateľov a kraj ani v tomto ukazovateli nedosahuje celoslovenský priemer.

Graf 1 o Napojenosť obyvateľstva Košického kraja na vodovod a kanalizáciu v rokoch 2008 a 2013

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

Zoznam vybraných chránených území v Košickom kraji v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny je uvedený v prílohe č. 7 a 8.

9.1 Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti vodovodu a kanalizácie

Na úrovni krajov SR sú vypracované plány rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií, ktorých cieľom je stanovenie základnej koncepcie optimálneho rozvoja zásobovania pitnou vodou a odkanalizovania a istenia odpadových vôd sídel príslušného kraja.

10. Revitalizácia miest

Upravené okolia aj bytových domov majú výrazný vplyv na kvalitu života, na zlepšené správanie obyvateľov ako komunity, na zvýšenie bezpečnosti verejných priestorov pre všetky vekové kategórie obývajúcich tieto domy, ako aj na zdravotný stav obyvateľstva. Kvalitné verejné priestory vnútroblokov sídlisk majú zároveň pozitívny vplyv na rozvoj malého podnikania, najmä v oblasti služieb.

Vnútroblok ako poloverejný priestor možno vymedziť na základe nasledovných kritérií:

- a) Vzťah ku komunikáciám, pričom by sa malo jednať o priestor neprislúchajúci ku komunikáciám t.j. komunikácie ho spravidla ohraničujú. Výnimku predstavujú koncové komunikácie (neprejazdne), ktoré prislúchajú k bytovým domom (napr. koncová komunikácia prislúchajúca k bodovému vŕstviaku zakončená parkovacou plochou),
- b) Funkčného využitia plôch, na ktorých je lokalizovaný. V zmysle funkčného využitia možno plochy vnútroblokov definovať ako plochy bývania resp. plochy s dominantným bývaním (podľa a územno-plánovacej dokumentácie).

Z hľadiska budúceho využitia vnútroblokov možno hovoriť o nasledovných kategóriách s prevládajúcou funkciou:

- a) Športovou o využitie pre deti v predškolskom a školskom veku (1. stupeň ZŠ) s možnosťou polyfunkčných ihrísk;
- b) Rekreačnou o naväzujúcou na bytové domy (napr. zeleň, mobiliár o lavičky, fontány a pod.);
- c) Obslužnou o prislúchajúcou k bytovým domom (napr. parkovisko, priestore vyhradené pre separáciu komunálneho odpadu, stojany pre bicykle, osvetlenie a pod.);
- d) Izolačné zelené prvky.

10.1 Rozvojové a limitujúce faktory v oblasti revitalizácie miest

Súčasné mestské sídla majú v porovnaní s okolitým prírodným prostredím viaceré špecifiká. Kombináciou vysokej zastavanosti územia nepriepustnými povrchmi, uvoľňovaním tepla z priemyslu, dopravy a vykurovania obytných budov dochádza nad mestami k vzniku tzv. teplotných ostrovov. Nad urbanizovanými priestormi tak dochádza k otepľovaniu vzduchových hmôt a zvyšovaniu oblakosti. V mestskom prostredí tak tiež výraznejšie pozorujeme prejavy klimatickej zmeny v podobe extrémnych letných horúčav, poklesu zrážok, dlhých období sucha striedaných prívalovými dažďami s možnosťou lokálnych povodní, víchrice a veterné smrte. Prostredníctvom vhodných adaptačných opatrení sa o akákoľvek zmierni dopady zmeny klímy na sídelné prostredie a jeho obyvateľov a zabezpečí kvalitné obytné a prírodné prostredie.

11. SWOT analýza Košického kraja s ohľadom na analyzované oblasti

Oblasť :	Silné stránky	Slabé stránky
PO 1.1 Bezpečná a ekologická doprava v Košickom kraji	<ul style="list-style-type: none"> – dostatočná hustota cestnej siete II. a III. triedy – rozvinutý systém verejnej dopravy z hľadiska plošného pokrytia územia s najmä hustá sieť liniek pravidelnej autobusovej dopravy – dostatočne pokrýva celé územie kraja a prakticky všetky cesty I., II. a III. triedy – dostatočná ponuka dopravy s najmä v prímestskej autobusovej doprave - je snahou dlhodobo udržiavať výkony prímestskej autobusovej dopravy na stabilnej úrovni – bicykel ako dopravný prostriedok je vnímaný obyvateľmi kraja veľmi pozitívne a v menších sídelných útvaroch je aj často využívaný – sieť ciest II. a III. triedy s nízkymi intenzitami dopravy je využívaná aj na cyklistickú dopravu 	<ul style="list-style-type: none"> – nízka hustota nadradenej infraštruktúry – nedostatočná kapacita niektorých úsekov ciest II. triedy najmä v oblastiach kde tieto preberajú funkciu jediného dopravného spojenia – vysoký počet úsekov ciest ohrozených povodňami a zosuvmi – nedostatočná integrácia verejnej osobnej dopravy, vrátane cyklistickej dopravy – neaktuálny Plán dopravnej obsluhability KSK – roztrieštenosť prevádzkového riadenia jednotlivých systémov verejnej dopravy s chýbajúcim centrálnym dispečingom – nízka úroveň kvality zastávok a staníc, nízky rozsah doplnkových služieb a absencia integrovanej infraštruktúry VOD – nedostatočná legislatívna úprava postavenia organizátora systému integrovanej dopravy – nedostatočná a nesúvislá sieť cyklistických komunikácií, predovšetkým segregovaných cyklistických komunikácií – nedostatočná prevencia a dopravná výchova cyklistov ako účastníkov cestnej premávky – absencia plánovacích dokumentov pre oblasť cyklistickej dopravy na úrovni miest a obcí – podceňovanie potenciálu cyklistickej mobility
PO 1.2 Rýchly prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	<p>sociálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none"> – zmena prístupu a spôsobu poskytovania sociálnych služieb – dostatok kvalifikovanej 	<p>sociálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none"> – nerozvinutý systém komunitného plánovania – nedostatočne vytvorené podmienky pre zotrvanie v

	<p>pracovnej sily v oblasti sociálnych služieb</p> <ul style="list-style-type: none"> – prebiehajúca deinstitucionalizácia zdravotníctvo – väšina infra-štruktúry vo verejnom vlastníctve ó investovanie a zveadenie majetku – komplexná komunitná infra-štruktúra – odborný potenciál poskytovateľov zdravotnej starostlivosti <p>materské školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – zvyšovanie hrubej za-kolenosti detí <p>základné školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – podpora skvalitnenia vzdelávania <p>stredné odborné školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – praktické skúsenosti s inosťou 10 centier COVP – podpora skvalitnenia vzdelávania 	<p>prirodzenom (domácom) sociálnom prostredí</p> <ul style="list-style-type: none"> – zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby <p>zdravotníctvo</p> <ul style="list-style-type: none"> – zastaralá infra-štruktúra zdravotníckych zariadení – vysoká fragmentácia poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v primárnom kontakte – absencia prepojenia zdravotnej a sociálnej starostlivosti – nedostatkové prepojenie primárnej, špecializovanej a ústavnej zdravotnej starostlivosti s prepojením na dlhodobú zdravotno-sociálnu starostlivosť – nedostatková minimálna dopravná obslužnosť – vysoký priemerný vek lekárov primárnej zdravotnej starostlivosti – dlhé čakacie doby na špecializovanú zdravotnú starostlivosť, resp. plánované operačné výkony – nedostatok finančných zdrojov v zdravotníctve <p>materské školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – nedostatková kapacita siete materských škôl – nízka hrubá za-kolenosť detí vo veku 3-5 rokov <p>základné školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – nedostatkové vybavenie odborných učební <p>stredné odborné školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – nedostatková odborná príprava pre potreby trhu práce – nízka miera úasti na celoživotnom vzdelávaní
<p>PO 4 Zlepšenie kvality života v Košickom kraji s dôrazom na životné prostredie</p>	<p>technická infra-štruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – zlepšenie stavu zásobovania obyvateľov pitnou vodou, odkanalizovania a čistenia odpadových vôd 	<p>technická infra-štruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – minimálna možnosť ovplyvniť tvorbu plánov rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií

	<p>zelená infra-štruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – zlepšenie stavu mestského prostredia 	<p>zelená infra-štruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – nepatrí medzi hlavné priority, resp. v regionálnom rozvoji sú v kraji akútnejšie problémy a potreby
Oblas :	Príležitosti	Ohrozenia
<p>PO .1 Bezpečná a ekologická doprava v Košickom kraji</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zlepšenie dostupnosti nadradenej dopravnej infra-štruktúry ako ústredného nástroja hospodárskeho rozvoja – zvýšenie bezpečnosti cestnej dopravy – zvýšenie efektívnosti systému verejnej osobnej dopravy a financovania služieb vo verejnej doprave – vytvorenie vhodných podmienok na zvýšenie konkurencieschopnosti verejnej dopravy voči individuálnej doprave – samostatne fungujúce systémy verejnej dopravy (prímestská autobusová doprava, železničná doprava a mestská doprava) - vytvárajú základný predpoklad pre budovanie integrovaného dopravného systému – integrácia cyklistickej dopravy s inými druhmi dopravy – využitie hrádzaných a lesných ciest na budovanie cyklistických komunikácií – možnosť využitia rekonštrukcií ciest na vybudovanie opatrení pre cyklistov 	<ul style="list-style-type: none"> – finančná náročnosť niektorých projektov - budovanie nových cestných telies a oporných múrov – zvyšovanie intenzity cestnej dopravy na cestách nižších kategórií – nejednotný postup objednávateľov pri financovaní verejnej osobnej dopravy a sociálnej politiky v poskytovaní zliav, ktorý znemožňuje integráciu – obavy sústavných strán zo zmeny systému (u dopravcov zo zníženia tržieb, u objednávateľov zo zvyšovania nákladov na prevádzku integrovaných dopravných systémov) – nedostatok preferencie verejnej osobnej dopravy – nezaradenie cyklistickej dopravy do plánovacích dokumentov – finančná náročnosť budovania nových cyklistických komunikácií a ich následná údržba – nedostatok riešenia kritických úsekov ciest, ktoré predstavujú ohrozenie cyklistov a odrádzajú od používania bicykla – problémové majetkovo aj právne vysporiadanie pozemkov pre vedenie cyklistických komunikácií
<p>PO .2 Rýchly prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám</p>	<p>sociálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none"> – postupná realizácia procesu deinštitucionalizácie sociálnych služieb – skvalitovanie procesu 	<p>sociálna oblasť</p> <ul style="list-style-type: none"> – nedostatok zdrojov vo verejných rozpočtoch na zabezpečenie trvalej udržateľnosti dosiahnutých

	<p>vytvárania prirodzeného rodinného prostredia v náhradnej rodinnej starostlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozvoj služieb starostlivosti o deti do troch rokov veku na komunitnej úrovni za účelom zosúladenia rodinného a pracovného života <p>zdravotníctvo</p> <ul style="list-style-type: none"> – zlepšenie kvality a komplexnosti zdravotnej starostlivosti – možnosť integrácie siete všeobecných lekárov – začína sa komplexná reforma celého systému poskytovania zdravotnej starostlivosti v SR – vysoký podiel poskytovateľov (cca 90%) je v prenajatých priestoroch – realizácia rezidentského programu od roku 2014 – rozširovanie kompetencií všeobecných lekárov – možnosť zabezpečenia financií z fondov EÚ na podporu primárneho kontaktu – zvýšenie energetickej úspory zdravotníckych zariadení a tým zníženie prevádzkových nákladov zdravotníckych zariadení – modernizácia prístrojového vybavenia pre komplexné poskytovanie zdravotnej starostlivosti – zavedenie eHealth – komplexné služby blízko k pacientovi – posilnenie primárnej zdravotnej starostlivosti pri trende zvyšujúcej sa prevalencie chronických ochorení – integrované služby zdravotnej starostlivosti, služby podpory zdravia a služby sociálnej starostlivosti vo vymedzenej 	<p>výsledkov</p> <p>zdravotníctvo</p> <ul style="list-style-type: none"> – nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie zdravotníckej infraštruktúry – kolaps systému primárnej zdravotnej starostlivosti následkom fyzického odchodu všeobecných lekárov zo systému pred vytvorením nového systému – hrozba odchodu mladých lekárov do zahraničia a nedostatok náhradných lekárov na Slovensku – potrebné legislatívne zmeny – uzavretie výkonov zo strany zdravotných poisťovní – odmietnutie nového systému CIZS obcami aj občanmi, nakoľko bude znamenať hrozbu možného zániku súčasnej siete – neochota lekárov k prechodu do CIZS a nedostatok informovanosti a motivácia <p>materské školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – zmena demografického vývoja a s tým súvisiace zmeny nárokov na kapacitu materských škôl <p>základné školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – nedostatok pedagogických zamestnancov <p>stredné odborné školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – neschopnosť pružne reagovať na požiadavky trhu práce – rýchla zastaranosť učebných pomôcok a neschopnosť ich modernizácie v dôsledku finančnej náročnosti – pokles záujmu o štúdium na SOTM
--	--	---

	<p>spádovej oblasti materské školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – možnosť návratu žien po rodičovskej dovolenke na trh práce – rozšírenie kapacít materských škôl <p>základné školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – zvyšovanie odborných vedomostí žiakov (lepšie výsledky v testovaní) <p>stredné odborné školy</p> <ul style="list-style-type: none"> – zabezpečenie financovania prevádzky 10 COVP 	
<p>PO 4 Zlepšenie kvality života v Košickom kraji s dôrazom na životné prostredie</p>	<p>technická infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – dobudovanie vodovodnej a kanalizačnej siete – u malých obcí zväčšiť výstavbu kolektívnych čistiek namiesto finančne nákladných kanalizačných sietí <p>zelená infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – skvalitnenie verejných a medzi blokových priestorov 	<p>technická infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – finančne náročné stavby pre relatívne malé počet obyvateľov – vysoké poplatky za vodné a stočné, obyvatelia sa často odmietajú pripojiť na už vybudovanú sieť <p>zelená infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> – malá výška finančnej alokácie

III. Strategická časť

3.1. Globálny cieľ RIÚS

Globálnym cieľom RIÚS je **šimplementáciou prostriedkov IROP prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečeniu udržateľného poskytovania verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí v Košickom kraji.**

3.2. Prioritná os' 1: Bezpečná a ekologická doprava v Košickom kraji

Základným strategickým dokumentom slúžiacim k identifikácii vízií a strategických cieľov rozvoja cestnej dopravy na regionálnej úrovni bol Strategický plán rozvoja a údržby ciest na úrovni regiónov (Regionálny Master plán). V záujme plnenia cieľov stratégie Európa 2020 sa samosprávne kraje v rámci zostavovania Regionálneho Master plánu zamerali nielen na oblasti týkajúce sa rekonštrukcií havarijných úsekov ciest, ale najmä na zabezpečenie bezpečnosti cestnej premávky, zlepšenie regionálnych dopravných prepojení v záujme zlepšenia mobility a konkurencieschopnosti regiónov, posilovanie mobility a zlepšovanie kvality životného prostredia.

Výber konkrétnych projektov (úsekov) vzniká z vyhodnotenia projektov uvedených v Regionálnom Master pláne. Jednotlivé projekty boli posudzované z dvoch klasifikačných úrovní, a to na úrovni výberových (kvalitatívnych) a kvantitatívnych kritérií generujúcich konečné poradie projektov z hľadiska ich celospoločenských prínosov. V prvej fáze hodnotenia boli stanovené striktné podmienky a predpoklady za lenenia opatrení podľa vlastností predmetnej infraštruktúry vo vzťahu k splneniu hodnotiacich kritérií. V rámci predselečných kritérií spočívalo hodnotenie projektov v troch navzájom súvisiacich úrovniach:

1. konektivita, t.j. napojenie regionálnej infraštruktúry dotknutej navrhovanými opatreniami na transeurópsku cestnú dopravnú sieť,
2. synergia, t.j. doplnkovosť s investičnými intervenciami v podobe verejných projektov nadnárodnej a národnej cestnej dopravnej siete v operačných programoch OP D 2007 – 2013 a OP II 2014 – 2020,
3. ekonomický rozvoj a potenciál priemyselných parkov a centier KURS.

Záverečnou fázou hodnotenia a selekcie projektov cestnej infraštruktúry, ktoré boli identifikované na úrovni predselečných kritérií, bola zjednodušená kalkulácia ekonomických, resp. celospoločenských prínosov projektov.

Investičná priorita 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálnych uzlov

Aktuálne potreby a výzvy v rozvoji cestnej infraštruktúry II. a III. triedy boli definované prostredníctvom opatrení zameraných na výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu ciest. Výstavba nových úsekov sa bude týkať najmä posilnenia regionálnej mobility a zníženia dopravného zaťaženia v husto obývaných regiónoch v prepojení na sieť TEN-T a medzinárodnú cestnú sieť. V oblasti rekonštrukcie a modernizácie je dôraz kladený na rekonštrukciu úsekov ciest II. triedy a v odôvodnených prípadoch ciest III. triedy resp. mostných objektov v zlom stavebno-technickom stave s cieľom zabezpečenia obsluhy centier osídlenia a priemyselných zón. Oblasť zvyšovania bezpečnosti cestnej premávky, odstraňovanie kolíznych bodov, modernizáciu úsekov ciest II. a III. triedy zabezpečujú dopravné

napojenia terminálov osobnej dopravy prípadne budovanie prvkov upokojuvania dopravy v sídlach majú tiež významnú úlohu.

Špecifický cieľ 1.1.1. Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému

Zámerom opatrení v rámci tohto špecifického cieľa je napojiť znevýhodnené mestské vidiecke územia prostredníctvom rekonštrukcie, modernizácie a výstavby nových regionálnych ciest a odstránením kritických nehodových lokalít v súlade s vypracovaným Strategickým plánom rozvoja a údržby ciest na úrovni regiónov (Regionálny Master plán) s dôrazom na posilnenie ich konkurencieschopnosti a adaptability, prispieť k udržateľnému rozvoju a eliminovať vplyv dopravy na životné prostredie a kvalitu života obyvateľov.

Predovšetkým pre väčšinu vidieckych oblastí a niektoré mestské oblasti sú cesty II. a III. triedy hlavnými komunikačnými spojnicami, ktoré vytvárajú predpoklady, aby obyvatelia týchto oblastí mohli byť zapojení do kľúčových rozvojových procesov. Investovanie do regionálnych ciest umožní menej sa rozvíjajúcim a zaostávajúcim oblastiam znížiť vnútroregionálne rozdiely v prístupe k základným službám (vzdelanie, zdravotná a sociálna starostlivosť, kultúra, a pod.), v prístupe na trh práce ako aj v prístupe k základným tovarom.

Kvalitnejšie cesty II. a III. triedy predstavujú základnú podmienku pre zlepšenie každodennej (circular) mobility osôb vidieckych území spojenej aj s rastúcou diverzifikáciou hospodárstiev smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam znamenajúcim zároveň rast zamestnanosti.

Výsledky podpory:

- zlepšenie napojenia regiónov na cesty I. triedy a infraštruktúru TEN-T, čím sa napomôže vyváženému územnému rozvoju a umožní sa prístup k základným sociálnym službám;
- kvalitná cestná infraštruktúra vytvorí podmienky pre hospodársky rast a zároveň nebude svojimi vlastnosťami limitovať vnútorný potenciál kraja;
- zlepšenie stavebno-technického stavu cestnej siete s dopadom na zlepšenie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, zníženie nehodovosti, zníženie energetickej náročnosti dopravy, zníženie negatívnych dopadov na životnosť, zlepšenie podmienok pre cestnú hromadnú dopravu ako súčasti multimodálneho systému VOD a tvorbu integrovaných multimodálnych systémov dopravy;
- zmiernenie negatívnych dopadov cestnej premávky (najmä tranzitnej a nákladnej dopravy) na obyvateľstvo miest a obcí a zvýšenie kvality ich života cestou budovania nových úsekov ciest.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0113	Úspora času v cestnej doprave	EUR	18 159 743	2015	16 282 408	MPRV SR	ročne

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa 1.1.1

Cieľ bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- rozvoj miestnych/regionálnych plánov udržateľnej mobility ako predpokladu pre všetky nasledujúce navrhované intervencie do dopravného systému;
- rekonštrukcia/modernizácia ciest II. a III. triedy (vynímanie ciest III. triedy, s podmienkou priameho napojenie na sieť TEN-T);
- výstavba nových úsekov ciest II. a III. triedy (vynímanie ciest III. triedy);

- príprava projektovej dokumentácie, vypracovanie štúdií uskutočnenosti a vykonanie bezpečnostného auditu alebo inšpekcie.

Oprávnení prijímateľa:

- výšší územný celok (KSK) ako vlastník ciest II. a III. triedy,
- mesto Košice ako vlastník ciest II. a III. triedy,
- právnické osoby podľa osobitných predpisov a organizácie zriadené výšším územným celkom a mestom Košice za účelom výstavby, správy a údržby ciest.

Cieľové skupiny:

- užívateľia cestnej dopravnej siete, predovšetkým obyvatelia miest a obcí,
- prevádzkovatelia a investori v priemyselných zónach,
- prevádzkovatelia verejnej autobusovej dopravy.

Merateľné ukazovatele výstupu:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj dát	Frekvencia sledovania
			M	fi	Spolu		
C014	Celková dĺžka rekonštruovaných alebo zrenovovaných ciest	km	N/A	N/A	20	ITMS	ročne
C013	Celková dĺžka nových ciest	km	N/A	N/A	5	ITMS	ročne

Investičná priorita 1.2: Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkohlukových, a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility

Opatrenia v rámci investičnej priority sú v súlade s cieľmi Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy v SR do roku 2020, ktorá identifikuje aktuálny stav v oblasti verejnej osobnej dopravy (ale len šVODô) v jednotlivých regiónoch SR, identifikuje príčiny tohto stavu a uvádza možnosti budúceho vývoja. Základnou podmienkou pre financovanie aktivít pre účely rozvoja mestskej VOD je vypracovanie plánov udržateľnej mestskej mobility. Intervencie do regionálnej autobusovej dopravy budú podmienené vypracovaním plánov dopravnej obsluhy regiónu a existenciou plne funkčných integrovaných dopravných systémov.

Typický cieľ 1.2.1. Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy

Všeobecne platí, že intenzívnejšie využívanie verejnej osobnej dopravy na úkor individuálnej automobilovej dopravy vedie k zlepšeniu kvality ovzdušia v mestách. V posledných rokoch je pre verejnú osobnú dopravu charakteristické postupné znižovanie prepravného výkonu ako dôsledok rastu podielu individuálneho motorizmu na dopravnom trhu osobnej dopravy.

Predpokladom rozvoja jedného z prínosov verejnej osobnej dopravy, t. j. nižšej miery emisií skleníkových plynov na prepraveného jednotlivca, je jej čo najväčšie využívanie, a teda jej uprednostnenie pred individuálnou dopravou. **Preto je potrebné uskutočniť opatrenia s cieľom zatriktívniť verejnú dopravu ako prostriedok na zaistenie mobility osôb v mestách a regiónoch.** Dopyt po verejnej osobnej doprave je zväčša pozitívne

ovplyvované nasledovnými faktormi: spoľahlivosť (kvalita), krátkodobé a dlhodobé strávené v dopravnom prostriedku (časová elasticita); krátkodobé a dlhodobé strávené mimo dopravného prostriedku (frekvencia spojov, čas na prestup z jedného dopravného prostriedku na druhý, dostupnosť zastávok v mieste bydliska a pracoviska); vyššia cena palív; dražšie poplatky za parkovanie a poplatenie prístupu do centier miest.

Podstatným príspevkom ku kvalite života, prostredia a životného prostredia je aj trvalo udržateľná, široko dostupná a cenovo výhodná sieť mestskej dopravy, ktorej spoje nadväzujú na dopravné systémy v rámci mestskej oblasti. Mestská doprava musí byť v súlade s požiadavkami v oblasti bývania, pracovnými požiadavkami, požiadavkami na životné prostredie a verejné priestory. Zároveň musí byť projektovaná a realizovaná tak, aby boli aj znevýhodnené mestské čtvrti lepšie integrované do mestskej a regionálnej siete.

Víziou stratégie rozvoja verejnej osobnej dopravy je zvrátiť doterajší nepriaznivý vývoj v oblasti prepravnej práce v osobnej doprave. Cieľom je prostredníctvom integrácie jednotlivých dopravných systémov a ich lepšou organizáciou vytvoriť podmienky pre trvalo udržateľnú regionálnu a mestskú mobilitu.

Výsledok:

- efektívnejšie poskytovanie verejnej osobnej dopravy na základe spracovaných plánov udržateľnej mestskej mobility a plánov dopravnej obsluhy regiónov;
- zvýšenie počtu osôb prepravených integrovanou VOD prostredníctvom zatriaktívnenia VOD (zabezpečením prístupnejšieho vozidlového parku so zodpovedajúcimi štandardmi pre imobilných cestujúcich, budovaním súvisiacej infraštruktúry, zjednotením cestovných dokladov a prepravných podmienok a zavádzaním doplnkových služieb pre cestujúcich);
- zmena v oblasti prepravnej práce v prospech ekologicky priaznivejších módov dopravy;
- zníženie znečistenia ovzdušia (PM, NOX, O3, CO2).

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0164	Počet predaných cestovných lístkov integrovaného dopravného systému	počet	0	2013	36 000 000	MDV SR	ročne
R0156	Podiel nízkopodlažných autobusov na celkovom počte autobusov	%	20	2013	40	MDV SR, KSK, DPMK a.s.	ročne

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa 1.2.1

Cieľ bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- spracovanie komplexných strategických dokumentov pre oblasť dopravy vrátane nemotorovej dopravy:
 - spracovanie, resp. aktualizácia strategických dokumentov a územnoplánovacích podkladov (plány mobility, generely dopravy, plány dopravnej obsluhy);
- zabezpečenie moderných tarifných, informačných a dispečerských systémov, zlepšenie informovanosti cestujúcich a zlepšenie informačného a oznamovacieho systému:
 - modernizácia existujúcich a zavádzanie nových integrovaných dopravných systémov - technická podpora softvérového zabezpečenia ako aj hardvérového vybavenia;
 - podpora informovanosti verejnosti s cieľom zvýšenia atraktivity verejnej osobnej dopravy;

- zavádzanie doplnkových služieb verejnej osobnej dopravy;
- zlepšenie infraštruktúry verejnej osobnej dopravy (prestupné uzly, zastávky) tak, ako je uvedené v miestnych/regiónálnych plánoch udržateľnej dopravy, ktoré budú vyvinuté o medzi inými:
 - obnova a budovanie vyhradených jazdných pruhov pre verejnú osobnú dopravu;
 - rekonštrukcia, modernizácia a výstavba prestupných uzlov, okrem uzlov so zásahom do ťažkej infraštruktúry;
 - rekonštrukcia, modernizácia a výstavba zastávok cestnej verejnej osobnej dopravy a integrovaných zastávok subsystémov verejnej osobnej dopravy;
 - rekonštrukcia, modernizácia a výstavba obrátisk cestnej verejnej osobnej dopravy;
 - rekonštrukcia, modernizácia a výstavba záchytných parkovísk Park & Ride (P+R), Kiss & Ride (K+R), Bike & Ride (B+R) a inštalácia systému chytrého parkovania v atraktívnych oblastiach miest;
 - zavádzanie opatrení preferencie verejnej osobnej dopravy;
- zlepšenie kvality vozidlového parku autobusovej dopravy (MHD, prímestska doprava):
 - nákup autobusov mestskej hromadnej dopravy a/alebo prímestskej autobusovej dopravy vysokoenvironmentálnymi nízkopodlažnými autobusmi spolu s budovaním zodpovedajúcej zásobovacej infraštruktúry.

Zadefinované opatrenia budú slúžiť ako **doplnková podpora aktivít z prioritnej osi 3 Verejná osobná doprava v rámci OP Integrovaná infraštruktúra**, ktorý je zameraný na veľa projektov vo verejnej osobnej doprave orientovaných predovšetkým na dráhovú dopravu.

Spektrum aktivít v IROP bude zamerané na budovanie infraštruktúry mestskej a prímestskej dopravy (zastávky, prestupné terminály, záchytné parkoviská, a pod.) a podporu zavádzania jednotných tarifných systémov. V rámci OP II bude podporovaná obnova mobilného parku pre mestskú dráhovú dopravu, t. j. nákup električiek a trolejbusov, rekonštrukcia električkových tratí v Košiciach, výstavba (rozširovanie) trolejbusových tratí, výstavba a modernizácia infraštruktúry pre integrované dopravné systémy, obnova mobilných prostriedkov zabezpečujúcich ťažkú osobnú prímestskú a regionálnu dopravu, výstavba prestupných terminálov osobnej dopravy v nadväznosti na dráhovú dopravu, výstavba veľkokapacitných záchytných parkovísk s väzbou na dráhovú verejnú osobnú dopravu. Obnova vozidlového parku pre MHD bude prostredníctvom OP II nasmerovaná do mesta Košice.

Nevyhnutným predpokladom k naplneniu špecifických cieľov v rámci jednotlivých OP bude ich vzájomná koordinácia a logická väzba medzi aktivitami. Jednotlivé opatrenia by mali vytvárať komplexné projekty, pričom ich tematická koncentrácia môže byť rôznorodá s cieľom dosiahnutia čo najefektívnejšieho výsledku vo vzťahu k udržateľnosti a atraktívnosti VOD a podpore nemotorovej dopravy.

S cieľom zabezpečenia synergie a komplementarity medzi IROP a OP Integrovaná infraštruktúra bude zriadená pracovná skupina pre koordináciu OP, ktorej cieľom bude zosúladiť a monitorovať implementáciu príslušných OP, pričom jednou z inštitúcií koordinátora výboru bude aj vecné a odborné zosúladienie, resp. harmonizácia výziev.

Oprávnení prijímatelia:

- mestá a obce Košického kraja, združená obce, KSK, subjekty poskytujúce pravidelnú verejnú osobnú dopravu (eurobus, a.s., ARRIVA Michalovce, a.s., DPMK, a.s.), subjekty organizujúce integrované dopravné systémy (pozn. vzťahujú sa na subjekty vo vlastníctve objednávateľa dopravy).

Cieľové skupiny:

– široká verejná .

Typ špecifického cieľa . 1.2.2. Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom podiele prepravených osôb

Jednou z hlavných podmienok zvýšenia atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy je výstavba kvalitnej a bezpečnej cyklistickej infraštruktúry. Ide o hlavnú infraštruktúru, teda výstavbu cyklistických komunikácií (cyklociest, viacúhelníkových pruhov, cyklistických pruhov a cyklistických pásov) alebo doplnkovú infraštruktúru vo forme stojanov, prístreškov na bicykle, dopravného značenia a pod. Hlavná infraštruktúra by mala tvoriť ucelenú sieť cyklistických komunikácií v intravilánoch miest a obcí a ich vzájomné prepojenie v extraviláne. Doplnková infraštruktúra by sa mala stavať nevyhnutnou súčasťou centier miest, obchodných centier, prevádzkach slulieb, staníc a zastávok verejnej osobnej dopravy, obytných komplexov a priemyselných zón. Realizácia tohto cieľa a prispieva k naplneniu vízie Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR, ktorej cieľom je dosiahnuť do roku 2020 10% -ný podiel cyklistickej dopravy na celkovej dĺžke dopravných trás na Slovensku.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0157	Podiel cyklistickej dopravy na celkovej dĺžke dopravných trás	%	4,00	2015	4,91	MDV SR, MPRV SR	raz za 3 roky

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa 1.2.2

Cieľ bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- rekonštrukcia, modernizácia a výstavba infraštruktúry pre nemotorovú dopravu (cyklistické komunikácie a doplnková infraštruktúra):
 - cyklistické komunikácie a obnova a rekonštrukcia ušiel existujúcich cyklistických komunikácií, budovanie nových cyklistických komunikácií, cyklokoridorov na existujúcich miestnych komunikáciách a komunikáciách medzi sídlami;
 - doplnková cyklistická infraštruktúra (chránené parkoviská pre bicykle, cyklostojany, nabíjacie stanice pre elektrobicykle, systémy automatickej pošiel ovne bicyklov, hygienické zariadenia a pod.);
 - budovanie prvkov upokojuvania dopravy (pešie zóny, shared space, vylúenie dopravy z ulíc okrem mestskej hromadnej dopravy a cyklistov a pod.);
 - zvyšovanie bezpečnosti zraniteľných účastníkov cestnej premávky a odstránenie úzkych miest v pešej doprave, odstránenie bariér pri prestupovaní a pod.;
- propagácia a zvyšovanie atraktivity cyklistickej dopravy vo verejnosti:
 - webové portály, mobilné aplikácie a pod.

Oprávnení prijímatelia:

- mestá, obce, združenia obcí, KSK, subjekty poskytujúce pravidelnú verejnú osobnú dopravu, mimovládne organizácie

Cieľové skupiny:

– široká verejná

Merateľné ukazovatele výstupu:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj dát	Frekvencia sledovania
			M	fi	Spolu		
O0128	Dĺžka nových úsekov cyklistických komunikácií	km	N/A	N/A	63	ITMS	ročne
O0129	Počet vytvorených prvkov doplnkovej cyklistickej infraštruktúry	počet	N/A	N/A	31	ITMS	ročne
O0219	Počet nahradených autobusov v mestskej a prímestskej doprave	počet	N/A	N/A	19	ITMS	ročne
O0243	Počet prestupných uzlov	počet	N/A	N/A	5	ITMS	ročne
O0133	Počet vybudovaných a modernizovaných integrovaných zastávok	počet	N/A	N/A	28	ITMS	ročne
O0134	Počet zavedených informačných systémov	počet	N/A	N/A	1	ITMS	ročne
O0220	Počet zavedených parkovacích systémov	počet	N/A	N/A	1	ITMS	ročne
C0037	Počet obyvateľov žijúcich v mestských funkčných oblastiach ⁴	počet	N/A	N/A	280 000	Úč SR, Infostat	ročne

3.3. Prioritná os . 2: Zlepšenie prístupu k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

Investičná priorita . 2.1: Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celonárodnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začlenenie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné

Cieľom investičnej priority 2.1. je zlepšenie dostupnosti služieb pri rešpektovaní procesu deinštitucionalizácie s cieľom zabrániť sociálnemu vylúčeniu v prístupe k sociálnej a zdravotnej starostlivosti.

Typický cieľ . 2.1.1. Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenie výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa a do troch rokov veku na komunitnej úrovni

Dňa 30. novembra 2011 uznesením . 761/2011 schválila vláda SR materiál štratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike (ale len štratégia DI). Následne boli spracované ďalšie dokumenty vyplývajúce zo stratégie DI, ako je Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na

⁴ Ukazovateľ bude sledovaný v rámci každého špecifického cieľa a realizujúcej aktivity v rámci MFO.

komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych slufieb na roky 2012 a 2015, neskôr na roky 2016 a 2020 a Národný projekt šPodpora dein-titucionalizácie slufieb starostlivosti.

Nosnou myšlienkou stratégie DI je prechod z in-titucionalnej na komunitnú starostlivosť, s cieľom vytvorenia a zabezpečenia podmienok pre nezávislý a slobodný život v-etských občanov (pre občanov so zdravotným postihnutím, ako aj pre seniorov), odkázaných na pomoc spoločnosti, v prirodzenom sociálnom prostredí (t.j. nie vo veľkokapacitných zariadeniach sociálnych slufieb).

Základným nástrojom prechodu z in-titucionalnej na komunitnú starostlivosť je *dein-titucionalizácia* sociálnych slufieb, ktorá za istých podmienok predpokladá úplné zatvorenie a zrušenie in-titucionalných slufieb starostlivosti (pobytových zariadení sociálnych slufieb) a zároveň vybudovanie siete nových alebo existujúcich alternatívnych komunitných slufieb pre obyvateľov daného územného spoločenstva.

Za komunitnú starostlivosť považuje stratégia DI súbor ambulantných a terénnych sociálnych slufieb vytvorených na danom území, vrátane šzariadení sociálnych slufieb rodinného typu, s určeným počtom členov domácnosti (do max. kapacity 12).

V súlade so Stratégiou DI bol v rokoch 2014 a 2015 realizovaný **Národný projekt šPodpora dein-titucionalizácie slufieb starostlivosti**, do ktorého bolo po odsúhlasení poradou predsedu zaradené zariadenie sociálnych slufieb LIDWINA a Domov sociálnych slufieb Stráňske a zariadenie JASANIMA a Domov sociálnych slufieb, Roflava.

Tento proces bol schválený tlef Zastupiteľstvom KSK a je zakotvený v Koncepcii rozvoja sociálnych slufieb v Košickom kraji na roky 2016 a 2020 (schválené uznesením 318/2016).

Zariadenie LIDWINA a Domov sociálnych slufieb je pobytovým zariadením pre deti a dospelých prijímateľov sociálnych slufieb s telesným, mentálnym i zmyslovým postihnutím s kapacitou 78 miest.

Výstupom projektu **Národný projekt šPodpora dein-titucionalizácie slufieb starostlivosti** bolo intenzívne vzdelávanie v-etských zamestnancov zariadenia a *spracovanie transformačného plánu zariadenia*, ktorý obsahuje všetky podrobnosti procesu dein-titucionalizácie (vrátane výberu vhodných nehnuteľností na realizáciu projektu DI).

JASANIMA a Domov sociálnych slufieb je pobytovým zariadením pre dospelých klientov s telesným, mentálnym i zmyslovým postihnutím s kapacitou 83 miest. Súčasťou zariadenia je aj zariadenie AMALIA pre prijímateľov sociálnych slufieb s týždennou formou (kapacita 13 miest) a ambulantnou formou (kapacita 10 miest). Zariadenie má spracovaný záväzok DI tlef Transformačný plán.

Zariadenia LIDWINA a DSS a JASANIMA a DSS majú vypracovanú koncepciu rozvoja, ktorá je v súlade s potrebami prijímateľov sociálnych slufieb. Všetky ciele sú orientované na uspokojenie ich potrieb, rozvoj zručností, sociálnu rehabilitáciu a inklúziu.

Výsledkom procesu bude:

- dein-titucionalizácia týchto zariadení s celoročným pobytom na zariadenia poskytujúce slufby na komunitnej báze, v prirodzenom sociálnom prostredí, t.j. v rodinných domoch a bytoch;
- skvalitnenie a rozšírenie ponuky existujúcich a zabezpečenie nových slufieb, ktoré sa poskytujú na komunitnej báze, v prirodzenom rodinnom prostredí, vrátane inovatívnych slufieb komunitnej starostlivosti (t.j. zriadenie nových druhov slufieb napr. zariadenia podporovaného bývania...).

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0091	Podiel osôb (detí so	%	1,8	2014	15	Register	ročne

	zdravotným postihnutím, ob anov so zdravotným postihnutím, ob anov v nepriaznivej sociálnej situácii, seniorov), ktorým je poskytovaná sociálna služba na komunitnej úrovni na celkovom počte osôb, ktorým sa poskytujú sociálne služby					poskytovateľov KSK	
R0092	Podiel detí v detských domovoch, ktorým je poskytovaná starostlivosť v rámci komunity na celkovom počte detí v detských domovoch	%	27,4	2014	30	ÚPSVaR SR	ro ne
R0158	Podiel detí do troch rokov veku, ktorým je poskytovaná služba starostlivosti na celkovom počte detí do troch rokov veku	‰	21,33	2015	23,41	MPSVaR SR	ro ne

Aktivity a opatrenia –pecifického cieľa 2.1.1

Cieľ bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia vhodných stavebných objektov pre vytvorenie priestorových podmienok na poskytovanie a zabezpečenie komunitnej starostlivosti v súlade s princípmi deinstitucionalizácie;
- rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia stavebných objektov, ktoré už poskytujú alebo budú poskytovať služby na komunitnej báze (napr. denný stacionár, ambulatná forma domova sociálnych služieb a pod.);
- zriadenie a výstavba nových stavebných objektov zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (detské domovy, krízové strediská, resocializačné strediská) vrátane tých, ktoré poskytujú inovatívne formy komunitnej starostlivosti a opatrení na podporu zotrvania/návratu detí v prirodzenom rodinnom prostredí, resp. podporu náhradného rodinného prostredia;
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení služieb starostlivosti o dieťa a do troch rokov veku v záujme zosúladenia rodinného a pracovného života;
- investovanie do materiálo-technického vybavenia zariadení vrátane motorových vozidiel pri zriadení zázemia pre terénne služby a výkonu opatrení SPOD a SK v prirodzenom rodinnom, náhradnom rodinnom prostredí a otvorenom prostredí;
- opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov, ktoré spĺňajú kritériá služieb poskytovaných na komunitnej úrovni;
- kúpa rodinných domov, príp. bytov v bytových domoch, rekonštrukcia týchto objektov;
- exteriérové a interiérové vybavenie objektov za účelom presahovania klientov z veľkokapacitného zariadenia do týchto objektov.

Oprávnení prijímateľa:

- v sociálnych službách: obec, KSK, právnická osoba zriadená obcou alebo založená obcou, právnická osoba zriadená vyším územným celkom alebo založená vyším územným celkom a iná osoba bez cieľa a dosahovania zisku (neverejný poskytovateľ sociálnej služby, neverejný zriaďovateľ sociálnej služby),
- v sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately: zriaďovatelia zariadení na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo zariadenia na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o obec, KSK, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR, akreditované fyzické a právnické osoby, zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Cieľové skupiny:

- deti, plnoleté fyzické osoby a ich rodiny, ktorým sa poskytujú sociálne služby,
- deti, plnoleté fyzické osoby a rodiny, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia SPOD a SK,
- verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb a zamestnanci zriaďovateľov,
- zriaďovatelia poskytovateľov sociálnych služieb a subjektov vykonávajúcich opatrenia SPOD a SK,
- subjekty vykonávajúce opatrenia SPOD a SK a ich zamestnanci,
- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti prevencie diskriminácie a /alebo sociálneho začlenenia vo verejnom aj v neverejnom sektore,
- fyzické osoby o rodiny (najmä matky), ktorým sa pomohlo zosúladiť pracovný a súkromný život.

Zvolená územná investícia na jednotku: Košický kraj a obce Košického kraja

Typický cieľ . 2.1.2. Modernizácia zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti

Poskytovaním kvalitných, moderných, dostupných a nákladovo efektívnych zdravotníckych služieb zvýšiť kvalitu zdravia občanov Košického kraja a dosahovať rast ich spokojnosti so systémom zdravotníctva financovaného z verejných zdrojov.

Vychádzajúc z výsledkov analýzy k hlavným problémom Košického kraja v oblasti poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti patria: z pohľadu systému poskytovania zdravotnej starostlivosti vysoká fragmentácia poskytovateľov primárnej ambulantnej starostlivosti, zvýšená prevalencia chronických ochorení a starnúca populácia vrátane vysokého veku všeobecných lekárov a z pohľadu pacienta je to absentujúca komplexná primárna ambulantná starostlivosť ako služba poskytovaná vo vysokej kvalite, efektívne a všade dostupná.

Medzi identifikované potreby územia Košického kraja patria: možnosť prepojenia poskytovania zdravotnej starostlivosti s vybranými sociálnymi službami, zlepšenie dostupnosti a komplexnosti poskytovaných služieb, aktívnejšie zapojenie samosprávy, možnosti vyúžívania moderných technológií (vrátane zavedenia eHealth), zmeny v liečbe a vytvorenie príležitostí pre mladých lekárov a v neposlednom rade možnosť zvýšenia efektívnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Integrácia regionálnych zdravotných a sociálnych služieb v rámci CIZS umožní implementáciu nových procesov orientovaných na pacienta za účelom posilnenia primárneho kontaktu s obyvateľmi⁵ koordinovaného s ústavnou zdravotnou starostlivosťou s cieľom:

- a) zlepšiť kvalitu, efektívnosť a rozsah zdravotnej starostlivosti a súvisiacich služieb,
- b) rozšíriť rozsah, dostupnosť a úroveň zdravotníckych a súvisiacich sociálnych služieb a

⁷ Pozn.: = komunitný charakter služieb

c) priblíži takéto služby k obyvateľom.

Typické ciele KSK:

- vytvorí predpoklady pre vznik CIZS na území KSK podľa záväznej metodiky MZ SR
- zvýši počet lekárov primárneho kontaktu na jedno kontaktné miesto,
- postupne integruje služby poskytovania zdravotnej starostlivosti a vybrané sociálne služby,
- zlepši dostupnosť služieb poskytovania zdravotnej starostlivosti a vybraných sociálnych služieb aj medzi obyvateľmi segregovaných a separovaných rómskych osídlení,
- motivovať mladých lekárov k poskytovaniu primárnej zdravotnej starostlivosti v regióne,
- znížiť prevádzkové náklady existujúcich ambulantných zdravotníckych zariadení,

Osahované výsledky podpory na území KSK:

- regionálna sieť CIZS,
- zvýšenie počtu lekárov primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti na jedno kontaktné miesto,
- posilnenie úlohy poskytovateľa primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti ako hlavných manažérov pacienta,
- integrácia služieb poskytovania zdravotnej starostlivosti a vybraných sociálnych služieb,
- lepší manažment pacienta,
- zlepšenie komunikácie medzi obyvateľmi segregovaných a separovaných rómskych osídlení a lekárov primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti (synergia s ESF aktivitami OP Ľudské zdroje),
- implementácia nových preventívnych programov (synergia s OP Z),
- inovácie v zdravotníctve a nové zdravotnícke technológie.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0093	Počet lekárov primárneho kontaktu na jedno kontaktné miesto	Počet	1,71	2014	3,31	Zdravotné poisťovne, NCZI	ročne
R0170	Počet iných zdravotníckych pracovníkov primárneho kontaktu na jedno kontaktné miesto	Počet	1,45	2014	2,30	Zdravotné poisťovne, NCZI	ročne

Cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov výsledku boli stanovené na základe metodiky vypracovanej Ministerstvom zdravotníctva SR. Rovnaká metóda výpočtu bola použitá aj pre stanovenie cieľových hodnôt ukazovateľov na programovej úrovni pre TČ 2.1.2 operačného programu.

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa 2.1.2

Navrhované aktivity a opatrenia na úrovni Košického kraja v súlade s aktivitami IROP:

A) Budovanie infraštruktúry centier integrovanej zdravotnej starostlivosti:

- výstavba nových budov, modernizácia a rekonštrukcia existujúcich budov,
- prístavba, nadstavba, stavebné úpravy a rekonštrukcia vnútorných a vonkajších priestorov existujúcich stavebných objektov,
- zabezpečenie materiálneho a technického vybavenia,

- dodávka zdravotníckej techniky, zariadenia a vybavenia,
- budovanie a modernizácia IKT infra-štruktúry vrátane vybavenia vysokorýchlostným internetovým pripojením a nákupu softvérového vybavenia,
- budovanie bezbariérových prístupov,
- opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov.

Iné navrhované aktivity a opatrenia na úrovni Košického kraja a mimo aktivít IROP:

B) Posilnenie úlohy poskytovateľa primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti ako hlavných manažérov pacienta:

- opatrenia na zvýšenie motivácie mladých lekárov o poskytovanie ambulantnej starostlivosti na území KSK,
- využitie modernej IKT infra-štruktúry k zvýšeniu kvality a komplexnosti poskytovaných služieb,
- podpora ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov ako poskytovateľa primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti,
- podpora rezidentského programu,
- informačná kampaň so zameraním na podporu zdravia a podporu etablovaných CIZS,

C) Podpora inovácií v zdravotníctve

- podpora vedy a výskumu na vysokých úrovniach v regióne KSK, overovanie v praxi a spoločné projekty/centrá excelentnosti

Oprávnení prijímatelia:

- Neziskové organizácie zriadené MZ SR v spolupráci so samosprávnymi krajinami, obcami a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, ktorí sú vlastníkami alebo dlhodobými nájomcami pozemkov (v prípade výstavby novej infra-štruktúry), resp. vlastníkami alebo dlhodobými nájomcami existujúcej infra-štruktúry zdravotníckych zariadení (v prípade modernizácie existujúcej infra-štruktúry)
- Obce, ktoré sú vlastníkami alebo dlhodobými nájomcami pozemkov (v prípade výstavby novej infra-štruktúry), resp. vlastníkami alebo dlhodobými nájomcami existujúcej infra-štruktúry zdravotníckych zariadení (v prípade modernizácie existujúcej infra-štruktúry). Podmienkou je, aby obce mali uzavretú partnerskú zmluvu s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti v súlade s úpravou tohto inštitútu podľa pravidiel EITF. Za splnenia predchádzajúcej podmienky môže obec uzavrieť partnerskú zmluvu taktiež s ústrednou VÚC, na ktorej území sa obec nachádza.
- Neziskové organizácie, ktoré budú vlastníkami alebo dlhodobými nájomcami pozemkov (v prípade výstavby novej infra-štruktúry), resp. vlastníkami alebo dlhodobými nájomcami existujúcej infra-štruktúry zdravotníckych zariadení (v prípade modernizácie existujúcej infra-štruktúry), zriadené spoločne obcou a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Za splnenia predchádzajúcej podmienky môže by nezisková organizácia zriadená taktiež s ústrednou VÚC, na ktorej území sa obec nachádza.
- VÚC, ktoré sú vlastníkami, alebo dlhodobými nájomcami pozemkov (v prípade výstavby novej infra-štruktúry), resp. vlastníkami alebo dlhodobými nájomcami existujúcej infra-štruktúry zdravotníckych zariadení (v prípade modernizácie existujúcej infra-štruktúry). Podmienkou je, aby VÚC mal uzavretú partnerskú zmluvu s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti v súlade s úpravou tohto inštitútu podľa pravidiel EITF. Za splnenia predchádzajúcej podmienky môže VÚC uzavrieť partnerskú zmluvu taktiež s ústrednou obcou, na ktorej území bude CIZS umiestnené.

- Neziskové organizácie, ktoré budú vlastníčkmi alebo dlhodobými nájomcami pozemkov (v prípade výstavby novej infra-štruktúry), resp. vlastníčkmi alebo dlhodobými nájomcami existujúcej infra-štruktúry zdravotníckych zariadení (v prípade modernizácie existujúcej infra-štruktúry), zriadené spoločne VÚC a poskytovať im zdravotnú starostlivosť. Za splnenia predchádzajúcej podmienky môže byť nezisková organizácia zriadená taktiež súspolu obce, na ktorej území sa obec nachádza.

Cieľové skupiny: obyvatelia Košického kraja

Zvolená územná investičná jednotka:

- Pre všeobecnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť bude územná investičná jednotka zadefinovaná v Regionálnom master pláne, ktorý bude obsahovať súbor pravidiel a syntézu základných požadov na možnosti etablovania a optimalizáciu umiestnenia služieb CIZS za účelom implementácie konceptu integrovaného modelu starostlivosť o zdravie na území Košického kraja.

Hlavné zásady výberu operácií pre špecifický cieľ 2.1.2:

Okrem princípov spoločne uplatňovaných pre všetky tri špecifické ciele v oblasti energetickej efektívnosti a princípov uvedených v IROP v kapitole 2.4.1.2. sa po konzultácii s MZ SR budú uplatňovať aj nasledovné princípy:

- súlad s regionálnym Master Plánom,
- záujem poskytovať zdravotnú starostlivosť o zriadenie CIZS,
- v súlade s Metodikou pre etablovanie CIZS.

Komplementárne a synergické väzby k iným OP:

Medzi navrhovanými aktivitami a opatreniami k hore uvedenému špecifickému cieľu sú aktivity a opatrenia komplementárne ku konkrétnym opatreniam najmä v OP Z, OP VI. Vo vidieckych oblastiach Košického kraja je možné súpodporných aktivít realizovať aj s Programom rozvoja vidieka alebo Prioritnej osi 5 IROP alebo z Programu cezhraničnej spolupráce SR-HU.

- Zlepšiť dostupnosť služieb poskytovania zdravotnej starostlivosť a vybraných sociálnych služieb aj medzi obyvateľmi segregovaných a separovaných rómskych osídlení a lekárov primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosť o OP Z,
- Integrácia služieb poskytovania zdravotnej starostlivosť a vybraných sociálnych služieb a to najmä domáca ošetrovateľská služba, špeciálne poradenstvo, denné centrum a pod. o Program rozvoja vidieka a Prioritná os 5 IROP,
- Podpora vedy a výskumu na vysokých školách v regióne Košického kraja, overovanie v praxi a spoločné projekty/centrá excelentnosti o OP VI,
- Tvorba nových a inovovaných štandardných klinických postupov a postupov pre výkon prevencie so zameraním na zlepšovanie efektívnosti a dostupnosti kvalitnej a udržateľnej všeobecnej primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosť o OP Z.

Merateľné ukazovatele výstupu:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj dát	Frekvencia sledovania
			M	fi	Spolu		
O0250	Kapacita podporených zariadení sociálnych služieb	Miesto v sociálnych službách	N/A	N/A	250	ITMS	ročne
O0251	Kapacita podporených zariadení výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately	Miesto vo výkone opatrení sociálnoprávnej	N/A	N/A	200	ITMS	ročne

		ochrany detí a sociálnej kurately					
O0244	Po et zariadení sociálnych slufieb na komunitnej úrovni, ktoré vzniknú v aka podpore	Po et	N/A	N/A	5	ITMS	ro ne
O0136	Po et podporených zariadení výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately	Po et	N/A	N/A	2	ITMS	ro ne
O0246	Kapacita transformovaných sociálnych slufieb	Miesto v sociálnych slufbách	N/A	N/A	150	ITMS	ro ne
O0247	Po et transformovaných zariadení sociálnych slufieb v aka podpore	Po et	N/A	N/A	2	ITMS	ro ne
	Po et osôb v rámci podporených sociálnych slufieb terénnou formou a v rámci samostatne vykonávaných odborných innostiach	Po et	N/A	N/A	100	ITMS	ro ne
O0140	Po et zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku	Po et	N/A	N/A	2	ITMS	ro ne
O0221	Kapacita podporených zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku	Miesto v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku	N/A	N/A	40	ITMS	ro ne
O0141	Po et vytvorených centier integrovanej zdravotnej starostlivosti	Po et	N/A	N/A	16	ITMS	ro ne
O0258	Po et zdravotníckych pracovníkov v etablovaných CIZS	Po et	N/A	N/A	119,04	ITMS	ro ne
C0032	Znífienie ro nej spotreby primárnej energie vo verejných budovách	kWh/rok	N/A	N/A	3 500 000	ITMS	ro ne
O0253	Po et renovovaných verejných budov	Po et	N/A	N/A	80	ITMS	ro ne
O0223	Po et nových verejných budov	Po et	N/A	N/A	40	ITMS	ro ne
O0224	Podlahová plocha renovovaných verejných budov	m ²	N/A	N/A	48 000	ITMS	ro ne
O0225	Podlahová plocha nových verejných budov	m ²	N/A	N/A	12 000	ITMS	ro ne
C0034	Odhadované ro né zníffienie emisií skleníkových plynov	t ekviv. CO ²	N/A	N/A	900	ITMS	ro ne

Cie ové hodnoty merate ných ukazovate ov výstupu O0141 a O0258 boli stanovené na základe metodiky vypracovanej Ministerstvom zdravotníctva SR. Rovnaká metóda výpo tu bola pouflitá aj pre stanovenie cie ových hodnôt ukazovate ov na programovej úrovni pre T₁C 2.1.2 opera ného programu.

Cie ové hodnoty merate ných ukazovate ov výstupu pre sledovanie energetickej efektívnosti boli stanovené na základe metodiky vypracovanej Slovenskou inova nou energetickou agentúrou.

Investičná priorita . 2.2: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry

Hlavným cieľom podpory je vytvoriť podmienky pre kvalitné vzdelávanie, a tým zlepšiť kvalitu života obyvateľstva.

Špecifický cieľ . 2.2.1. Zvýšenie hrubej zamestnanosti detí materských škôl

Špecifický cieľ je zameraný na sprístupnenie služieb infraštruktúry materských škôl s cieľom zvýšenia hrubej zamestnanosti detí materských škôl a zabezpečenie kvalitného predprimárneho vzdelávania prispievajúceho k zvládnutiu povinnej školskej dochádzky.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0096	Hrubá zamestnanosť detí v materských školách	%	70	2014	75,0	Centrum vedeckotechnických informácií SR	ročne

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa . 2.2.1

Cieľ bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- výstavba nových objektov materských vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania;
- rozširovanie kapacít existujúcich objektov materských škôl prístavbou, nadstavbou, rekonštrukciou, zmenou dispozície objektov;
- stavebno-technické úpravy existujúcich objektov a ich adaptácia pre potreby materskej školy s prvkami inkluzívneho vzdelávania (napr. nevyužitý priestor ZŠ);
- stavebno-technické úpravy areálu materskej školy vrátane detských ihrísk, športových zariadení pre deti aj otvorených aj uzavretých s možnosťou celoročnej prevádzky, záhrad vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania;
- obstaranie materiálo-technického vybavenia materských škôl;
- zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov materských škôl.

Oprávnení prijímatelia: zriaďovatelia materských škôl, materské školy

Cieľové skupiny: deti materských škôl, pedagogickí a odborní zamestnanci

Zvolená územná investičná jednotka: obce Košického kraja

Špecifický cieľ . 2.2.2. Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl

Väčšina základných škôl nedisponuje (technickými, personálnymi a materiálnymi) možnosťami riešiť aktuálnym výzvam primárneho vzdelávania a zabezpečiť primerané podmienky pre rozvoj kľúčových kompetencií žiakov v súlade s požiadavkami ich budúcej profesijnej orientácie a potrebami trhu práce.

Podpora bude preto zameraná na budovanie a rekonštrukciu odborných učebníc, laboratórií podporujúcich polytechnickú výchovu, technické a prírodovedné zamerania

fliakov, jazykových u ební pre rozvoj jazykových zru ností, u ební rozvíjajúcich kreativitu a u ební IKT pre rozvoj informa no-komunika ných zru ností fliakov základných -kôl.

Merate né ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovate a	Merná Jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cie ová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0097	Úspe-nos v Testovaní 9 vyu ovací jazyk	%	59	2013	70	NÚCEM	ro ne
R0098	Úspe-nos v prírodných vedách	%	40,39	2016	48,20	NÚCEM	ro ne

Aktivity a opatrenia -pecifického cie a . 2.2.2

Cie bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- obstaranie jazykových u ební na výu bu slovenského jazyka a cudzích jazykov, vrátane slovenského jazyka pre osoby vyrastajúce v inom jazykovom prostredí;
- obstaranie -kolských knifníc vrátane priestorov pre al-í rozvoj k ú ových kompetencií fliakov;
- obstaranie prírodovedných u ební;
- obstaranie polytechnických u ební;
- obstaranie IKT u ební;
- stavebno-technické úpravy pre potreby obstarania u ební.

Oprávnení prijímateľa: zria ovateľa základných -kôl, základné -koly

Cieové skupiny: fliaci, pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci, ú astníci celoflivotného vzdelávania

Zvolená územná investí ná jednotka: obce Ko-ického kraja

TMpecifický cie . 2.2.3. Zvý-enie po tu fliakov stredných -kôl na praktickom vyu ovaní

Od septembra 2009 pri stredných odborných -kolách v Ko-ickom kraji bolo zriadených spolu 10 centier odborného vzdelávania a prípravy (alej COVaP) s cie om skvalitni odborné vzdelávanie fliakov stredných odborných -kôl. Centrá boli zria ované v spolupráci s firmami, ktoré mali záujem spolupracova pri zavádzaní nových technológií do vzdelávacieho procesu a v spolupráci so zria ovate om investovali do ich materiálo -technického vybavenia.

V sú asnosti v COVaP prebieha vzdelávanie fliakov vlastnej -koly pre spolupracujúce firmy, ktoré sa spolupodie ali na ich vytvorení, vzdelávanie fliakov satelitných SOTM(na základe zmluvného vz ahu) v odboroch pre ktoré COVaP boli zriadené, rekvalifika né kurzy pre záujemcov v rámci celoflivotného vzdelávania, spolupráca so základnými -kolami v rámci predmetu technické práce a organizovanie odborných sú afí pre fliakov základných a stredných -kôl.

V Ko-ickom kraji sú zriadené nasledovné COVaP:

a) **COVaP pre automatizáciu, elektrotechniku a informa né technológie pri SPTM elektrotechnickej, Komenského 44.**

Aktuálna ponuka kurzov: základy informačných technológií, programovanie jednoipových mikropočítačov (celoživotné vzdelávanie), základy tvorby a správy bezdrôtových počítačových sietí, základy algoritmickej tvorby v Scratchi, Simulačný program MULTISIM, programovanie počítačovej ústredne ALCATEL OMNI PCX, elektrotechnické meranie, programovanie automatov (PLC, automat Simatic S7 200), logické riadenie ovládacích a regulačných obvodov riadiacimi systémami (PCL, PLC), plán a konštrukcia pneumatických a elektropneumatických riadiacích systémov Festo - aj pre zamestnávateľov.

b) COVaP pre nábytkárstvo a drevárstvo pri SOTMdrevárskej, Filinského 7, Spišská Nová Ves, pre skupinu odborov.

Aktuálna ponuka kurzov: projektovanie konštrukcie nábytku pomocou výpočtovej techniky, projektovanie konštrukcie stavebno-stolárskych výrobkov pomocou výpočtovej techniky, 2D projektovanie pomocou CAD, 3D projektovanie pomocou CAD, umeleckoremeselné tvarovanie dreva a slohová ornamentálna rezba, sústruženie dreva, opracovanie plošných dielcov z LDTD, opracovanie plošných dielcov dyhovaných, programovanie a obsluha CNC drevoobrábacích strojov.

c) COVaP pre automobilový priemysel pri SOTMautomobilovej, Moldavská cesta 2, Košice.

Aktuálna ponuka kurzov: opravy podvozkov a diagnostika, pruženie a tlmiče, brzdy, oprava prednej nápravy a riadenia, zadnej nápravy - diagnostika, tvrdé spájkovanie, mäkké spájkovanie, opravy plastov, zváranie, riadenie, rezanie, rezacia plameňová súprava, rovinovanie karosérie, diagnostické merania akumulátorov, nastavovanie svetlometov (regloskop), diagnostika riadiacej jednotky motora, diagnostika a ABS pomocou diagnostického prístroja, ostatných riadiacích jednotiek pomocou diagnostického prístroja, diagnostika motora pomocou analyzátoru výfukových plynov, alternátora a spúšťača a pomocou testovacieho zariadenia, snímačov funkčného modelu motora.

d) COVaP pre informačné a sieťové technológie pri Strednej odbornej škole, Ostrovského 1, Košice

Aktuálna ponuka kurzov: CISCO CCNA 1-4 Exploration, CISCO CCNA 1-4 Discovery, správa počítačovej siete, diagnostika a odstraňovanie porúch na počítačovej sieti, konfigurovaná káblová, Adobe Photoshop spracovanie bitmapovej grafiky, tvorba www stránok I. zameranie na statické webové stránky, tvorba www stránok II. zameranie na dynamické webové stránky, Adobe Illustrator spracovanie vektorovej grafiky, základy úpravy digitálnej fotografie v Adobe Photoshop, základy publikovania textu a obrázkov prostredníctvom webovej stránky, základy tvorby a spracovania digitálnej fotografie, konfigurácia a diagnostika PC, MS Office (MS Word, MS Excel, MS PowerPoint)

e) COVaP pre gastronómiu pri Strednej odbornej škole obchodu a služieb Michalovce

Aktuálna ponuka kurzov: steaky a iné špeciality, carving a vyrezávanie ovocia a zeleniny, baristický kurz, farby jesene a vyuffenie zeleniny v kuchyni, ako chuti Maroko, turecká kuchyňa, sladké pečenie a príprava vianočných sladkostí, toskánska kuchyňa, barmanský kurz, dezerty a mňamky sveta, česká kuchyňa

f) Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre strojárstvo a elektrotechniku pri Technickej akadémii, Hviezdoslavova 6, Spišská Nová Ves

Technická pripravuje a realizuje vzdelávacie kurzy pre zamestnancov spoločnosti EMBRACO SLOVAKIA, s.r.o., Spišská Nová Ves. Kurzy už absolvovalo takmer dvetisíc zamestnancov.

Vzdelávacie kurzy pre zamestnancov spoločnosti ANDRITZ, s.r.o. sú člen skupiny Andritz, Spišská Nová Ves.; VIESSMANN, s.r.o., Spišská Nová Ves.

g) Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre kadernícke a kozmetické služby pri Strednej odbornej škole, Markušovská cesta 4, Spišská Nová Ves

Odborné školenia Beauty Forum Trenčín, odborné školenie o STRIHY, nové trendy (Hair Care, Slovhair)

h) COVaP pre stavebníctvo pri Strednej odbornej škole technickej, Kukučínova 23, 040 01 Košice

Aktuálna ponuka kurzov: materiály a technológie firmy Wienerberger, materiály a technológie firmy Metrotile, materiály a technológie firmy Leier, materiály a technológie firmy Alcaplast, materiály a technológie BRAMAC, podlahové a solárne vykurovanie, maliarske techniky, zatepovanie budov, obklady a dlažby.

Rekvalifikačné kurzy v odboroch murár, stolár, maliar, inštalatér, izolatér, strechár, klampiár a tesár sú v schvaľovanom konaní.

i) Centrum odborného vzdelávania pre hutníctvo a strojársku výrobu pri SOTM Košice-TMča

Aktuálna ponuka: tréningové centrum pre montáž a demontáž, zvaracie pracovisko pre výbušné zvarovanie plameňom a rezanie kyslíkom, výbušná problematika: hydraulika, pneumatika, elektropneumatika, robot, simulované pracovisko, základy strojného obrábania sústruženie, frézovanie, brúsenie, technická diagnostika, programovanie a práca na CNC strojoch, meranie v elektrotechnike o meracie zariadenie šLUKAS NÜLLEÖ, zvarovací kurz Z-E 1, zvarovací kurz Z-M 1, zvarovací kurz Z-G 1, kurz šMechatronika.

j) COVaP pre elektrotechniku, informatiku a automatizáciu pri Strednej odbornej škole technickej, Partizánska 1, Michalovce

Aktuálna ponuka: skúšky odbornej spôsobilosti elektrotechnikov pre absolventov, skúšky ECDL, príprava na certifikačnú skúšku CCNA, príprava na certifikačné skúšky Microsoft, príprava na certifikačnú skúšku IT Essentials I, II, programy kontinuálneho vzdelávania (základy siete, infraštruktúra, interaktívne vzdelávacie technológie, e-learningový vzdelávací systém Moodle, minimum správcu siete, programovanie robotov, programovanie PLC automatov, programovanie CNC strojov).

k) COVaP pre kreatívne odvetvia priemyslu, ako sú súčasť národného hospodárstva. Kreatívna ekonomika je dôsledkom synergie ľudskej tvorivosti, mobility, technologickej vyspelosti a záujmu človeka o humanizáciu spoločnosti, ktorá vytvára podmienky pre rastúcu schopnosť prijímať produkty, ktoré sú výsledkom tvorivej inovácie. Do kreatívneho sektoru patrí kreatívny priemysel (design, architektúra a reklama) a príbuzné oblasti (napr. vývoj softvéru, výroba hardvéru o PC, prehrávače, telefóny).

Pre zriadenie kreatívneho centra preto navrhujeme dve alternatívy. Jednou alternatívou je vybudovanie kreatívneho centra pre oblasť hospodárstva pri uľahčujúcom centre ako jedno oddelenie. Rozšírením COVaP dostaneme vyššiu kvalitu vzdelávania v rámci uľahčujúceho centra.

Druhá alternatíva je zriadenie nového samostatného centra pri strednej škole, na ktorej sa vzdelávajú študenti v umeleckých odboroch zabezpečujúci študentov do oblastí reklamná tvorba, televízia, atď.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná	Východisková	Východiskový	Cieľová	Zdroj dát	Frekvencia
----	-------------------	-------	--------------	--------------	---------	-----------	------------

		Jednotka	hodnota	rok	hodnota (2023)		sledovania
R0166	Podiel fľakov s odborným výcvikom a súvislou praxou v stredných odborných –kolách na celkovom po te fľakov stredných odborných –kôl	%	20	2013	40	KSK	ro ne
R0159	Podiel fľakov s odborným výcvikom a súvislou praxou v strediskách praktického vyu ovania, strediskách odbornej praxe, –kolských hospodárstvach na celkovom po te fľakov stredných odborných –kôl	%	0,15	2013	2	KSK	ro ne

Aktivity a opatrenia –pecifického cie a . 2.2.3

Cie bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- obstaranie a modernizácia materiáľno- technického vybavenia odborných pracovísk pre praktické vyu ovanie, odborný výcvik, odbornú prax, celoflivotné vzdelávanie, jazykových u ebni, odborných dielni, odborných u ebni, knifľnic, predná–kových a vyu ovacích miestností na stredných odborných –kolách, centrách odborného vzdelávania a prípravy, strediskách odbornej praxe, –kolských hospodárstvach a s tým súvisiace stavebné úpravy;
- obstaranie a modernizácia materiáľno-technického vybavenia internátov a s tým súvisiace stavebné úpravy vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania;
- prístavba, nadstavba, stavebné úpravy a rekon–trukcia vonkaj–ích a vnútorných priestorov a areálov stredných odborných –kôl, centier odborného vzdelávania a prípravy, stredísk odbornej praxe, –kolského hospodárstva, súvisiacich okrem iného aj so zabezpe ením prvkov inkluzívneho vzdelávania a vybavenos ou pre –ir–iu komunitu centier odborného vzdelávania a prípravy;
- vytvorenie podnikate ského inkubátora - prístavbou, nadstavbou, stavebnými úpravami alebo rekon–trukciou vnútorných priestorov centier odborného vzdelávania a prípravy a nákup materiáľno-technického vybavenia do podnikate ského inkubátora vrátane vybavenia vysokorýchlostným internetovým pripojením a IKT;
- zvý–enie energetickej hospodárnosti budov stredných odborných –kôl, centier odborného vzdelávania a prípravy, stredísk odbornej praxe, –kolských hospodárstiev vrátane internátov.

Oprávnení prijímatelia: zria ovatelia stredných odborných –kôl, odborných u ilí– , stredné odborné –koly, odborné u ili–tia

Cie ové skupiny: fľiaci, pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci, ú astníci celoflivotného vzdelávania

Zvolená územná investí ná jednotka: Ko–ický kraj

Merate né ukazovatele výstupu:

ID	Názov ukazovate a	Merná jednotka	Cie ová hodnota (2023)			Zdroj dát	Frekvencia sledovania
			M	fi	Spolu		

O0226	Po et podporených materských –kôl	Po et	N/A	N/A	10	ITMS	ro ne
O0227	Po et podporených základných –kôl	Po et	N/A	N/A	17	ITMS	ro ne
O0228	Po et podporených u ební	Po et	N/A	N/A	20	ITMS	ro ne
O0147	Po et podporených COVP	Po et	N/A	N/A	2	ITMS	ro ne
O0229	Po et podporených SO TM T ^{PH} , SPV, SOP (nie COVP)	Po et	N/A	N/A	1	ITMS	ro ne
O0148	Po et vytvorených podnikateľských inkubátorov pri COVP	Po et	N/A	N/A	1	ITMS	ro ne
C035	Kapacita podporenej –kolskej infra–truktúry	Osoba	N/A	N/A	6200	ITMS	ro ne
C0032	Zníženie ro nej spotreby primárnej energie vo verejných budovách	kWh/rok	N/A	N/A	1 300 000	ITMS	ro ne
O0253	Po et renovovaných verejných budov	Po et	N/A	N/A	5	ITMS	ro ne
O0223	Po et nových verejných budov	Po et	N/A	N/A	1	ITMS	ro ne
O0224	Podlahová plocha renovovaných verejných budov	m ²	N/A	N/A	7 000	ITMS	ro ne
O0225	Podlahová plocha nových verejných budov	m ²	N/A	N/A	1 000	ITMS	ro ne
C0034	Odhadované ro né zníženie emisií skleníkových plynov	t ekviv. CO ²	N/A	N/A	340	ITMS	ro ne

3.4. Prioritná os . 4: Zlep–enie kvality životna v regiónoch s dôrazom na životné prostredie

Investičná priorita . 4.2: Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cie om splni požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokry potreby, ktoré lenské –táty –pecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek

Typický cie . 4.2.1. Zvý–enie podielu obyvate stva so zlep–eným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a istenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie

Typický cie je zameraný na podporu aktivít, ktoré vedú k zníženiu zne istenia podzemných a povrchových vôd v dôsledku nedostatku odvádzania a istenia odpadových vôd a k zvý–eniu po tu obyvate ov zásobovaných kvalitnou pitnou vodou z verejných vodovodov.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovate a	Merná Jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cie ová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0120	Po et obyvate ov napojených na systém odvádzania a istenia komunálnych odpadových vôd	osoby	488 775	2013	526 533	T ^{PH} Ú SR	ro ne
R0003	Po et obyvate ov napojených na verejný vodovod	osoby	645 342	2013	688 543	T ^{PH} Ú SR	ro ne

Aktivity a opatrenia –pecifického cie a . 4.2.1

Cie bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- rekon-trukcia prívodov vody, vodovodných sietí, objektov a zariadení verejného vodovodu v obciach okrem prípadov intenzifikácie a modernizácie úpravni povrchových vôd pre ve kokapacitné zdroje, ktoré sú predmetom podpory v rámci OP KfP;
- rekon-trukcia stokovej siete, objektov a zariadení verejnej kanalizácie v obciach od 1 000 obyvate ov;
- budovanie verejných vodovodov, okrem prípadov ich súbefnej výstavby s výstavbou verejnej kanalizácie v aglomeráciách nad 2 000 EO pod a aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS;
- budovanie verejných kanalizácií a budovanie a rekon-trukcia istiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO, a to v obciach od 1 000 do 2 000 obyvate ov a v obciach nad 2 000 obyvate ov, ktoré nie sú sú as ou aglomerácií nad 2 000 EO podporených z OP KfP, s výnimkou obcí s vybudovanou stokovou sie ou min. na 80 % celej predmetnej aglomerácie alebo do aglomerácií do 2 000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí, v ktorých sú ve kokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový;
- rekon-trukcia existujúcich vodárenských zdrojov podzemných vôd pri sú asnom zabezpe ení splnenia poffiadaviek na ich kvalitatívnu a kvantitatívnu ochranu;
- intenzifikácia (v limitovaných prípadoch vedúca k roz-íreniu kapacity) existujúcich vodárenských zdrojov so zoh adnením kvantitatívneho stavu daného vodného útvaru pri sú asnom zabezpe ení splnenia poffiadaviek na jeho kvalitatívnu a kvantitatívnu ochranu;
- budovanie nových vodárenských zdrojov podzemných vôd a to v limitovaných prípadoch, ke nie je technicky a/alebo ekonomicky efektívne zásobova obyvate ov obce pitnou vodou z existujúcich vodárenských sústav v ich bilan nom dosahu.

Oprávnení prijímatelia:

- verejný sektor (obce, zdruflenia obcí),
- vlastníci verejných vodovodov a/alebo verejných kanalizácií pod a zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách,
- právnické osoby oprávnené na podnikanie v oblasti verejných vodovodov a/alebo verejných kanalizácií vymedzené v zákone o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách.

Cie ové skupiny: obyvatelia Ko-ického kraja a al-ie subjekty (t.j. odberatelia pitnej vody) a producenti komunálnych odpadových vôd pôsobiaci na území Ko-ického kraja.

Merate né ukazovatele výstupu:

ID	Názov ukazovate a	Merná jednotka	Cie ová hodnota (2023)			Zdroj dát	Frekvencia sledovania
			M	fi	Spolu		
C019	Zvý-ený po et obyvate ov so zlep-eným istením komunálnych odpadových vôd	EO	N/A	N/A	1 000	ITMS	ro ne
C018	Zvý-ený po et obyvate ov so zlep-enou dodávkou pitnej vody	Osoby	N/A	N/A	900	ITMS	ro ne

Podpora odvádzania a istenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO pod a Národného programu SR pre vykonávanie smernice 91/271/EHS,

v aglomeráciách pod 2 000 EO, ktoré prispievajú k zlepšeniu kvality vody v chránených vodohospodárskych oblastiach, je možná aj v rámci OP KfP. OP KfP zároveň podporuje aj budovanie verejných vodovodov v prípade ich súbežnej výstavby s výstavbou verejnej kanalizácie pod a Národného programu SR pre vykonávanie smernice 91/271/EHS. Tieto aktivity sú podporované v rámci špecifického cieľa 1.2.1 Zlepšenie odvádzania a istenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR vo i EÚ a špecifického cieľa 1.2.2 Zvýšenie spoľahlivosti úpravy vody odoberanej z veľkokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi. Podrobnejšie informácie k uvedeným špecifickým cieľom sú dostupné v OP KfP.

Aktivity špecifického cieľa 1.2.1 z OP KfP

A. Budovanie verejných kanalizácií a istiarňí odpadových vôd pre aglomerácie nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR vo i EÚ

- výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí v aglomeráciách nad 10 000 EO, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity istiarňí odpadových vôd v aglomeráciách nad 10 000 EO;
- výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí v aglomeráciách od 2 000 do 10 000 EO, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity istiarňí odpadových vôd v aglomeráciách od 2 000 do 10 000 EO;
- v aglomeráciách do 2 000 EO výstavba istiarňí odpadových vôd v prípadoch, ak uŕ je vybudovaná stoková sieť min. na 80 % celej predmetnej aglomerácie.
Prioritou v rámci tejto aktivity bude zabezpečenie súladu s požiadavkami smernice 91/271/EHS podľa veľkostných kategórií aglomerácií, a to nasledovne:
 1. aglomerácie nad 10 000 EO,
 2. aglomerácie 5 000 do 10 000 EO,
 3. aglomerácie 2 000 do 5 000 EO, a to v prípadoch, v ktorých odvádzanie a istenie komunálnych odpadových vôd nie je v súlade s požiadavkami smernice 91/271/EHS.

B. Podpora realizácie infraštruktúry v oblasti odkanalizovania a istenia odpadových vôd, ktoré prispievajú k zlepšeniu kvality vody v chránených vodohospodárskych oblastiach, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový

- výstavbu stokovej siete a istiarňí odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd a ktoré smerujú k zamedzeniu ohrozenia kvality a kvantity podzemných vôd tak, aby nebolo ohrozené ich využívanie.
- Finančná pomoc sa nevzťahuje na prípady, ak ide o vybudovanie istiarňí odpadových vôd za predpokladu existencie stokovej siete (vybudovaná min. na 80 % celej predmetnej aglomerácie), tak ako je definovaná v aktivite A.

Aktivity špecifického cieľa 1.2.2 z OP KfP

A. Zabezpečenie podmienok v oblasti zásobovania obyvateľov SR bezpečnou pitnou vodou z verejných vodovodov

- intenzifikácia a modernizácia existujúcich úpravni povrchových vôd za účelom zabezpečenia bezpečnej pitnej vody so zameraním najmä na riešenie problémov s eutrofizáciou vôd, arzénom, antimónom, mikrobiológiou a biológiou;
- výstavba a rozšírenie obecných verejných vodovodov bude podporovaná len v prípadoch súbežnej výstavby verejnej kanalizácie podľa aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice 91/271/EHS.

Investičná priorita . 4.3: Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, ofíivenia a dekontaminácie opustených priemyselných lokalít (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia zneistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku

Investície do zelenej infraštruktúry sú významné z hospodárskeho hľadiska ako zachovanie schopnosti prírody poskytovať úžitky tzv. ekosystémové služby. Ekosystémové služby sú prínosy, ktoré údia získavajú od ekosystémov a majú vplyv na prosperitu a životnú úroveň. Medzi ňmi a ekosystémami existujú vzájomné väzby a vzťahy.

Špecifický cieľ . 4.3.1. Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmeny klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov zníženia zneistenia ovzdušia a hluku

Adaptívne opatrenia v urbanizovanom prostredí sú podmienkou kvality života v meniacej sa klíme. Vhodnými mechanizmami sa dosiahne zvýšenie odolnosti sídelného prostredia na negatívne dopady zmeny klímy (napr. prostredníctvom zníženia efektu mestských teplotných ostrovov, apod.), zvýšenie odolnosti sídiel na ošakávané výzvy miestneho rozvoja spoločnosti (prostredníctvom ochrany prírody a krajiny, apod.) a poskytnutie potrebných informácií a nástrojov, ktoré ňia celý proces rozhodovania a riadenia sídla.

Merateľné ukazovatele výsledku:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Východisková hodnota	Východiskový rok	Cieľová hodnota (2023)	Zdroj dát	Frekvencia sledovania
R0105	Podiel zelenej infraštruktúry na celkovej rozlohe miest	%	3,0	2013	3,1	Deloitte Slovensko, MPRV SR	ročne

Aktivity a opatrenia špecifického cieľa . 4.3.1

Cieľ bude dosahovaný realizáciou nasledovných aktivít:

- regenerácia vnútroblokov sídlisk s uplatnením ekologických princípov tvorby a ochrany zelene

Oprávnení prijímatelia: obce, KSK, MVO a občianske združenia

Cieľové skupiny: obyvatelia miest a obcí Košického kraja

Merateľné ukazovatele výstupu:

ID	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Cieľová hodnota (2023)			Zdroj dát	Frekvencia sledovania
			M	fi	Spolu		
O0256	Revitalizované otvorené priestranstvá vnútroblokov mimo UMR	m ²	N/A	N/A	30 000	ITMS	ročne
O0239	Počet zavedených opatrení na zníženie hluku	Počet	N/A	N/A	1	ITMS	ročne

Adaptívne opatrenia na zníženie zneistenia ovzdušia je možné realizovať napr. prostredníctvom OP KfP, v rámci špecifického cieľa 1.4.1 Zníženie zneistenia ovzdušia a

zlepšenie jeho kvality. Podrobnejšie informácie a podmienky podpory sú uvedené v OP KfP a príslušných programových dokumentoch.

Aktivity –pecifického cieľa 1.4.1 z OP KfP

A. Technologické a technické opatrenia na redukcii emisií zneisujúcich látok do ovzdušia realizované na zdrojoch zneisovania ovzdušia, najmä za účelom plnenia požiadaviek smernice o národných emisných stropoch a/alebo smernice o kvalite okolitého ovzdušia a istejšom ovzduší v Európe

- inštalovanie a modernizácia technológií na znížovanie emisií zneisujúcich látok zo stacionárnych zdrojov zneisovania ovzdušia, najmä odľučovacích zariadení a iných koncových technológií (napr. tkanivové filtre, elektrostatické odľučovacie a pod.),
- opatrenia týkajúce sa zmien technologických postupov za účelom zníženia emisií zneisujúcich látok do ovzdušia,
- projekty náhrady zastaraných spaľovacích zariadení vo verejných budovách nízkoemisnými a energeticky úložnými spaľovacími zariadeniami vrátane modernizácie vykurovacích systémov, ktoré zahŕňajú zmenu palivovej základne na nízkoemisné palivo s výnimkou biomasy a iných obnoviteľných zdrojov energie⁹². Podporené budú len projekty náhrady spaľovacích zariadení ako zdrojov zneisovania ovzdušia, a to v takých prípadoch, kedy nie je z hľadiska energetickej efektívnosti relevantné realizovať iné opatrenia na zvyšovanie energetickej efektívnosti budov. Projekty zmeny palivovej základne prostredníctvom prechodu z uhlia na zemný plyn budú oprávnené na podporu výlučne v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia.

B. Informovanie o ochrane ovzdušia a integrovanej prevencii a kontrole zneisovania

C. Skvalitovanie monitorovania ovzdušia

Aktivity –pecifického cieľa 1.4.2 z OP KfP

A. Prieskum, sanácia a monitorovanie environmentálnych zášafí v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)

- realizácia prieskumu prioritných environmentálnych zášafí, vrátane vypracovania analýzy rizika zneisteného územia,
- v prípade náročnej alebo rozsiahlej sanácie zabezpečenie vypracovania prípravnej štúdie sanácie environmentálnej zášafie,
- zabezpečenie realizácie sanačných prác v súlade s princípom šzneisovate platí a v súlade s pravidlami pre poskytovanie štátnej pomoci subjektom sústajúcim sa hospodárskej súšafie,
- zabezpečenie monitorovania environmentálnych zášafí,,
- priebežná aktualizácia Informačného systému environmentálnych zášafí.

B. Zlepšenie informovanosti o problematike environmentálnych zášafí

3.5 Prioritná os 5: Udržiavateľný mestský rozvoj funkčnej oblasti mesta Košice

Stratégia UMR mesta Košice tvorí samostatnú časť .

IV. VYKONÁVACIA ČASŤ

4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie RIÚS

Úlohy subjektov zapojených do prípravy a realizácie RIÚS/IÚS UMR definuje Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014-2020 a nadväzne stanovuje §15 zákona o ETRF. Z hľadiska štruktúry IROP sú popísané v Integrovanom regionálnom programe a uznesení vlády SR č. 232 zo 14. mája 2014. Určenie subjektov a ich úloh zodpovedá princípu partnerstva v zmysle čl. 5 všeobecného nariadenia, Etický kódex správania pre partnerstvo a princípu zodpovednosti riadiaceho orgánu za realizáciu a riadenie programu v súlade so zásadou riadneho finančného hospodárenia v zmysle čl. 125 všeobecného nariadenia.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky:

- z pozície Riadiaceho orgánu pre IROP plní úlohy v súlade s čl. 125 všeobecného nariadenia,
- vo vzťahu k RIÚS v zmysle §15, bod (1) zákona o ETRF plní nasledovné úlohy:
 - koordinuje a metodicky usmerňuje prípravu a implementáciu RIÚS a IÚS;
 - zriaďuje v súlade s princípom partnerstva radu partnerstva pre každú RIÚS a IÚS alebo spoločnú radu partnerstva;
 - schvaľuje stratégie na základe stanoviska rady partnerstva z hľadiska ich súladu s IROP.

Samosprávny kraj:

- v zmysle §15, bod (3) zákona o ETRF zabezpečuje prípravu a implementáciu RIÚS v súlade s princípom partnerstva. Z hľadiska prípravy RIÚS na úrovni NUTS 3 organizačno-technické zabezpečenie, koordináciu zapojených subjektov, zabezpečenie vypracovania a predkladania dokumentov, monitorovanie a hodnotenie RIÚS, komunikáciu s RO pre IROP zabezpečuje *koordinátor pre RIÚS*.
- v rámci funkčnej štruktúry IROP plní úlohy *sprostredkovateľa ského orgánu pod riadiacim orgánom* (alej iba šSOo) na základe písomnej zmluvy uzavretej s RO pre IROP v súlade s čl. 123 ods. 6 všeobecného nariadenia).

Spôsob vzájomnej spolupráce koordinátora RIÚS a koordinátora pre UMR je nasledovný:

- výmena informácií pri príprave, realizácii, monitorovaní a hodnotení stratégie,
- operatívne a pravidelné stretnutia.

Rada Partnerstva pre RIÚS je inštitucionalizovanou formou Partnerstva pre RIÚS a združuje orgány regionálnej samosprávy (vyššie územné celky), miestnej samosprávy (mestá a obce), štátnej správy, miestne iniciatívy a ďalších sociálno-ekonomických partnerov (podnikateľský sektor, záujmové združenia, tretí sektor) pôsobiace na danom území a relevantných pre konkrétnu RIÚS/stratégiu UMR z hľadiska zákonom stanovených právomocí, vecnej alebo odbornej a územnej príslušnosti. V zmysle §15, bod (2) zákona o ETRF sa spolupodie a na príprave, schvaľovaní a implementácii RIÚS. Postavenie, zloženie a úlohy rady partnerstva upravuje jej štatút, ktorý v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia vydáva MPRV SR.

4.2 Indikatívny časový harmonogram a finančný plán realizácie RIÚS

Súčasťou Dohody o spolupráci medzi Košickým samosprávnym krajom a mestom Košice zo dňa 02.10.2014 (Príloha . 2) bola aj dohoda o prerozdelení alokácií finančných prostriedkov medzi RIÚS Košického kraja a IÚS UMR Košice. Kritériom prerozdelenia finančných zdrojov je počet obyvateľov pripadajúci na mestské funkčné územie mesta Košice v pomere k celkovému počtu obyvateľov územia Košického kraja, podľa čoho na UMR pripadne 35% alokovaných finančných prostriedkov z prostriedkov určených pre RIÚS Košického kraja. Na realizáciu RIÚS Košického kraja tak pripadne suma 106,9 mil. EUR z celkovej sumy 164,5 mil. EUR. V rámci dohody bolo pre UMR Košice z tejto sumy vyčlenených ešte 2,7 mil. EUR na stredné školy na území mesta Košice, zostatková regionálna alokácia pre RIÚS Košického kraja je teda 104,2 mil. EUR.

Návrh rozdelenia alokácie ERDF pod a rokov a špecifických cieľov RIÚS (v €)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Spolu
Špecifický cieľ 1.1.1. Zlepšenie dostupnosti k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy			4 626 000	5 011 500	5 397 000	5 397 000	5 782 500	6 168 000	6 168 000		38 550 000
Špecifický cieľ 1.2.1. Zabezpečenie udržateľnej formy mobility prostredníctvom zvyšovania atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy			1 945 800	2 107 950	2 270 100	2 270 100	2 432 250	2 594 400	2 594 400		16 215 000
Špecifický cieľ 1.2.2. Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom pólí			739 526	801 154	862 781	862 781	924 408	986 035	986 035		6 162 720
Špecifický cieľ 2.1.1. Podpora prechodu poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadeniach inštitucionálnej formy na komunitnú (poskytovanú na komunitnej úrovni)			887 400	961 350	1 035 300	1 035 300	1 109 250	1 183 200	1 183 200		7 395 000
Špecifický cieľ 2.1.2. Modernizácia zdravotníckej infraštruktúry za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti			1 534 896	1 662 804	1 790 712	1 790 712	1 918 620	2 046 528	2 046 528		12 790 800
Špecifický cieľ 2.2.1. Zvýšenie hrubej zaoškolnosti detí materských škôl			518 149	561 328	604 507	604 507	647 687	690 866	690 866		4 317 910
Špecifický cieľ 2.2.2. Zlepšenie kľúčových kompetencií štákov základných škôl			222 596	241 145	259 695	259 695	278 245	296 794	296 794		1 854 964
Špecifický cieľ 2.2.3. Zvýšenie pólí štákov stredných škôl na odbornom výcviku			343 157	371 753	400 349	400 349	428 946	457 542	457 542		2 859 638
Špecifický cieľ 4.2.1. Zvýšenie dostupnosti zdrojov podzemných vôd pre zásobovanie obyvateľstva kvalitnou pitnou vodou a efektívnej likvidácie odpadových vôd bez negatívnych dopadov na životné prostredie			935 401	1 013 352	1 091 302	1 091 302	1 169 252	1 247 202	1 247 202		7 795 012
Špecifický cieľ 4.3.1. Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmeny klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znížovania			411 806	446 124	480 441	480 441	514 758	549 075	549 075		3 431 720

Návrh alokácií v rámci špecifických cieľov RIÚS

	REGIONÁLNA ALOKÁCIA				Zdroje MIMO regionálnej alokácie				SPOLU
	ERDF 85%	TR 10%	VZ 5%	COV	ERDF 85%	TR 10%	VZ 5%	COV	
Prioritná os . 1: Bezpečná a ekologická doprava v Košickom kraji	60 927 720 €	7 167 967 €	3 583 984 €	71 679 671 €					71 679 671 €
Špecifický cieľ . 1.1.1. Zlepšenie dostupnosti k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy	38 550 000 €	4 535 294 €	2 267 647 €	45 352 941 €					45 352 941 €
Špecifický cieľ . 1.2.1. Zabezpečenie udržateľnej formy mobility prostredníctvom zvyšovania atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy	16 215 000 €	1 907 647 €	953 824 €	19 076 471 €					19 076 471 €
Špecifický cieľ . 1.2.2. Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom podiele	6 162 720 €	725 026 €	362 513 €	7 250 259 €					7 250 259 €
Prioritná os . 2: Zlepšenie prístupu k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	16 427 512 €	1 932 648 €	966 325 €	19 326 485 €	12 790 800 €	1 504 800 €	752 400 €	15 048 000 €	34 374 485 €
Špecifický cieľ . 2.1.1. Podpora prechodu poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú (poskytovanú na komunitnej úrovni)	7 395 000 €	870 000 €	435 000 €	8 700 000 €					8 700 000 €
Špecifický cieľ . 2.1.2. Modernizácia zdravotníckej infraštruktúry za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti					12 790 800 €	1 504 800 €	752 400 €	15 048 000 €	15 048 000 €

	REGIONÁLNA ALOKÁCIA				Zdroje MIMO regionálnej alokácie				SPOLU
	ERDF 85%	TR 10%	VZ 5%	COV	ERDF 85%	TR 10%	VZ 5%	COV	
Špecifický cieľ 2.2.1. Zvýšenie hrubej za-kolenosti detí materských škôl	4 317 910 €	507 989 €	253 995 €	5 079 894 €					5 079 894 €
Špecifický cieľ 2.2.2. Zlepšenie kľúčových kompetencií študentov základných škôl	1 854 964 €	218 231 €	109 116 €	2 182 311 €					2 182 311 €
Špecifický cieľ 2.2.3. Zvýšenie počtu študentov stredných škôl na odbornom výcviku	2 859 638 €	336 428 €	168 214 €	3 364 280 €					3 364 280 €
Prioritná os 4: Zlepšenie kvality životného prostredia s dôrazom na životné prostredie	11 226 732 €	1 320 792 €	660 396 €	13 207 920 €					13 207 920 €
Špecifický cieľ 4.2.1. Zvýšenie dostupnosti zdrojov podzemných vôd pre zásobovanie obyvateľstva kvalitnou pitnou vodou a efektívnej likvidácie odpadových vôd bez negatívnych dopadov na životné prostredie	7 795 012 €	917 060 €	458 530 €	9 170 602 €					9 170 602 €
Špecifický cieľ 4.3.1. Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infra-štruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmeny klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znížovania	3 431 720 €	403 732 €	201 866 €	4 037 318 €					4 037 318 €
SPOLU	88 581 964 €	10 421 407 €	5 210 705 €	104 214 076 €	12 790 800 €	1 504 800 €	752 400 €	15 048 000 €	119 262 076 €

4.3 Zásobník projektových zámerov

Indikatívny zoznam projektových zámerov tvorí samostatnú prílohu . 6, v rámci ktorej sú zábery rozdelené na oprávnené a neoprávnené pod a IROP vo funk nom území KSK, zábery obcí nad 2000 EO spadajúcich pod OP KfP a zábery vo funk nom území mesta Ko-ice.

4.4 Monitorovanie realizácie RIÚS

Monitorovanie ako nástroj riadenia –trukturálnych a investi ných fondov je pravidelná innos zameraná na sledovanie plnenia stanovených cie ov na jednotlivých úrovniach implementácie prostredníctvom systematického zberu a vyhodnocovania údajov a informácií. Monitorovanie pokroku v dosahovaní cie ov a plnení výkonnostného rámca sa vykonáva prostredníctvom merate ných ukazovate ov na v-etských úrovniach riadenia. Monitorovanie IROP, vrátane RIÚS a stratégie UMR, sa vykonáva v súlade so Systémom riadenia –trukturálnych a investi ných fondov na programové obdobie 2014-2020.

Monitorovanie je v podmienkach implementácie stratégií vykonávané SO pre IROP na základe **metodického usmernenia RO pre IROP** definujúceho úlohy a výstupy potrebné na zabezpe enie komplexného poh adu realizácie IROP.

Metodické usmernenie zoh adní zabezpe enie, okrem iného, podkladov do výro ných, závere nej správe o vykonávaní IROP, výh adového plánu implementácie IROP a informácie o realizácií IROP.

Monitorovanie RIÚS ako celku zabezpe uje zodpovedajúce SO pre IROP, ktoré zodpovedá za monitorovanie stratégie RIÚS a IÚS UMR ako sú asti RIÚS.

SO pre IROP predkladá podklady za RIÚS, vrátane stratégie UMR na základe fiadosti RO pre IROP (okrem vy—ie uvedených napr. aj do správy o stave implementácie –trukturálnych fondov a pod.).

V prípade výro nej alebo závere nej správy sú podklady týkajúce sa zodpovedajúceho RIÚS, vrátane stratégie UMR, brané na vedomie Radou Partnerstva. Predlofenie tejto správy Rade Partnerstva zabezpe uje koordinátor RIÚS. Správu následne predkladá riadiacemu orgánu SO pre IROP, v termíne do 31. marca príslu-ného roka.

4.5 Hodnotenie realizácie RIÚS

Hodnotenie –trukturálnych a investi ných fondov je kvalitatívnym nástrojom riadenia a prostriedkom prispievajúcim k zvý-eniu kvality, efektívnosti a ú innosti realizovania opera ného programu. Jeho cie om je zlep-i kvalitu programovania a implementácie –trukturálnych a investi ných fondov, zhodnoti relevantnos , efektívnos , ú innos a dopad opatrení opera ného programu.

Hodnotenie (predbefné, priebefné i následné) je realizované v súlade so Systémom riadenia –trukturálnych a investi ných fondov na programové obdobie 2014-2020. Pre RIÚS ó ako implementa ný nástroj IROP ó je relevantné primárne priebefné hodnotenie. Za zabezpe enie hodnotenia IROP zodpovedá RO pre IROP. Pri príprave Plánu hodnotení IROP na programové obdobie 2014-2020, plánov hodnotení IROP na príslu-ný kalendárny rok, príp. ad hoc hodnotení RO pre IROP spolupracuje s koordinátormi RIÚS resp. stratégií UMR a SO pre IROP.

Koordinátor RIÚS informuje Radu Partnerstva o schválení plánov hodnotení a závere ných hodnotiacich správach.

Podporným prvkom zvyčajne zvyšujúcim kvalitu hodnotení počas implementácie bude pracovná skupina RO pre IROP pre hodnotenie za účasti všetkých SO pre IROP. Vznik, inosť, úlohy, výstupy budú predmetom záujmu tejto pracovnej skupiny.

V. PRÍLOHY

Povinné prílohy:

Príloha . 1 Stručná charakteristika územia Košického kraja

- Zoznam použitých východiskových dokumentov,
- Zoznam subjektov tvoriacich –ir–ie Partnerstvo (pokiaľ nie je totožné s Radou Partnerstva pre RIÚS),
- Zoznam členov Rady Partnerstva pre RIÚS,
- Zoznam subjektov tvoriacich územie funkčnej mestskej oblasti pre realizáciu opatrení udržateľného mestského rozvoja
- Zoznam a zloženie odborných poradných skupín a pod.

Voliteľné prílohy:

Príloha . 2 Dohoda o spolupráci

Príloha . 3 Plán rozvoja a modernizácie ciest II. a III. triedy na území Košického samosprávneho kraja –šRegionálny MASTER PLÁN–

Príloha . 4 Analýza frekventovaných tratí v Košickom kraji

Príloha . 5 Ústavná zdravotná starostlivosť v Košickom kraji

Príloha . 6 Zoznam projektových zámerov

Príloha . 7 Prehľad chránených území na území Košického kraja

Príloha . 8 Prehľad vyhlásených maloplošných chránených území na území Košického kraja

Príloha . 9 Stanovisko Ministerstva životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy

Zoznam skratiek:

ADOS	Agentúra domácej o-etrovate skej starostlivosti
CIZS	Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti
CKO	Centrálny koordina ný orgán
COVP	Centrum odborného vzdelávania a prípravy
OV	isti ka odpadových vôd
DI	Dein-titucionalizácia
DSS	Domov sociálnych slufieb
IKT	Informa né a telekomunika né technológie
IROP	Integrovaný regionálny opera ný program
ITMS	Informa no-technologický monitorovací systém
IÚS UMR	Integrovaná územná stratégia Udrfate ného mestského rozvoja
KSK	Ko-ický samosprávny kraj
KURS	Koncepciou územného rozvoja Slovenska
MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby SR
MK SR	Ministerstvo kultúry SR
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
MRK	Marginalizované rómske komunity
MSP	Malí a strední podnikatelia
MVO	Mimovládna organizácia
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva SR
NFP	Nenávratný finan ný prostriedok
NÚCEM	Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania
OP D	Opera ný program Doprava
OP II	Opera ný program Integrovaná infra-truktúra
OP KfP	Opera ný program Kvalita flivotného prostredia
OP Z	Opera ný program udské zdroje
OP VI	Opera ný program Výskum a inovácie
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
RIÚS	Regionálna integrovaná územná stratégia
ROP	Regionálny opera ný program
SAfP	Slovenská agentúra flivotného prostredia
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav

SO pre IROP	Sprostredkovateľský orgán pre Integrovaný regionálny operačný program
SPOD a SK	Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ZP	Zákon o zdravotne postihnutých
ÚIJ	Územná investičná jednotka
UMR	Udržiavateľný mestský rozvoj
ÚPSVaR SR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR
VOD	Verejná osobná doprava
VÚC	Výšší územný celok
VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
ZMO	Združenie miest a obcí (regionálne zastúpenia)
fiSR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
fiSSK	Ministerstvo vnútra Slovenska